

**ORTAOKUL
SINIF REHBERLİK
ETKİNLİKLERİ**

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇANTALAR HAFİFLİYOR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Duyularını Anlama ve Yönetme
Kazanım/Hafta	Yeni durumlar ve değişimlerle ilgili duygularını ifade eder./1.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Sırt çantası 3. Kitaplar 4. Yapışkanlı kâğıtlar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Öğrencilerin yanlarında bulunan kitaplar ya da uygulayıcı tarafından getirilen mümkünse ağır kitaplar öğretmen masasına konur. 3. Her bir kitabın üzerine birer kâğıt yapıştırılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: "Sevgili çocuklar, hayatımız birbirine benzeyen günlerle geçerken kimi zaman sizleri etkileyen yeni durumlar ve değişikliklerle de karşılaşabilirsiniz. Bu durumlar ve değişimler aklınızda yer edip bazı duygular hissettirebilir. Yeni bir okula başlayabilir, başka bir şehre ya da mahalleye taşınabilir, bilmediğiniz bir yere yolculuk yapabilir; ilk defa havyan sahiplenebilir, ilk defa bir kursa gidebilir, bir yarışmada yer alabilir ya da yeni bir arkadaş grubuna dâhil olabilirsiniz. Aynı zamanda 7. sınıfa geçmek de yeni bir olaydır. Bugün bu yeni olayların ve değişimlerin size hissettirdiği duygular hakkında konuşacağız." 2. Açıklama yapıldıktan sonra gönüllü bir öğrenci tahtaya çağırılır ve öğretmen masasının başına geçmesi istenir. Daha sonra aşağıdaki yönerge verilir: "Çocuklar hayatımız boyunca birçok yeni durum ya da değişimlerle karşılaştığımızı söylemişim. Şimdi her birimiz hayatımızdaki değişimleri ya da yeni durumları düşünelim. Birazdan bunları paylaşmanızı isteyeceğim." 3. Öğrencilerin bir süre düşünmelerine izin verilir ve sonrasında sırasıyla öğrencilerin cevapları alınır. Alınan uygun cevaplar her bir kitabın üzerindeki kâğıda birer tane olacak şekilde yazılır. 4. Daha sonra gönüllü öğrenciden sırt çantası takması istenir ve yeni durum ya da değişimleri temsil eden kitaplar birer birer öğrencinin sırtındaki çantaya koyulur. Gönüllü öğrenciyi rahatsız etmeyecek fakat ağırlık hissedecek kadar kitap konduktan sonra öğrenciye şu yönerge verilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Sanırım değişimler ve yeni durumlar sırtına biraz yük olmaya başladı. Dilersen bunların her birine ilişkin duygularını, neler hissettiğini bizimle paylaşarak bu yükü azaltabilir ve yeni durum ya da değişimlere uyum sağlayabilirsin."

5. Gönüllü öğrenci yeni durum ve değişimlere ilişkin duygularını paylaştıktan sonra öğrenciye teşekkür edilerek yerine geçmesi istenir ve Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtıldıktan sonra öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır:

"Az önce arkadaşınız yeni durum veya değişimlere yönelik duygularını ifade ederek, bu durumlara nasıl uyum sağlayabileceğimizi bize gösterdi. Şimdi sıra sizlerde. Elinizdeki çalışma yapraklarında ilgili yerlere karşılaştığınız yeni durum veya değişimleri yandaki damlalara da duygularınızı yazabilirsiniz."

6. Çalışma yaprağını doldurmaları için yeterli süre verildikten sonra gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır.
7. Aşağıdaki sorular sorularak gönüllü öğrencilerden yanıtları alınır:
- Arkadaşlarınıza benzer durum ve değişimlerle karşılaştınız mı?
  - Yeni durum ve değişimlerde en sık hangi duyguyu hissedersiniz?
  - Benzer durum ve değişimlerde arkadaşlarınızdan farklı duygular hissettiğinizi gözlemlediniz mi, gözlemediyseniz neler hissettiniz?
  - Arkadaşlarınızla sizin birbirinden farklı durum ve değişimlere birbirinizinkine benzer duygular hissettiğinizi gözlediniz mi, gözlemediyseniz neler hissettiniz?
8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili çocuklar, hepiniz bugün yeni durum ve değişimlerle ilgili olarak duygularınızı paylaştınız. Kimi durumlarda duygularınızın kendinize özgü olduğunu, kimi durumlarda ise arkadaşlarınızla ortak duygular hissettiğinizi fark ettiniz. Hayatta değişim ve yeni durumlar kaçınılmazdır. Değişime uyum sağlamayı kolaylaştırmak istediğiniz zamanlarda duygularınızı ifade etmek, uyum için yeni yollar bulmanızı sağlar. Bundan sonra karşılaştığınız yeni durumlarda veya değişimlerde birbirimizle duygularımızı paylaşarak hem yükümüzü hafifletebilir hem de daha iyi uyum sağlayabiliriz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir sonraki hafta boyunca yeni durum ve değişimleri gözlemlenmeleri ve hissettikleri duyguları yazmaları istenebilir. Yazdıklarından istediği kısımları aile, öğretmen veya arkadaşlarıyla paylaşmaları istenebilir.
2. Diğer kişilerin yeni durum ve değişimler karşısında nasıl duygular hissettikleri ve duygularını nasıl ifade ettiklerini gözlemlenmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan iki yeni durum ve değişimden yalnızca birinin cevaplanması istenerek etkinlik süreci basitleştirilebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hatice TAYFUR

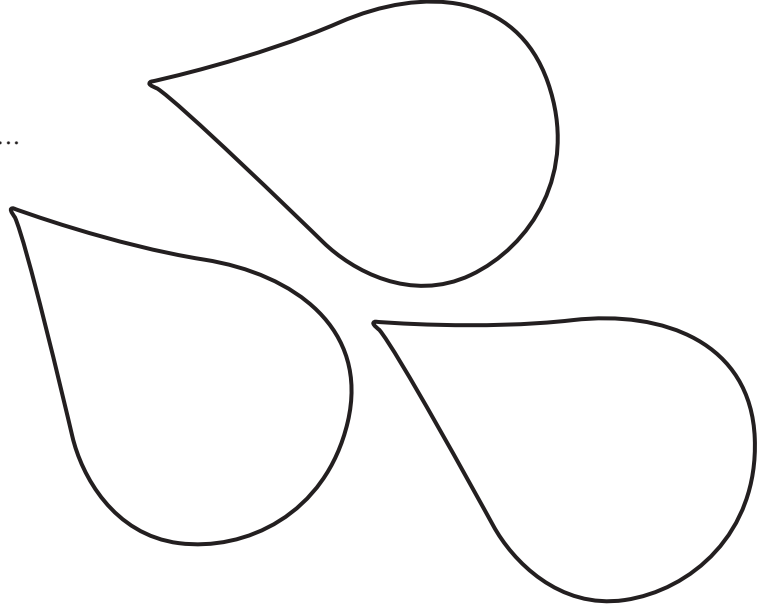
Çalışma Yaprağı 1

Sevgili Öğrenciler,

Yaşadığınız yeni durum ve değişimleri gözden geçirip duygularınızı ifade etmenizi istiyorum. Noktalı yere yaşadığınız yeni durum ve değişimi, damlaların içine ise hissettiklerinizi yazabilirsiniz.

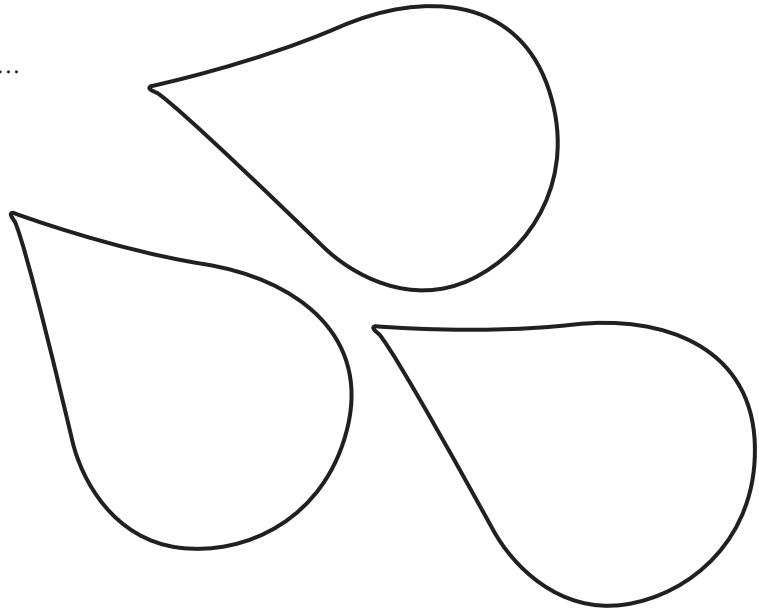
Yaşadığım Yeni Durum ve Değişim

.....

Yaşadığım Yeni Durum ve Değişim

.....

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

VAKİT NAKİTTİR

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Zamanını etkili kullanmanın akademik gelişimine etkisini açıklar./2.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Renkli bir karton 2. Makas 3. Bant 4. Çalışma Yaprağı-1 5. Çalışma Yaprağı-2 6. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 etkinlik öncesinde hazırlanıp poster hâline getirilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının zamanı etkili kullanmanın akademik gelişime etkisiyle ilgili olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Öğrencilere zamanı etkili kullanmak dendiğinde akıllarına nelerin geldiği sorularak gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. 3. Önceden hazırlanıp poster hâline getirilen Çalışma Yaprağı-1 öğrencilerin görebileceği bir yere asılır, posterde yazılı olan her bir atasözü zaman yönetimi ile ilişkilendirilerek tek tek tartışılır. 4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir: <i>"Şimdi sizlerden bir gününüzü nasıl geçirdiğinizi düşünmenizi istiyorum. Sabah uyandınız, güzel ve uzun bir gün sizi bekliyor. Uyku vaktinize kadar geçirdiğiniz günü nasıl değerlendiriyorsunuz? Neler yaparak bir gününüzü geçiriyorsunuz? Sizlere dağıttığım Çalışma Yaprağı-2'deki şablona bir gününüzü yazmanızı istiyorum."</i> 5. Tüm öğrenciler Çalışma Yaprağı-2'yi doldurduktan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki sorularla süreç devam ettirilir: <ul style="list-style-type: none"> • Bir gününüzü düşündüğünüzde en çok nelere vakit ayırdığınızı fark ettiniz?

Süreç (Uygulama Basamakları):

- En az neye/nelere vakit ayırdığınızı fark ettiniz?
  - Zaman ayırmayı isteyip de bu listenizde yer almayan etkinlik/etkinlikler nelerdi?
  - Zamanınızı etkili kullanamadığınızı düşündüğünüz bir durum oldu mu?
  - Eğer olduysa sizce bu durumun sebepleri neler olabilir?
  - Bu listeyi yeniden düzenleseydiniz neleri farklı yapardınız?
  - Zamanı etkili kullanmak hayatımızda neleri değiştirdi?
6. Gönüllü öğrencilerden alınan yanıtların ardından uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Zaman, geri getirilmesi mümkün olmayan ve çok hızlı bir şekilde ellerimizden kayıp giden bir güç. Çoğu kez zamanın ne kadar hızlı geçtiğinden şikâyet ederiz, bir şeyleri yapmaya yeterince vaktimizin olmadığından yakınırız. Bize verilen bu zamanı değerlendirmenin tek yolu; ilk adımı atma cesareti bulmamız, kendinize hedefler koymamız ve doğru seçimler yapabilmemizdir. Unutmayın, başarılı insanlar da sizinle aynı zaman dilimini paylaşır. Onları başarılı yapan şey zamanlarını etkili kullanma becerilerini kazanmış olmalarıdır."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır. Derste anlatılanlar ışığında bir günlerini hayal etmeleri ve zamanı etkili kullanmanın önemini düşünerek bir hafta sonraki derse kadar bu çalışmayı tamamlamaları istenir. Gönüllü öğrencilerin sınıfta sunmaları sağlanır.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan poster etkileşimli tahta ya da projektör olan okullarda tahtaya da yansıtılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
  2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
  3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
  4. Kazanımların değerlendirilmesi sürecinde öğrenci ile birlikte günlük zaman çizelgeleri hazırlanarak öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

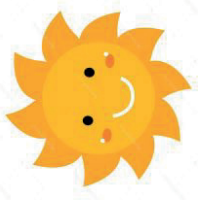
Yağmur Benian DURU

Çalışma Yaprağı 1

Zaman sana uymazsa sen zamana uy.	Erteye kalan, arkaya kalır.
Bugünün işini yarına bırakma.	Vakit nakittir.
Boşa harcadığın bir dakika, ömründen harcadığın bin dakika.	Geçen zamana üzülmek, rüzgârı kovalamaya benzer.
Er kalkan işine, geç kalkan düşünce.	Tembelin işi bitmez, yaz gelse bile kış bitmez.
Erken kalkan yol alır.	Yazın gölge hoş, kışın çuval boş.

Çalışma Yaprığı 2

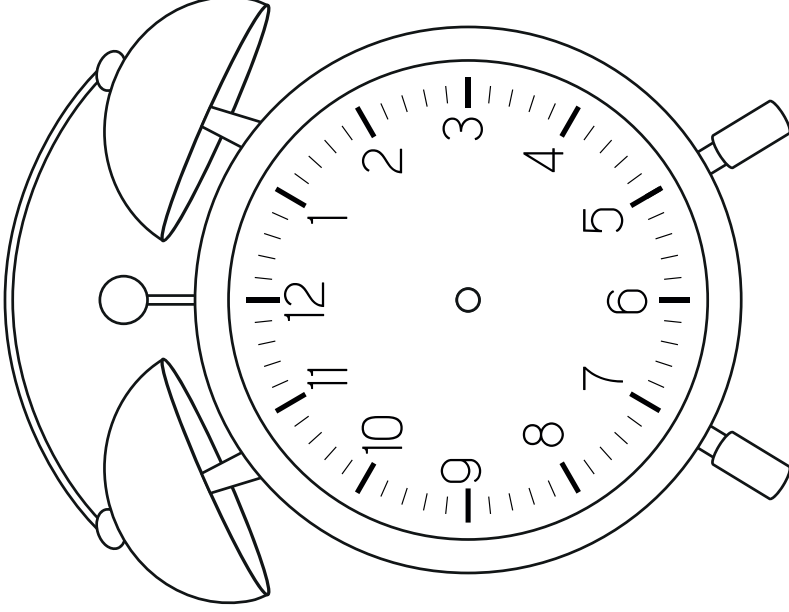

Çalışma Yaprağı 3

Sevgili öğrencilerim;

Yanda yer alan tabloya bir gününüzü düşünerek yaptığınız işleri ve bu işleri hangi saatler arasında yaptığınızı yazmanızı istiyorum. Yaptığınız her işe bir renk ismi verin ve sol tarafa yer alan saati dilimlere bölünerek bu renklerle boyayın. Bakalım hangi renkler süsleyecek saatinizi. ☺

Zaman sizi yönetmeden siz zamanı yönetin. Hadi başlayalım!

ZAMAN ÇİZELGESİ	SAAT
Günaydın ☺	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
İyi geceler ☺	

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

ZAMANI ETKİLİ KULLAN, SINAVLARDA KAZAN!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Zamanını etkili kullanmanın akademik gelişimine etkisini açıklar./3.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının zamanını etkili kullanmanın akademik gelişimine etkisiyle ilgili olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. "Sevgili öğrenciler, hepinize merhaba. Geçen hafta sizlerle zamanı etkili kullanmanın akademik gelişime etkisinden bahsetmiştik. Bir gününüzü düşünerek zamanı ne şekilde planladığınız, nelere daha çok vakit ayırdığınız, nelere ayıramadığınız üzerine konuştuk. Bu hafta da zamanı etkili kullanmanın sınavlarımız, akademik başarılarımız üzerine etkilerinden bahsedeceğiz." açıklaması yapılarak etkinliğe giriş yapılır. 3. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notunda yer alan bilgiler paylaşılır. Sonrasında uygulayıcı tarafından "Zamanı etkili kullanmaya ilişkin bahsettiğim bu bilgileri sınavlarda başarılı olmak için nasıl kullanabiliriz?" sorusu öğrencilere yöneltilir. 4. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: "Sevgili öğrenciler, size dağıttığım çalışma yaprağında sınav temelli bir zaman planlaması yapmanızı istiyorum. Bunun için öncelikle sınava yönelik hedeflerinizi ve önceliklerinizi düşünmenizi, sonra bunlara göre planlarınızı hazırlamanızı bekliyorum." 5. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları için yeterli süre verilerek süre sonunda gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. 6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç devam ettirilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Zamanı etkili kullanmak sınavlarda bize nasıl katkı sağlar?
  - Daha önce sınavlara hazırlanırken zamanı nasıl kullanıyordunuz?
  - Sınava hazırlık sürecinde zamanı etkili kullanmanıza engel olan şeyler var mıydı? Bunlar nelerdir?
  - Şu andan itibaren sınavlarda başarılı olabilmek için zamanınızı etkili kullanma konusunda neler yapmayı düşünüyorsunuz?
7. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır: *"Zaman hızla akıp gidiyor, onu durduramıyoruz, yönlendiremiyoruz. Tek yapabildiğimiz ona uyum sağlamak ve bu uyumu sağlarken aynı zamanda elimizdeki bu gücü en etkili şekilde kullanabilmek. Unutmayın en büyük gücümüz zamanımızdır. Zamanı etkili bir biçimde kullanmak, başarıya giden yolda bizlere ışık tutar. Sınavlarda başarılı olmayı ve hedeflerimize ulaşmayı istiyorsak zamanı etkili kullanma yöntemlerini günlük hayatımız içinde sıklıkla kullanmalıyız, zamanımızı verimli bir şekilde planlamalıyız."*

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden süreçte hazırladıkları "Sınavlara Hazırlık Planım" başlıklı programa bir hafta boyunca uymaları istenir. Bu süreçte planlamada gerekli gördükleri düzenlemeleri yaparak sonraki çalışmalarında uymak üzere çalışma odalarının görünür bir köşesine asmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
  2. "Sınavlara Hazırlık Planım" çizelgesine günlük geri bildirim sunulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Yağmur Benian DURU, Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Zamanı etkili bir şekilde kullanabilmemiz için öncelikle bir günde neler yaptığımıza odaklanmamız gerekir. Genel olarak yaşamımızın;

- %32'sini uyuyarak
- %20'sini çalışarak
- %10'unu yemek yiyerek
- %9'unu seyahat ederek
- %8'ini kişisel bakım yaparak
- %8'ini öğrenerek
- %7'sini bekleyerek
- %6'sını diğer faaliyetlerle geçiririz.

Hayatın her alanında başarıyı yakalamak ve düzenli bir yaşam sürebilmek için zamanımızı planlarız. Peki, zamanımızı etkili bir şekilde nasıl planlayabiliriz? Zamanı etkili biçimde kullanmamızı kolaylaştıracak bazı ufak ipuçlarımız var. Gelin onları birlikte inceleyelim:

1. Hedeflerimizi, yürüttüğümüz faaliyetleri, önceliklerimizi tanımlamalıyız.
2. Belirlediğimiz önceliklere sadık kalmalıyız.
3. Günlük, haftalık ve aylık planlar yapmalıyız.
4. En önemli işleri en verimli olduğumuz saatlerde yapmalıyız. (Bu kişiden kişiye değişebilir.)
5. Yapılacak işlere zaman sınırlaması koymalı ve bunlara uymalıyız.
6. Çalışma odamızı, masamızı kısacası çalıştığımız alanı düzenli tutmalıyız.
7. "HAYIR!" diyebilmeyi öğrenmeliyiz.
8. Mükemmeliyetçi, aceleci olmaktan ve güvensizlikten kaçınmalıyız.
9. Kaygılanmak, endişe etmek yerine sakinliğimizi koruyarak planımıza uymaya çalışmalı ve asla pes etmemeliyiz.
10. Zamanımızı TV, bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletlerle ya da sürekli uyuyarak geçirmeliyiz. Bunlar başarımızın önündeki en büyük engellerdir.
11. Çalışma planı hazırlarken hangi dersi hangi saatlerde çalışacağımızı önceden planlamalıyız.
12. Büyük ve zorlu işleri küçük parçalara bölerek ilerlemeliyiz.
13. Ara vermeden uzun süreli çalışma zihnimizi yorar ve dikkatimizi dağıtır. Uzun süreli mola- lardan sonra ise yeniden derse geçebilmekte güçlük yaşarız. Bu yüzden ideal olan 40-50 dakikalık bir çalışmanın ardından 10 dakika mola vermektir.
14. Unutmanın en aza inmesi için okuldaki derslerimizin gününe uygun ve ona yakın olacak şekilde çalışma planımızı hazırlamalıyız. Örneğin matematik dersimiz perşembe günüyse tekrarlarımızı ders gününden bir gün önce ve sonrasında yapmalıyız, böylece konular zihnimizde kalıcı hâle gelir.
15. Ders planımızı oluştururken birbirine benzeyen dersleri art arda çalışmak verimli olmamızı engeller. Bir sözel bir sayısal ya da bir sayısal bir sözel dersi çalışmak daha faydalı ve zihnimiz için daha az yorucudur. (Örneğin fen bilgisi dersinin ardından sosyal bilgiler dersine çalışmak, Türkçe der- sinden sonra matematik dersine çalışmak gibi.)
16. Hata yapmaya hakkınız olduğunu unutmayın ama geçmişte yaptığınız hataları da tekrar- lamayın.

KAYNAK:

<https://slideplayer.biz.tr/slide/4872361/> (Şahinbey Rehberlik ve Araştırma Merkezi)

SINAVLARA HAZIRLIK PLANIM

Sınavlara Yönelik Hedeflerim:

Sınavlara Yönelik Önceliklerim:

Çalışma Yaprağı 1

	PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
							
SAATLER:							

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

EĞİTSEL ÇABA İSTASYONU

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisini değerlendirir./4.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-1'de bulunan renklere birer adet fon karton 3. Makas 4. Boya kalemleri 5. Boş kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 kesim yerlerinden makasla 3 parça olacak şekilde kesilir. Ardından bu parçalar boş kutuya konur. 2. Sınıf süreçteki yaşantı gereği hareket edilebilecek boş alanlar olacak şekilde düzenlenmelidir. 3. Öğrencilerin gruba ayırma yöntemlerinden birisiyle 3 gruba ayrılması sağlanır ve her gruptan bir temsilci seçilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisini değerlendirmek olduğu açıklanır. 2. Öğrencilere eğitsel çaba ve akademik hedef kavramlarına ilişkin ne anladıkları sorulur ve gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. 3. Kavramlarda ortak bir anlayış geliştirmek ve etkinlikte bu anlayış çerçevesinde çalışmalar yapılabilmesi adına uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, akademik hedef, eğitim ve öğretim süreçlerinin sonunda elde etmek istediğimiz, ulaşmayı arzu ettiğimiz amaçlar ve gayelerdir. Eğitsel çaba ise akademik hedeflere ulaşmak için ortaya konan gayret ve çalışmalardır."</i> 4. Çalışma Yaprağı-1'de kesilip kutulara konulan şiir, öykü ve resim yazılı parçalar grupların temsilcilerine çektirilir. Grubun kümelendiği masanın önüne yapıştırılır. 5. Ardından uygulayıcı tarafından şu açıklama yapılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

“Sevgili öğrenciler, öncelikle her grubun bulunduğu yere kutudan size çıkan kavramın adını vereceğiz. Örneğin şiir istasyonu, öykü istasyonu ve resim istasyonu gibi. Ardından ben fon kartonlarını masalara bırakacağım. Her grup başladığı istasyonda benim verdiğim süre kadar masada bulunan fon kâğıtları üzerinde ‘Çabamız, gayretimiz bizi akademik hedeflerimize ulaştırır.’ konusunda hangi istasyonda ise ona uygun çalışmalar yapacak. Daha sonra istasyon değiştirmenizi istediğimde herkes bir yan istasyona geçecek. Ardından gruplar sırasıyla diğer istasyonlarda benim verdiğim süre kadar diğer grubun bıraktığı yerden o istasyona ait çalışmaya devam ettirecekler. Ancak temsilciler uygulama sonlanana kadar istasyon değiştirmeyecek. Son olarak temsilciler elde edilen çalışmalarını tahtada sunacaklar.”

6. Yönerge verildikten sonra fon kartonları ve boya kalemleri gruplara dağıtılır ve uygulamaya başlama talimatı verilir.
7. Uygulama sonlandırıldıktan sonra grup temsilcileri çalışmalarını sunar. Ardından aşağıdaki sorular yöneltilir:
  - Uygulamanın size ne kazandırdığınızı düşünüyorsunuz?
  - Çalışma sonunda elde ettiğiniz ürünleri birer akademik hedef olarak düşünürseniz bu hedefe yönelik gösterdiğiniz çabayı nasıl değerlendiriyorsunuz?
  - Sizin akademik hedefleriniz nelerdir?
  - Bu akademik hedeflere ulaşmada hangi eğitsel çabaları göstermeniz gerekmektedir?
  - Sizce akademik hedeflere ulaşmada eğitsel çabanın nasıl bir rolü bulunmaktadır?
8. Aşağıdaki açıklamaya benzer bir açıklama yaparak süreç sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, bugünkü etkinliğimizde öykü, şiir ve resim üretebilmek için hep birlikte çaba gösterdiniz. Elde ettiğiniz ürünler bu çabanızın bir sonucuydu. Eğitim hayatında da kendimiz için belirlediğimiz akademik hedeflere ulaşabilmek ancak göstereceğiniz eğitsel çaba ile mümkün olacaktır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Aile, arkadaş veya yakın çevresindeki insanların bu konuda varsa yaşantılarını röportaj yöntemiyle öğrenmeleri ve bunları sınıfta sunmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Her istasyonda verilecek yeterli süre etkinliğin akışına göre belirlenebilir.
  2. Çalışma Yaprağı-1’in A3 boyutunda olması daha işlevsel olabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
  2. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rıdvan KUMEK, Etkinlik Düzenleme Kurulu

ŞİİR

ÖYKÜ

RESİM

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARLI GRUPLAR

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Akademik çalışmalarını zamanında bitirmede kararlı olur./5.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sınıftaki öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Her öğrenci bir başka öğrenci ile eşleşecek şekilde ikili gruplar oluşturulur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının akademik çalışmaları zamanında bitirmede kararlılık kazanmak olduğu öğrencilere açıklanır. 2. Öğrencilere "Bugünün işini yarına bırakma." sözünün neler çağrıştırdığı sorulur ve gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır. 3. Paylaşımlar alındıktan sonra öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve ardından aşağıdaki yönerge verilir: <i>"Sevgili öğrenciler, etkinliğimizi daha iyi anlamak adına eşleştirdiğiniz arkadaşınızla bir çalışma yürüteceksiniz. Bunun için 20 dakikanız olacak. Elinizde bulunan çalışma yaprağındaki soruları sırasıyla birbirinize röportaj yapar gibi sorup cevapları çalışma yaprağınızda bulunan ilgili yerlere yazacaksınız. İlk 10 dakika gruplarda benim belirlediğim öğrenciler eşleştiği arkadaşına soruları soracak, sonraki 10 dakikalık bölümde de roller değişecek ve diğer arkadaşınız soruları soracak. Ardından gönüllü olanlardan yaptığı röportajı paylaşmasını isteyeceğim. Son olarak herkes kâğıtları değişecek ve kendine ait cevapların olduğu kâğıdı alacak."</i> 4. Yönergeden sonra öğrencilere etkinliğe başlama talimatı verilir. 5. İlk 10 dakikadan sonra öğrencilere hatırlatma yapılarak rollerin değişmesi istenir. 6. Verilen süre dolduktan sonra gönüllü öğrencilerden yazdıklarına dair paylaşımlar alınır. 7. Ardından etkinlik aşağıdaki tartışma soruları ile sürdürülür:<ul style="list-style-type: none"> • Yaptığınız röportajlarda verilen cevaplarda arkadaşlarınızla benzer yaşadığınız, duygunuz, düşünceniz vs. oldu mu? Olduysa neler oldu?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Akademik çalışmalarımızı zamanında bitirmede kararlılık göstermenin bize ne gibi yararları olur?
  - Akademik çalışmalarımızı zamanında bitirmede kararlılık göstermemenin bize ne gibi zararları olur?
  - Bundan sonraki yaşamınızda akademik çalışmalarınızı zamanında bitirme doğrultusunda ne gibi planlarınız var?
  - Etkinlik hakkındaki duygu ve düşünceleriniz nelerdir?
8. Son olarak şu açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, her insanın hayatta yerine getirmesi gereken görevleri ve bazı sorumlulukları vardır. Bu görev ve sorumlulukları zamanında yerinde getirmek oldukça önemlidir. Aksi takdirde istemediğimiz durumlarla karşılaşma ihtimalimiz kaçınılmaz olmaktadır. Sizlerin de eğitim hayatınız boyunca yapmanız gereken akademik çalışmalar olacaktır. Akademik çalışmalarını zamanında bitirmede kararlı olmamız başarılı olmamızda çok önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle bu kararlılığı kazanmak ve buna uygun planlama yapmak gerektiğini unutmayalım.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bitirmeleri gereken akademik çalışmaları ile ilgili aylık ya da haftalık bir zaman çizelgesi hazırlayarak sınıfta sunmaları istenir. Öğrencilerden bu planı çalışma odalarına asarak bu plana göre kendilerini takip etmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Eşleşmelerde dışarda kalan öğrenci olursa o öğrenci ile uygulayıcı eşleşebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Uygulayıcı etkinlik sürecinde yapılacakları aşama aşama görselleştirebilir ve nasıl yapılacağını bunun üzerinden öğrencilere anlatabilir.
2. Çalışma yaprağındaki yazıların puntoları büyütülerek ya da doküsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rıdvan KUMEK

Çalışma Yaprağı 1

<p>Son dönemlerde zamanında bitiremediğin bir akademik çalışma:</p>	<p>a) Çalışmanı zamanında bitirememende neler etkili oldu?</p> <p>b) Çalışmanı zamanında bitirememenin ne gibi sonuçları oldu?</p> <p>c) O zamana tekrar dönme şansın olsa çalışmanı zamanında bitirmek için neleri farklı yapardın?</p>
---	--

<p>Bu hafta içerisinde bitirmen gereken bir akademik çalışma:</p>	<p>a) Bu çalışmayı zamanında bitirmek için nasıl bir planlama yapman gerekir?</p>
---	---

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

İLGİ VE YETENEKLERİMİZLE KATILALIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Yapabildiği ve hoşlandığı etkinliklere dayalı olarak ilgi ve yeteneklerine örnekler verir./6.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprığı-1 3. Tahta kalem/tebeşir
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur. 2. Çalışma Yaprığı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Öğrencilere aşağıdakiler okunur: <i>"Sevgili çocuklar, hepimizin yapmayı sevdiği ve bunun yanında yapmakta başarılı olduğu, kendini becerikli hissettiği etkinlikler vardır. Sizlerle bugün, bu konuda çalışma yapacağız."</i> 2. Öğrencilere Çalışma Yaprığı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge ile süreç başlatılır: <i>"Sevgili çocuklar; sevdiğiniz etkinlikleri ilgi listesine ve kendinizi başarılı bulduğunuz etkinlikleri yetenek listesine yazmanızı istiyorum."</i> 3. Öğrencilere 5 dakika süre verilir. Sürenin tamamlandığı öğrencilere bildirilir. 4. Öğretmen aşağıdaki açıklamayı yapar: <i>"Yetenekler bir mesleki etkinlikte sağlanan başarı düzeyi, ilgiler ise faaliyetlerden zevk alma düzeyi ile ilişkilidir."</i> açıklamasını yapar. 5. Öğretmen kendi ilgi ve yeteneğinden birer örnek verir. Kendi özelliklerine benzer ilgi veya yeteneği olan öğrencilerden birine söz verir. 6. Soruları tahtaya yazar. Söz alan öğrenci kendi ilgi ve yeteneğini açıklar.

Süreç (Uygulama Basamakları):

- Benzer ilgisi veya yeteneği olan var mı? El kaldırsın.
  - Farklı ilgi veya yeteneği olan var mı? El kaldırsın.
7. Yukarıdaki sorulardan birini seçer. Soruyu arkadaşlarına yöneltir. Parmak kaldıranlardan birini seçer. Seçilen öğrenci ilgi ve yeteneklerinden birer tanesini söyler. Süreç devam eder.
8. Örnekler tamamlandıktan sonra süreç tartışma sorularıyla devam ettirilir:
- İlgi ve yeteneklerinizi nasıl fark edersiniz?
  - İlgi ve yeteneklerinizi fark etmek size neler kazandırır?
  - İlgi ve yetenekleriniz arasında benzerlik var mı? Varsa bu benzerliği nasıl açıklarsınız?
  - İlgileriniz değişir mi? Kalıcı olmasını istiyorsanız neler yapabilirsiniz?
  - Zamanla daha başarılı olduğunuz bir yeteneğiniz var mı? Varsa bunu nasıl sağladınız?
  - Hayatınızda başarılı olduğunuz konular ya da etkinliklerde sizce ilgi ve yeteneklerinizin payı var mı? Varsa nasıl bir katkı olduğunu açıklayabilir misiniz?
9. Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Bugün sizlerle ilgi ve yeteneklerinize dair örnekler verdiğiniz bir çalışma gerçekleştirdik. Sevdiğiniz ve yapabildiğiniz etkinliklere dayalı olarak kendiniz hakkında düşündünüz. Etkinliğe katılmadan önce seçim yapmanız gerekiyorsa bugün oluşturduğunuz liste aklınızda olsun. İlgi ve yetenekleriniz kılavuzluğunda daha mutlu ve isabetli kararlar alabilirsiniz. Etkinlik veya çalışmalarınızda yine ilgi ve yeteneklerinize dikkat edin etkinliği severek yapıyorsanız ilginize ve başarılı bir şekilde etkinliği yürütebiliyorsanız bu yeteneğinize işaret edebilir. Kendinizi değerlendirin, ilgi ve yetenek listenizi güncellemekten hiç vazgeçmeyin."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i kullanmadıkları bir deftere yapıştırıp yapabildikleri ve sevdikleri etkinlikleri gözlemlenmeleri ve not almaları istenebilir.
2. Ailelerinden ilgi ve yetenekleri hakkında görüş almaları istenebilir.
3. Yeni keşfettikleri ilgi ve yeteneklerini sınıfıyla ya da öğretmenleriyle paylaşmaları istenebilir.
4. Öğrenciler, ilgi ve yetenek alanıyla ilgili bilgisi olan öğretmenlere yönlendirilebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma yaprağının çoğaltılmadığı durumda bir A4 kâğıdı ikiye kesilebilir.
2. Öğrenciler katılım konusunda zorlanmamalıdır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
4. Kazanımların değerlendirilmesi sürecinde gözlem formları hazırlanarak öğrencinin yapabildikleri ve sevdikleri etkinlikleri fark etmeleri sağlanarak öğrenme süreçleri farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hatice TAYFUR

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Yetenek: Yetenek genel anlamda çeşitli alanlarda sergilenebilen performans kapasitesi anlamına gelir. Yetenek aynı zamanda öğrenme gücü veya bir iş, görev ya da faaliyeti diğer insanlara göre daha başarılı ve daha hızlı bir şekilde yapabilme yetisi olarak da tanımlanabilir. Yetenek kavramının arka planında iki temel kaynağın olduğu görülmektedir. Birincisi, yeteneğin doğuştan gelen bir boyutunun olması, ikincisi ise çevresel faktörlerin etkisiyle zamanla geliştirilen bir özellik taşımasıdır. (Pişkin,2015, s. 45)

İlgi: Bir faaliyet, görev ya da bir nesneye karşı duyulan sevmeye ya da sevmeme durumudur denilebilir. Bir başka anlatımla, bireyin bir faaliyetten hoşlanma ve haz alma derecesidir. Yetenekler bir mesleki etkinlikte sağlanan başarı düzeyi, ilgiler ise faaliyetlerden zevk alma düzeyi ile ilişkilidir. (Pişkin,2015, s. 53)

İlgi ve yeteneklerin birbirine etkisini iki örnekle inceleyelim. Birincisi "İyi bir futbolcu olacak potansiyelle dünyaya gelen bir bireyi düşünelim. Bu birey eğer futbol oynamayı sevmiyorsa yani ilgisi yoksa o faaliyete zaman ayırmayacağı için o alana ilişkin becerisi yeteri kadar gelişmeyecektir." (Pişkin,2015, s. 53) İkincisi ise "Bir kişinin annesi evde resim yapmaktan hoşlanıyorsa, bu kişinin de annesinden görüp resim yapmayı denemesi, bu konuda annesinden destek alması, kişinin bu etkinlikten doyum sağlamasını ve resim yapma davranışını tekrarlama olasılığını artıracaktır. Bu kişi resim yapmak istemesine karşın, birkaç deneme sonrasında kötü resim yaptığını görürse, resim yapma davranışını tekrarlama olasılığı azalacaktır." (Vardarlı,2014, s. 9-10)

KAYNAK:

Pişkin, M. (2015) Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler (Ed.B. Yeşilyaprak), (6. Baskı). Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı:Kuramdan Uygulamaya içinde, s.43-78. Pegem.

Vardarlı, B. (2014). Küresel ModelBağlamında Mesleki İlginin Türkiyedeki Yapısının İncelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.

Çalışma Yaprağı 1

İlgi Listesi (Sevdiklerim)

- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____

Yetenek Listesi (Başardıklarım)

- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____

İlgi Listesi (Sevdiklerim)

- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____

Yetenek Listesi (Başardıklarım)

- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____
- ✓ _____
- _____

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

İLGİM Mİ HOBİM Mİ?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	İlgi ve hobilerini ayırt eder./7.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur. 2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının öğrencilerin ilgi ve hobilerini ayırt etmesiyle ilgili olduğu ve etkinlik süresinin 2 hafta olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Öğrencilere ilgi ve hobiler hakkında neler bildikleri sorularak gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. Daha sonra Etkinlik Bilgi Notundaki bilgiler de dikkate alınarak ilgi ve hobinin ne demek olduğu kısaca açıklanır. 3. Sınıf dörderli gruplara ayrılır. Her gruba önceden çoğaltılan Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve öğrencilerin incelemeleri için birkaç dakika süre verilir. 4. "Bugün sizlerle ilgi ve hobilerinizi ayırt edebilmeye olanak sağlamak için sessiz sinema oynayacağız. Her grup elindeki kâğıtlardan dörder tane kavram seçip diğer gruplara anlatacak. Kavramları sesli anlatım dışında her şekilde anlatabiliriz. Grup üyelerinin tamamı anlatıcı rolünü üstlenecektir. Anlatacağımız kavram ilgilerle ilgiliyse başparmağımızı yukarıya kaldırmamız, hobilerle ilgiliyse aşağıya indirmemiz gerekiyor." yönergesiyle etkinlik başlatılır. 5. Her grup sırayla seçtikleri ilgi veya hobilere ait etkinlikleri anlattıktan sonra, anlatıcı seçilen ilgi veya hobinin kendi hayatındaki yerinden bahseder. 6. Sürece aşağıdaki sorularla devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> Anlatacağınız ilgi veya hobiyi seçmenizde neler etkili oldu? Çalışma Yaprağı-1'deki ilgi ve hobilerden sizin hayatınızda yer alanlar hangileriydi? Çalışma Yaprağı-1'deki ilgi ve hobilerden hayatınızda olanlara yönelmenizde neler etkili oldu? Ekleme istediğiniz ilgi ve hobi var mı? (Gelen örnekler tahtaya yazılır.)

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden 1 hafta boyunca yaptıkları bütün etkinlikleri listelemeleri ve bir sonraki hafta için yanlarında bulundurmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1'deki ilgi ve hobiler sınıf mevcuduna göre artırılıp azaltılabilir.
2. Grup sayısının fazla olduğu uygulamalarda, birer tane anlatıcı seçilerek süreç kısaltılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.
2. Sessiz sinema oyunu yerine öğrencilerin görseller arasından ilgi ve hobileri ayırt etmeleri sağlanabilir.
3. Kazanımların değerlendirilmesi amacı ile öğrencilere etkinlik listeleri hazırlanarak bir hafta boyunca yaptıkları etkinlikleri hazırlanan listeden işaretlemeleri sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rabia AKKOÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

İLGi: Belli etkinliklere isteyerek yönelme, bu etkinlikleri kısıtlayıcı koşullar altında bile başka etkinliklere tercih etme ve bu etkinlikleri yaparken yorgunluk yerine coşku, bıkkınlık yerine devam etme isteği duyma durumlarında, varlığına hükmettiğimiz bir iç uyarıcı olarak düşünülebilir (Kuzgun,2011). Bir kimse herhangi bir zorlama olmadığı ya da kendisine bir ödül sözü verilmediği hâlde bazı faaliyetleri kendiliğinden yapıyor ve bundan doyum sağlıyorsa o tür faaliyetlere karşı ilgisi olduğu söylenebilir. Bir kimsenin ilgi duyduğu bir faaliyet alanı genellikle onun yetenekli olduğu alandır.

HOBİ: Para kazanma amacı olmadan, eğlenmek, keyif almak için yapılan boş zaman aktiviteleridir. Koleksiyon hazırlamak, okumak, yazmak, şarkı söylemek, dans etmek gibi aktiviteler hobilere örnek olarak verilebilir.

Daha fazla bilgi için aşağıdaki kaynakları inceleyebilirsiniz:

Kuzgun, Y. (2011). Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş (5.b.). Ankara: Nobel Akademik.

Pişkin, M. (2019) Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler (Ed.B. Yeşilyaprak), (10. Baskı). Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı:Kuramdan Uygulamaya içinde, s.43-78. Pegem.

Çalışma Yaprağı 1

İLGİLER	HOBİLER
Fen Bilimleri Fen bilimleri ile ilgili konuları öğrenmeye ve fen konuları üzerinde çalışmaya istekli olma.	Dans Etmek
Sosyal Bilimler Sosyal bilim alanı ile ilgili konuları öğrenmeye ve bu konular üzerinde çalışmaya istekli olma.	Bulmaca Çözmek
Ziraat Bitki (meyve, sebze, tahıl) ve/veya hayvan yetiştirmekten (üretmekten) hoşlanma.	Puzzle Yapmak
Mekanik Alet ve makineleri çalıştırmaktan ve onarmaktan hoşlanma.	Şarkı Söylemek
İkna Duygu ve düşünceleri başkalarına iletmekten ve onları etkilemekten hoşlanma.	Koleksiyon Hazırlamak
Ticaret Mal alıp satmaktan, bu yolla kâr elde etmekten hoşlanma.	Günlük Tutmak
İş Ayrıntıları Bir yazının küçük ayrıntılara dikkat edebilme ve hataları düzeltmekten hoşlanma.	Okumak
Edebiyat Akıcı konuşabilme ve yazabilme, edebi eserleri incelemekten ve edebi eser üretmekten hoşlanma.	Şiir Yazmak
Yabancı Dil Yabancı dil öğrenmeye istekli olma ve öğrenebilme.	Spor Yapmak
Güzel Sanatlar Resim, heykel, el sanatları vb. sanat ürünleri yaratmaktan, mevcut eserleri incelemekten hoşlanma.	Resim Yapmak
Müzik Müzik dinlemekten, müzik aleti çalmaktan, müzik parçaları bestelemekten hoşlanma.	Bilgisayar Oyunu Oynamak
Sosyal Yardım Zayıf ve hasta insanlara yardım etmekten hoşlanma.	Bitki Yetiştirmek
	Fotoğraf Çekmek
	El Sanatları ile Uğraşmak

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

İLGİ HAVUZUM-HOBİ AĞACIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	İlgi ve hobilerini ayırt eder./8.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Boya kalemleri 2. Makas 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Çalışma Yaprağı-2 5. A3 boyutunda kâğıt (grup sayısı kadar)
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik gününden önce öğrencilere boya kalemleri ve makas getirmeleri gerektiği hatırlatılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önceki hafta yapılan etkinlik kısaca hatırlatılarak süreç başlatılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır. 3. Daha sonra öğrencilere "Geçen hafta ilgi ve hobilerin neler olabileceğine yönelik bir etkinlik yaptık. Etkinlik sonunda sizlerden hafta boyunca yaptığınız etkinlikleri yazmanızı ve bu listeyi yanınızda getirmenizi istemişim. Şimdi sizlere dağıttığım çalışma yapraklarına göre kendi ilgi havuzunuzu ve hobi ağacınızı oluşturmanızı istiyorum. Ağacınızı ve havuzunu istediğiniz gibi şekillendirebilir ve boyayabilirsiniz." yönergesi verilerek öğrencilerden kendi ilgi ve hobilerinin neler olduğunu ayırt etmeleri istenir. 4. Sınıf dörderli gruplara ayrılır. A3 boyutundaki kâğıtlar gruplara dağıtılır. Her gruptan, bireysel İlgi Havuzu ve Hobi Ağacını kesip biçimlendirerek onları A3 kâğıdı üzerinde grup 'İlgi Denizi'ne ve 'Hobi Ormanı'na dönüştürmesi istenir. 5. Sürece aşağıdaki sorularla devam edilir:<ul style="list-style-type: none"> • İlgi ve hobilerinizi ayırırken nelere dikkat ettiniz? • İlgi ve hobilerinizi ayırt ederken zorlandınız mı?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Grup çalışması esnasında, grup arkadaşlarınızdan esinlenerek ekleme yaptığınız ilgi veya hobileriniz oldu mu?
- Hayatınızda yer alan ilgi ve hobilerinize yönelenizde neler etkili olmuş olabilir?

6. 7. haftada yer alan Etkinlik Bilgi Notundan da yararlanılarak aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

“İlgi ve hobilerimizin ayrımını yapabilmek, meslek seçimi ve kariyer planlaması yapmanızda oldukça etkilidir. Neyin ilginiz, neyin hobiniz olduğunu bilmek daha doğru kararlar almanızda size yardımcı olacaktır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Gruplardan ilgi ve hobilerinden oluşturdukları sisteme isim vermeleri istenir ve bunlar sınıf panosuna asılır.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı Etkinlik Bilgi Notunun yeterli olmadığı durumlarda kaynakçadaki kitaplardan yararlanabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

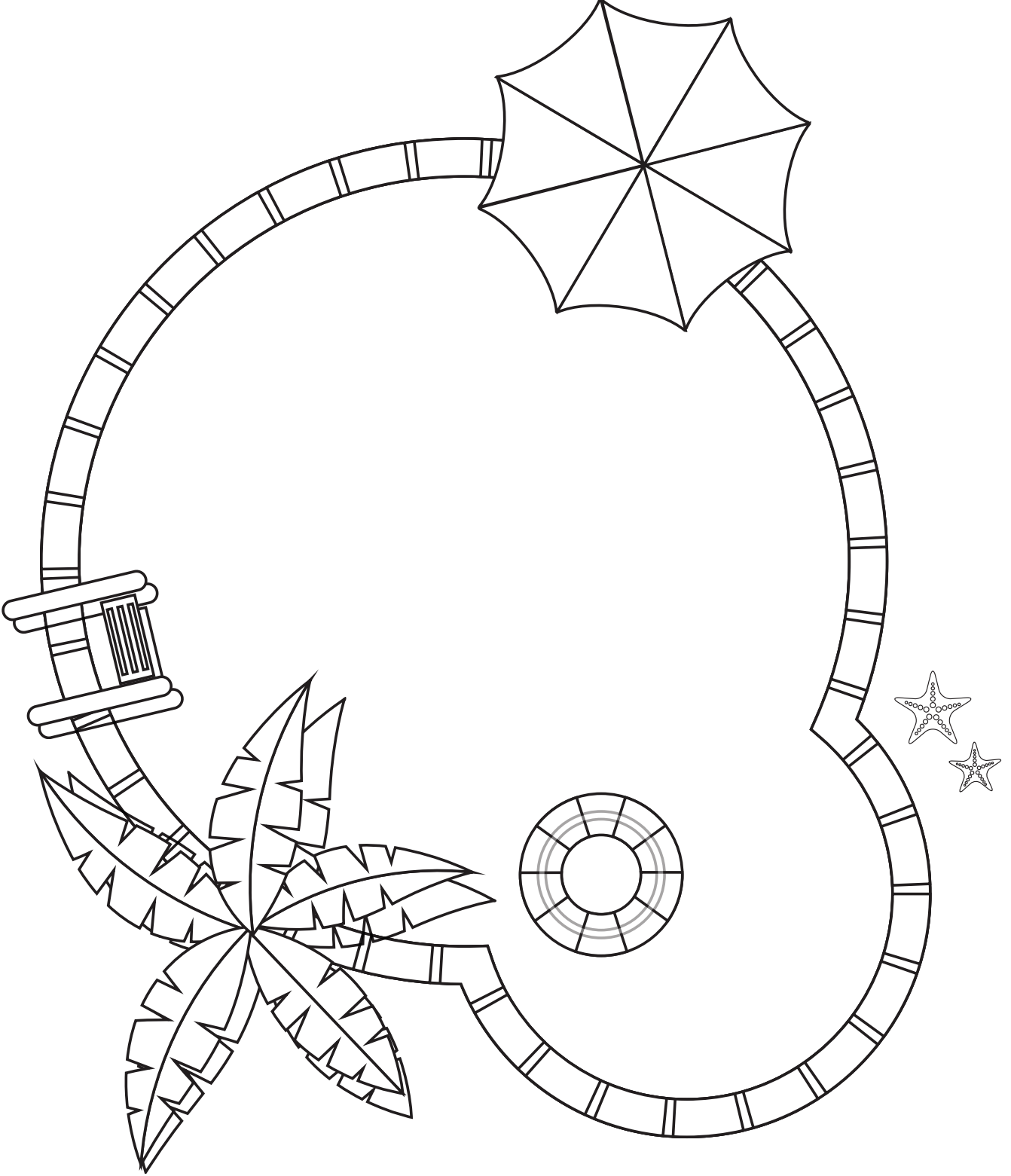
1. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rabia AKKOÇ

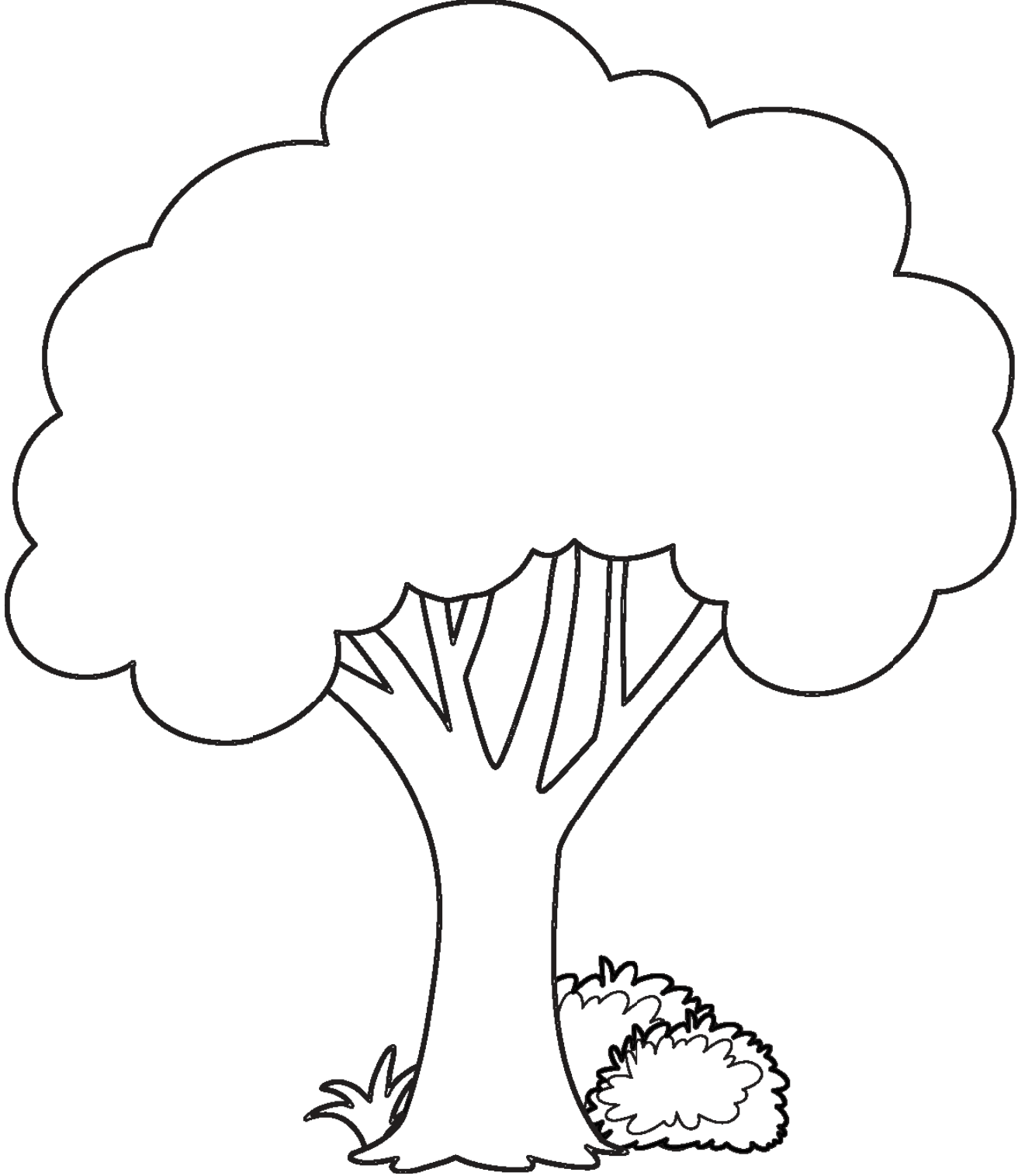
Çalışma Yaprığı 1

İLGİ HAVUZUM

Çalışma Yaprığı 2

HOBİ AĞACIM

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞARIYI TAKİP ET!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Akademik çalışmalarını ile ilgili değişen durumlara uygun davranışlar sergiler./9.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısına çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notunda yer alan karar verme basamakları tahtaya yansıtılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır: <p><i>"Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle akademik çalışmalarınız ile ilgili değişen durumlar karşısında planlama yapmanız, gözden geçirmeniz ve uygun davranışlar sergilemeniz konusunda bir etkinlik gerçekleştireceğiz. Öncelikle sizler ile birlikte eğitim hayatınız süresince sizi ya da akademik başarınızı etkileyen durumlar hakkında söz edelim."</i></p> Uygulayıcı tarafından aşağıda yer alan sorular yöneltilir: <ul style="list-style-type: none"> Yaşamınızda sizi en çok etkileyen bir olayı ya da durumu paylaşır mısınız? Yaşamınızda meydana gelen değişimler sonucunda akademik başarınızda herhangi bir değişiklik oldu mu? Neden? Gönüllü öğrencilerden sorulara ilişkin paylaşımları alınır. Uygulayıcı tarafından tahtaya yansıtılmış olan Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak karar verme basamakları hakkında öğrenciler bilgilendirilir. Daha sonra Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere çalışmalarını için yeterli süre verilir: <p><i>"Sevgili öğrenciler, sizlere dağıttığım Çalışma Yaprağı-1'de bulunan hikâyeleri okuyarak hikâyedeki kişilerin akademik yaşamlarında meydana gelen değişikliğe nasıl uyum sağlayabilecekleri ve hangi uygun davranışları sergileyebileceklerine ilişkin düşünmenizi istiyorum. Bunu yaparken biraz</i></p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

önce üzerinde konuştuğumuz karar verme basamaklarını da göz önünde bulundurun ve önerilerinizi yazın.”

- Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra hikâyelere ilişkin öğrencilerin paylaşımları/görüşleri alınır.
- Süreç tartışma soruları kapsamında değerlendirilerek sonlandırılır.
  - Etkinlik sürecinde neler yaşadınız/hissettiniz?
  - Hikâyelerde çözüm üretmekte zorlandınız mı? Hangi noktalarda zorlandınız?
  - Değişen bir durum karşısında akademik çalışmalarınızın olumsuz etkilenmemesi için neler yapabilirsiniz?
- Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrencilerim, bugün sizlerle yaşamımızda meydana gelen durumlar (hastalık, zorbalığa maruz kalma, aile içi anlaşmazlıklar, ebeveyn kaybı, kardeş doğumu, salgın, taşınma...) ve bunun sonucunda akademik başarılarımızdaki değişimler hakkında çalıştık. Sizler de yaşamınızda meydana gelen değişimler karşısında hangi davranışlar sergilediğinizi, nasıl planlar yaptığınızı ve süreci gözden geçirirken nelere dikkat ettiğinizden bahsettiniz.

Özetle yaşamımızda meydana gelen değişimler karşısında akademik başarımızın etkilenmemesi için durumlara uygun planlar yapmalı, kararlar almalı ve bu kararları uygulamaya geçirmeliyiz. Unutmayın ki ilk ve en önemli adım sizin kararlılığınız ve değişime uyumunuz!”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

- Öğrencilerden bir sonraki haftaya kadar kendilerini etkileyen, yaşamış oldukları bir durumu düşünmeleri ve bu durumun akademik başarıları üzerindeki etkilerini en aza indirebilmek için karar verme basamaklarını kullanarak nasıl bir yol izleyebileceklerini belirlemeleri ve gönüllü olanların çalışmalarını sınıfta sunmaları sağlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
- Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
  - Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
  - Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Neşe KURT DEMİRBAŞ, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Sevgili öğrenciler, aşağıda yazılı kısa hikâyeleri okumanızı istiyorum.

Ardından kendinizi Arda ve Eda'nın yerine koyarak hikâyeyi tamamlamanız gerekmektedir.

YENİ BİR HAYAT!

Arda, Ankara'da bir ortaokula giden 7. sınıf öğrencisidir. Yıllardır aynı okula devam etmekte ve okulunu, öğretmenlerini, arkadaşlarını çok sevmektedir. Ancak bir gün öğretmen olan babasının tayini Adana'ya çıkmıştır. Önce yeni bir şehre taşınmaktan çok mutlu olsa da yeni bir okul ve yeni arkadaşlara sahip olma düşüncesi oldukça kaygılanmasına sebep olmuştur. Taşınmaları dönem sonunda gerçekleşecek olmasına rağmen Arda şu anki okuluna karşı aidiyet duygusunu kaybetmiş, arkadaşları ile iletişimini koparma noktasına gelmiştir.

Özellikle son zamanlarda yaşadığı bu durumlar nedeniyle akademik başarısı düşmüş ve okula devam etmek istememiştir. Bir gün çok sevdiği okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmeni ile bu durumu paylaşmış ve yaşamındaki değişimler hakkında görüşmüştür.

Arda nasıl bir yol izlemelidir?

HAYALLERİN PEŞİNDEN KOŞ!!!

Eda, ortaokul 7. sınıf öğrencisidir. Bu okula ve derslere karşı oldukça ilgisizdir. Her gün okula gelmek istememekte ve ailesinin isteği üzerine okula devam ettiğini ifade etmektedir. Eda her ne kadar okula devam etme konusunda isteksiz olsa da Samsun'da altın madalya kazanmış bir karate sporcusudur. Söz konusu karate olduğunda oldukça disiplinli davranmakta, verilen görevi yerine getirmekte hatta hayatını karateye göre planlandırmakta ve gelecekte başarılı bir karateci olmak istemektedir.

Bir gün karate hocası yanına çağırılmış ve kendisine oldukça yetenekli olduğunu, ilerde bir gün ülkemiz adına yarışlara katılabileceğini söylemiştir. Eda mutluluktan havalara uçmuş ve hayallerini gerçekleştirebileceği için heyecanlanmıştır. Ancak küçük bir sorun bulunmaktadır. Eda'nın ortaokulu ve liseyi tamamlaması için akademik başarısına da önem vermesi gerekmektedir.

Duydukları karşısında Eda nasıl bir yol izlemelidir?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

Yaşamımızda birçok değişen durum ile karşı karşıya kalmaktayız. Bu durumlara bazen çok kolay uyum sağlayabilirken bazen uyum sağlamak bizleri zorlayabilir. Özellikle de uyum sürecinde uygun davranışlar sergileyemediğimizde bu süreçten ilk etkilenenlerden biri akademik başarımızdır.

Özellikle akademik başarımızın süreçten olumsuz etkilenmesini önlemek ya da olumlu yönde desteklenebilmesi için bazı planlar yapmamız gerekmektedir.

Bu süreçte karar verme basamakları sizlere yol gösterici olabilir.

Karar Verme Basamakları¹

1. Karar verilecek durumun farkına varılması/tanımlanması
2. Seçeneklerin oluşturulması
3. Seçenekler hakkında bilgi toplanması
4. Toplanan bilgilerin istekleri karşılama olasılığı açısından değerlendirilmesi/Gözden geçirme
5. Uygun seçeneğin belirlenmesi/Planlama
6. Harekete geçilmesi
7. Kararın ve sonuçlarının değerlendirilmesi
8. Karar verilmesi/Davranışın sergilenmesi

¹ Kuzgun, Y. (2011). Mesleki Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş. Nobel Yayınevi. Beşinci basım, Ankara. (75. sayfa Karar Kuramlarından uyarlanmıştır.)

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEKİ BİLGİ KAYNALARIMI ÖĞRENİYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleklerle ilgili bilgi kaynaklarına ulaşır./10.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Renkli yapışkanlı kâğıtlar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur. 2. Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısına çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının mesleki bilgi kaynaklarının neler olduğu, mesleklerle ilgili doğru bilgiye nereden ve nasıl ulaşabileceğimizi öğrenmek olduğu açıklanarak etkinliğe başlanır. Öğrencilerin dikkatini konuya çekmek için renkli kâğıtlar dağıtılır ve ardından şu açıklama yapılır: <i>"Bir mesleği araştırma ödeviniz olsa yardım almayı düşüneneğiniz ilk üç kişi, kurum ya da kuruluşu kâğıtlara yazınız ve yazdıktan sonra tahtaya yapıştırınız."</i> Tahtaya yapıştırılan kâğıtların birkaç tanesi okunduktan sonra öğrencilere <i>"Mesleklerle ilgili araştırma yapmak istediğimizde başvurabileceğimiz kaynakları şimdi sizlere açıklayacağım."</i> şeklinde açıklama yapıldıktan sonra aşağıdaki mesleki bilgi kaynakları tahtaya yazılır: <ul style="list-style-type: none"> Meslek elemanları Mesleki odaları, dernekler Okul rehberlik ve psikolojik danışma servisi Üniversitelerin program tanıtım sayfaları İŞKUR Çeşitli üniversitelerin meslekleri tanıtan kitap broşür ve CD'si EBA Mesleki Rehberlik Modülü

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

4. Mesleki bilgi kaynakları yazıldıktan sonra bu kaynaklardan nasıl faydalanılabileceği Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılarak öğrencilere açıklanır.
5. "Bir meslek araştırılırken sadece bir bilgi kaynağından alınan bilgi yeterli midir?" sorusu öğrencilere yönlendirilir ve cevaplar alınır.
6. Bir meslekle ilgili tek bir bilgi kaynağından alınan bilginin yeterli olmayacağı en az birkaç tane kaynaktan araştırma yapmanın doğru olacağı vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere en çok hangi mesleği merak ettikleri sorulur. Sınıfta çoğunluğun istediği bir meslek seçilir.
2. Sınıf öğrenci mevcuduna göre 7 gruba ayrılır ve her bir gruba mesleki bilgi kaynaklarından birisini seçmeleri istenir.
3. Öğrencilere her grubun seçtiği mesleki bilgi kaynağından o mesleği araştırmaları ve araştırma sonucunu yazılı olarak sınıf panosuna asmaları istenir.
4. Araştırma sonucunda her bir bilgi kaynağından o meslekle ilgili farklı bilgilerin öğrenildiğinin görülmesi istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Kâğıtlara öğrencilerin isimleri yazdırılmaz.
  2. Bir meslek araştırılırken sadece bir bilgi kaynağının kullanılmayıp tüm kaynakların etkili bir şekilde kullanılması gerektiği özellikle vurgulanmalıdır.
- Özel gereksinimli öğrenciler için,
1. Mesleki bilgi kaynakları öğrencilerin araştırması yerine öğrencilere sunularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
  2. Grup eşleşmesine yer verilerek akran desteği sağlanabilir.
  3. Bilgi kaynağına ulaşma ve meslekle ilgili farklı bilgilere ulaşma, öğretmenin rehberliğinde geri bildirimler sunularak öğrencilere buldurulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ahmet KARAGÖZ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

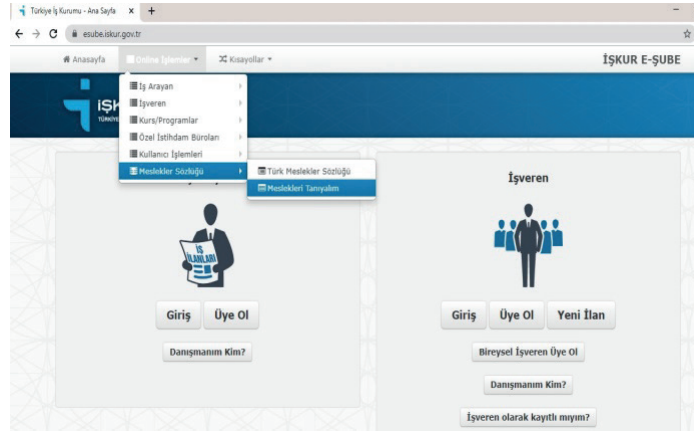
MESLEK ELEMANI: Burada kastedilen o mesleği yapan kişilerdir. Çalışma koşulları, o mesleği icra eden kişide olması gereken ilgi ve yetenekler, çalışma koşulları, gelir bilgisi gibi birçok bilgiye meslek elemanından ulaşabilirsiniz.

MESLEK ODALARI VE DERNEKLER: Meslek odaları ve dernekler o mesleği icra eden ve geçmişte o mesleği icra etmiş kişilerin kurmuş olduğu oda ve derneklerdir. Meslek elemanlarından alınabilecek bütün bilgiler buradan da alınabilir.

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ: Bir meslekle ilgili araştırma yapmak istediğinizde en kolay ulaşabileceğiniz kişi okul rehberlik ve psikolojik danışma servislerinde görevli psikolojik danışmanlardır. Bir meslekle ilgili merak ettiğiniz, öğrenmek istediğiniz ne varsa okul rehberlik servislerinden öğrenebilirsiniz.

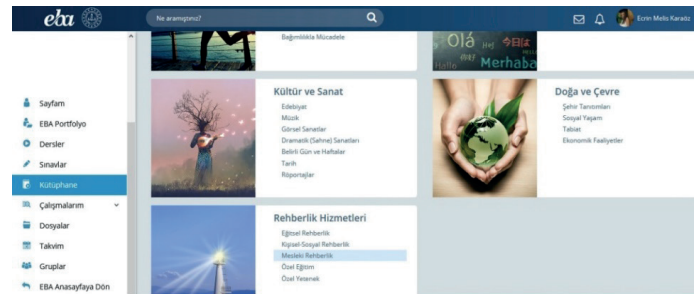
ÜNİVERSİTELERİN AKADEMİSYENLERİ VE ÖĞRENCİLERİ: Araştırdığınız meslek ile ilgili ön lisans ya da lisans programlarında hangi dersler okutuluyor, eğitim kaç yıl sürüyor, lisans eğitiminden sonra yüksek lisans ya da doktora gibi görevde yükselme imkânlarının olup olmadığına ilişkin bilgilere üniversitelerdeki akademisyen ve öğrencilerden ulaşabilirsiniz.

İŞKUR: Aslında iş arayan kişilerin iş bulmak için kullanmış olduğu bir platformdur. Ancak İŞKUR'un web sitesine girip E-ŞUBE'ye giriş yaptığınızda Online İşlemler kısmından Meslekleri Tanıyalım linkini tıkladığınızda mesleklerle ilgili bilgi edinebilirsiniz.

ÜNİVERSİTELERİN MESLEKLERİ TANITAN KİTAP BROŞÜR VE CD'Sİ: Özellikle üniversite tercih dönemlerine yakın zamanlarda üniversiteler web sitelerine meslekleri tanıtan kitap ve broşürleri yüklerler. Üniversitelerin web sitelerine bakarak da mesleklerle ilgili birçok bilgiye ulaşabilirsiniz.

EBA MESLEKİ REHBERLİK MODÜLÜ: EBA'ya girişinizi yapıp EBA Kütüphanenin Rehberlik Hizmetleri bölümünü üzerinden Mesleki Rehberlik linkini açtığınızda meslek seçim süreci ve meslekler hakkında bilgi ve videolara ulaşabilirsiniz.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

HAKLAR VE SORUMLULUKLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Her bireyin hak ve sorumlulukları olduğunu bilir./11.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu -1 2. Etkinlik Bilgi Notu- 2 3. Etkinlik Bilgi Notu- 3 4. Çalışma Yaprağı -1 5. Çalışma Yaprağı- 2 6. Bant 7. Tahta kalem 8. Makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu-1’de yer alan fotoğraf tahtaya yapıştırılmak üzere kesilir. 2. Çalışma Yaprağı-2’deki karakterler kesilir. 3. Etkinlik Bilgi Notu-3 etkinlik uygulanmasından önce uygulayıcı tarafından okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı öğrencilere, onları Malala YUSUFZAY ile tanıştıracaklarını söyleyerek Etkinlik Bilgi Notu-1’deki fotoğrafı tahtaya herkesin görebileceği şekilde yapıştırılır. 2. Fotoğrafı yapıştırdıktan sonra öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: <i>“Sevgili öğrenciler, Malala YUSUFZAY, ülkesindeki iç karışıklıklar sebebiyle okula gidebilmek için mücadele etmek zorunda kalan Pakistanlı bir kızdır. Malala hem kendisinin hem de diğer kız arkadaşlarının okula gidebilmesi için mücadele etmek zorunda kalmıştır. Çünkü ülkesinde bulunan rejim kız çocuklarının okula gitmesini engellemektedir. Malala ise ‘Okula gitmemizi nasıl engellerler?’ diyerek kendisinin ve diğer tüm kızların eğitim hakkının ihlal edilmesine sessiz kalmamış, sesini uluslararası kuruluşlara duyurmaya çalışmıştır.”</i> 3. Malala YUSUFZAY kısaca tanıtıldıktan sonra sınıfa şu sorular sorulur:<ul style="list-style-type: none"> • Malala’nın ve kız arkadaşlarının okula gidememesi hakkında neler söylemek istersiniz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Kız çocuklarının okula gitmesinin engellenmesi sizce doğru bir şey mi?
4. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra eğitimin tüm insanlar için engellenemeyecek bir hak olduğu vurgusu yapılarak öğrencilere aşağıdaki soru yöneltilir:
- Sevgili öğrenciler peki biz tüm insanların sahip olduğu engellenemeyen başka hakları var mı? Varsa bu haklar nelerdir?
5. Öğrencilerin paylaşımları alınır. Etkinlik Bilgi Notu-2'den yararlanarak eksik kalan yanlar tamamlanır.
6. Daha sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır ve sonrasında aşağıdaki sorular yöneltilir:
- "Sevgili öğrenciler yaşama hakkı, eğitim hakkı gibi haklara hepimiz sahibiz. Bunlar 'Temel Haklar ve Özgürlükler' olarak isimlendirilir. Bununla birlikte bizlerin yani tüm bireylerin sahip olduğu bir şey daha var: Sorumluluk. Hepimizin bazı sorumlulukları var. Örneğin benim sizlere ders anlatma, not verme gibi sorumluluklarım var."*
- Sizlerin sahip olduğu sorumluluklar neler?
  - Çevrenizdeki diğer bireylerin sorumlulukları neler?
7. Yanıtlar alındıktan sonra Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır, Çalışma Yaprağı-2'deki karakterler arkası kapalı bir şekilde öğretmen masasının üzerine konur ve şu açıklama yapılır:
- "Şimdi sıra geldi bir eşleştirme oyunu oynamaya. Tahtaya astığım listede bazı ifadeler yer alıyor. Oynayacağımız bu oyunda gönüllü üç arkadaşımız öğretmen masasına doğru gelecek, masadan bir kâğıt seçecek. Seçtiği kâğıtta yer alan karakter ile tahtada yazan ifadeleri biraz önce konuştuğumuz sorumluluk açısından eşleştirecek. Karakterini tahtaya yapıştıracak, tahtada yer alan ifadelerden hangileri karakterinin sorumluluğu ise bu ifadelerden tahta kalemi ile karakterine doğru oklar çizerek eşleştirme yapacak. Sonra da sınıfa karakterini tanıttık ve sorumluluklarını söyleyecek. Oyunumuz bu şekilde kimler gönüllü olmak ister?"*
8. Gönüllü öğrenciler arasından üç öğrenci seçilerek süreç başlatılır.
- Uygulayıcı gerek duyarsa öğrencinin seçtiği karakteri sınıfa söyledikten sonra "Bu karakterin ne gibi sorumlulukları var?" gibi bir soru ile öğrencileri yönlendirir.
9. Öğrenciler karakterini sınıfa tanıtır ve Çalışma Yaprağı-1'de yer alan sorumluluk ifadeleri ile eşleştirir. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu-3'ten öğrencinin yaptığı eşleştirme takip edilir. Yanlış eşleştirmede öğrenci doğru eşleştirmeye yönlendirilir. Üç öğrenci de eşleştirmesini yapana kadar süreç devam ettirilir.
10. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç yönlendirilir:
- Arkadaşlarınızın yaptığı eşleştirmelerde bir şey dikkatinizi çekti mi? Herkesin sorumlulukları var ve bazı sorumluluklarımız da tıpkı haklarımız gibi ortak.
  - Sorumluluk sahibi olmak sizlere ne hissettiriyor?
  - Hak sahibi olmak size ne hissettiriyor?
  - Hak ve sorumluluklarımız olmasaydı nasıl olurdu?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

11. Öğrencilere aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak süreç sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle haklar ve sorumluluklar üzerine konuştuk. Her bireyin yani hepimizin hakları ve sorumlulukları vardır. Yaşama hakkı, eğitim hakkı, yerleşme ve seyahat hürriyeti, konut edinme hakkı, çalışma hakkı, din ve vicdan hürriyeti, düşünce ve kanaat hürriyeti sahip olduğumuz temel hak ve özgürlüklerdendir. Bunun yanında doğayı temiz tutma, iyi bir insan olma, diğer insanlara ve fikirlere saygılı olma gibi sorumluluklarımız da vardır. Hak ve sorumluluklar birbirinin tamamlayıcısıdır ve tüm insanların yaşam kalitesi üzerinde önemli rolleri vardır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler iki gruba ayrılır. Bir grup haklar ile ilgili diğer grup da sorumluluk ile ilgili pankartlar hazırlamaları istenebilir. Bu uygulama için öğrencilere iki hafta süre verilir. Verilen süre sonunda öğrencilerden hazırladıkları pankartları önce uygulayıcıyla ve birbirleriyle paylaşmaları istenir. Daha sonra ise tenefüslerde hazırladıkları pankartları okulun diğer öğrencileri ile paylaşabilirler. Öğrencilerin hazırladıkları pankartlar okul veya sınıf panosuna asılabilir.
2. Öğrencilerden haklar ve sorumluluklar konusunda kompozisyon yazmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkileşimli tahta veya projektör bulunan sınıflarda Etkinlik Bilgi Notu-1’de yer alan fotoğraf tahtaya yansıtılabilir.
  2. Çalışma Yaprağı-2’de yer alan karakterlerin isimleri ile sınıfta aynı isme sahip öğrenci varsa uygulayıcı isimleri değiştirebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Çalışma Yaprağı-2’de yer alan resimler daha büyük boyutlarda basılarak ve kontrast renkte zemine yapıştırılarak materyalde uyarlama yapılabilir.
  2. Çalışma Yaprağı-1’in tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde daha büyük puntoda ya da boyutlarda hazırlanmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir.
  3. Kazanımın değerlendirilmesi aşamasındaki pankart çalışması için gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Sevgi GÜNGÖR

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

Malala YUSUFZAY

*Fotoğraf https://tr.wikipedia.org/wiki/Malala_Yusufzay adresinden indirilmiştir. Erişim Tarihi: 05.01.2020

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

Yaşama hakkı

Eğitim hakkı

Yerleşme ve seyahat hürriyeti

Konut edinme hakkı

Çalışma hakkı

Din ve vicdan hürriyeti

Düşünce ve ifade hürriyeti

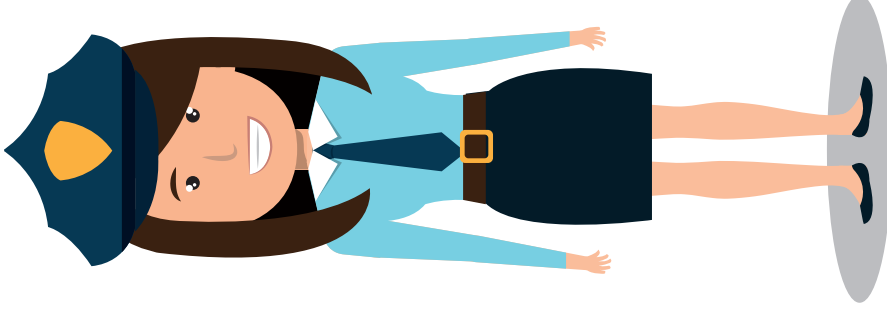
Çalışma Yaprağı 1

Doğayı ve çevreyi temiz tutma
Doğayı ve canlıları koruma
İsraf etmeme
İyi bir insan olma
Ev işlerine yardım etme
Diğer insanlara ve fikirlerine saygılı olma
Toplumsal sorunlara karşı duyarlı olma
Ödevlerini yapma
Hastaları tedavi etme
Suçluları yakalama
Trafik kurallarına uyma
Okul kurallarına uyma

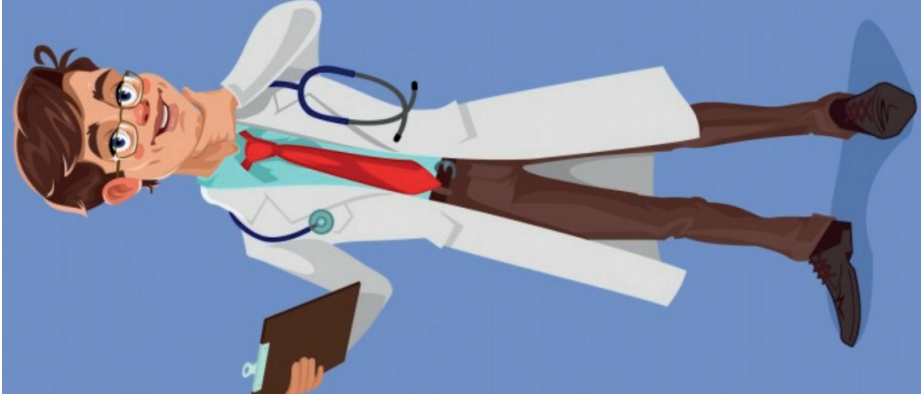
ETKİNLİK BİLGİ NOTU-3

Doğayı ve çevreyi temiz tutma	Polis Zeliha Hanım	Doktor Mehmet Bey	7. Sınıf Öğrencisi Aylin
Doğayı ve canlıları koruma	Polis Zeliha Hanım	Doktor Mehmet Bey	7. Sınıf Öğrencisi Aylin
İsraf etmeme	Polis Zeliha Hanım	Doktor Mehmet Bey	7. Sınıf Öğrencisi Aylin
İyi bir insan olma	Polis Zeliha Hanım	Doktor Mehmet Bey	7. Sınıf Öğrencisi Aylin
Ev işlerine yardım etme	Polis Zeliha Hanım	Doktor Mehmet Bey	7. Sınıf Öğrencisi Aylin
Diğer insanlara ve fikirlerine saygılı olma	Polis Zeliha Hanım	Doktor Mehmet Bey	7. Sınıf Öğrencisi Aylin
Toplumsal sorunlara karşı duyarlı olma	Polis Zeliha Hanım	Doktor Mehmet Bey	7. Sınıf Öğrencisi Aylin
Ev ödevlerini yapma			7. Sınıf Öğrencisi Aylin
Hastaları tedavi etme		Doktor Mehmet Bey	
Suçluları yakalama	Polis Zeliha Hanım		
Trafik kurallarına uyma	Polis Zeliha Hanım	Doktor Mehmet Bey	7. Sınıf Öğrencisi Aylin
Okul kurallarına uyma			7. Sınıf Öğrencisi Aylin

Çalışma Yaprağı 2

Polis Zeliha Hanım

Doktor Mehmet Bey

7. Sınıf Öğrencisi Aylin

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM ÖĞRENME HARİTAM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Kendisi için verimli öğrenme ve ders çalışma koşullarını oluşturur./12.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-2 3. Etkinlik Bilgi Notu-3 4. Çalışma Yaprağı-1 5. A4 kâğıtları 6. Renkli keçeli kalemler/kuru boya
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 etkinlik öncesinde okunur. 2. Sınıf mevcudu kadar A4 kâğıdı temin edilir. 3. Zihin haritaları tekniği ile ilgili ön bilgi edinilir. 4. Etkinlik Bilgi Notu-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 5. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının öğrencilerin kendisi için verimli öğrenme ve ders çalışma koşullarını oluşturmaları olduğu ifade edilerek aşağıdaki açıklama yapılır: <i>“Sevgili öğrenciler, hepimiz başarıya ulaşmak için farklı yollar deneriz. Bazen gittiğimiz yollar ve uyguladığımız yöntemler bizi istediğimiz sonuca götürmeyebilir. Bu yüzden başarılı olmak için uygun yöntemleri ve ders çalışma koşullarını oluşturmak önemlidir. Böylece daha verimli bir öğrenme gerçekleşir.”</i> 2. Ardından öğrencilere şu soru sorulur:<ul style="list-style-type: none"> • Verimli öğrenme ve ders çalışma koşulları ile ilgili neler biliyorsunuz? 3. Öğrencilerden cevaplar alındıktan sonra şu açıklama ile devam edilir. <i>“Verimli çalışmak demek çok fazla çalışmak demek değildir. Planlı şekilde,</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

ne istediğimizi bilerek ve zamanı doğru şekilde kullanmamızı gerektiren bir çalışma şeklidir.”

4. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2’de yer alan bilgiler öğrencilerle paylaşılır. Öğrencilerin soruları varsa cevaplanır.
5. Daha sonra “Şimdi sizlerden kendinizin nasıl ders çalıştığını ve hangi şartların ve yöntemlerin sizin için uygun olacağını düşünmenizi istiyorum.” şeklinde bir açıklama ile devam edilir.
6. Etkinlik Bilgi Notu-3 dağıtılır ve öğrencilerin örneği incelemeleri istenir. Ardından her öğrenciye boş bir A4 kâğıdı ve renkli kalem verilir. Öğrencilerden kâğıdın tam ortasına “Öğrenme Haritam” yazmaları ve zihin haritası yöntemiyle kendilerine uygun olan yöntem ve koşulları şekil, resim ve yazılarla oluşturmaları istenir.
7. Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra ortaya çıkan çalışmalar tahtaya veya duvara asılır. Öğrencilerin sıra ile tüm çalışmalarını incelemeleri sağlanır. Verimli olmayan çalışma yolları varsa alternatif seçenekler bulması için öğrenci teşvik edilir.
8. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:
  - Kendi zihin haritanızı oluştururken zorlandınız mı? Neden?
  - Verimli ders çalışma ve öğrenme koşullarını uyguladığınızı düşünüyor musunuz?
  - Bu etkinlikten sonra neleri daha farklı yapmak istersiniz?
  - Arkadaşlarınızın çalışmalarında benzerlik ve farklılıklar gördünüz mü?
9. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, hepimiz birbirimizden farklıyız. Bu yüzden öğrenme süreci de insanların bireysel farklılıklarına göre değişebilir. Kimimiz için görsel, kimimiz için işitsel uyarılar daha etkilidir. Bazıları tek başına ve çok sessiz bir ortamda çalışabilirken bazıları başkalarıyla beraber çalışmayı tercih edebilir. Herhangi bir konuyu çalışmak için gerekli olan zaman da kişiden kişiye farklılık gösterir. Önemli olan; kişinin kendini iyi tanıması ve kişisel özelliklerini de dikkate alarak kendi öğrenme haritasını çizmesidir.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Çalışma Yaprağı-1 üzerinde etkinlikte öğrendikleri bilgiler ile kendi verimli öğrenme ve ders çalışma koşullarını oluşturarak bunların katkılarını belirtmeleri istenir. Gönüllü öğrencilerin sınıfta çalışmalarını sunmaları sağlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma ortamı oluşturma anlatılırken farklı sosyo-ekonomik düzeydeki öğrenciler de dikkate alınmalıdır.
2. Zihin haritası oluştururken öğrenciler istedikleri şekiller ve tasarımı yapmakta özgür bırakılmalıdır.
3. Etkinlik Bilgi Notu-1 öğrencilerin yararlanması için çıktı alınıp sınıf panosuna asılabilir.
4. Ailelerin ev koşullarını sağlaması ve sürece destek vermesi için veliler ile görüşülebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Akran eşleşmesi yapılarak öğrencilerin sosyal ortamı düzenlenebilir.
2. Çalışma yaprağındaki görseller ve yazılar büyütülerek, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
3. Çalışma yaprağındaki doldurulacak kısımlar sayıca azaltılarak etkinlik öğrencilerin düzeyine göre basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ümmügülsüm SAĞLAM

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1¹

Verimli Öğrenme İçin Öneriler

AMAÇLARINIZI BELİRLEYİN

ARAÇ GEREÇ VE KAYNAKLARDAN YARARLANIN

UYGUN BİR ÇALIŞMA ORTAMI SEÇİN

Çalışma yeri derli toplu, yalın elden geldiğince sabit ve sakin olmalı. Ayrıca ışık, ısı gibi fiziksel sorunları da çözümlenmiş olmalıdır.

Yatakta, koltukta ve divanda uzanarak çalışmak, dikkatin toplanmasını güçleştirecek, öğrencinin çalışmak için daha çok zaman yitirmesine neden olacaktır.

PLANLI ÇALIŞIN

Günlük çalışma çizelgelerinde; okulda geçen saatler, ders çalışma, eğlenme, dinlenme, ev işlerine yardım ve uyku saatleri gösterilmiş olmalıdır.

ZAMANI VERİMLİ KULLANIN

Her öğrenci zamanı kendine göre ayarlamalıdır.

Bir saat çalıştıktan sonra araya 5-10 dakikalık dinlenme koymak yararlı olur. Bu sayede bir saatlik çalışma sonunda dağılan dikkat ve azalan verim tekrar kazanılır.

DERSE HAZIRLIKLIL GELİN

Öğrenciler okula gelmeden önce, o gün işleyecekleri konuları gözden geçirmeliler. Bu sayede hem derslerin işlenişine katılmak için gerekli güveni kazanırlar, hem de öğretmenin anlattıklarını daha kolay anlarlar.

NOT TUTUN

Yazılı hâle getirilmeyen bilgiler çok çabuk unutulur. Buna bağlı olarak öğrenci derste dinlediği konuyu çok fazla ayrıntılandırmadan not tutmalıdır.

ARALIKLI TEKRARLAR YAPARAK UNUTMAYI ÖNLEYİN

Öğrenilenler zamanla unutulabilir. Unutmayı önlemenin iki yolu vardır. Bunlardan biri öğrenilen bilgileri yeri geldikçe kullanmak, diğeri de aralıklı olarak tekrar etmektir.

¹ ABA Yurt Dışı Eğitim Danışmanlığı. (2016). Etkili ve Verimli Ders Çalışma Yöntemleri. <https://abaegitim.com/etkili-verimli-ders-calisma-yontemleri/> adresinden edinilmiştir.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

Zihin Haritalama Tekniği:

Zihin Haritalama Tekniği, 1970'li yıllarda İngiliz beyin araştırmacısı, matematikçi ve psikolog Tony Buzan tarafından geliştirilmiştir (Bütüner, 2007: 2). Bilgilerin beyne kaydedilmesi için kullanılan teknik ilgi çekici, etkili ve kısa sürede not almayı sağlayan özel bir tekniktir (Buzan, 2003a:16). Ayrıca yaratıcılığı geliştiren, zor ve karmaşık bilgilerin sistematik bir biçimde basitçe düzenlenmesini sağlayan zihin haritalama tekniği etkili bir hatırlama tekniğidir (Aktaş, 2012; akt. Özdemir, Alaybeyoğlu, Balbal, 2017).²

Zihin Haritası Nasıl Yapılır?

Wycoff (1991) ise, zihin haritasının elemanlarını şu şekilde özetlemiştir.

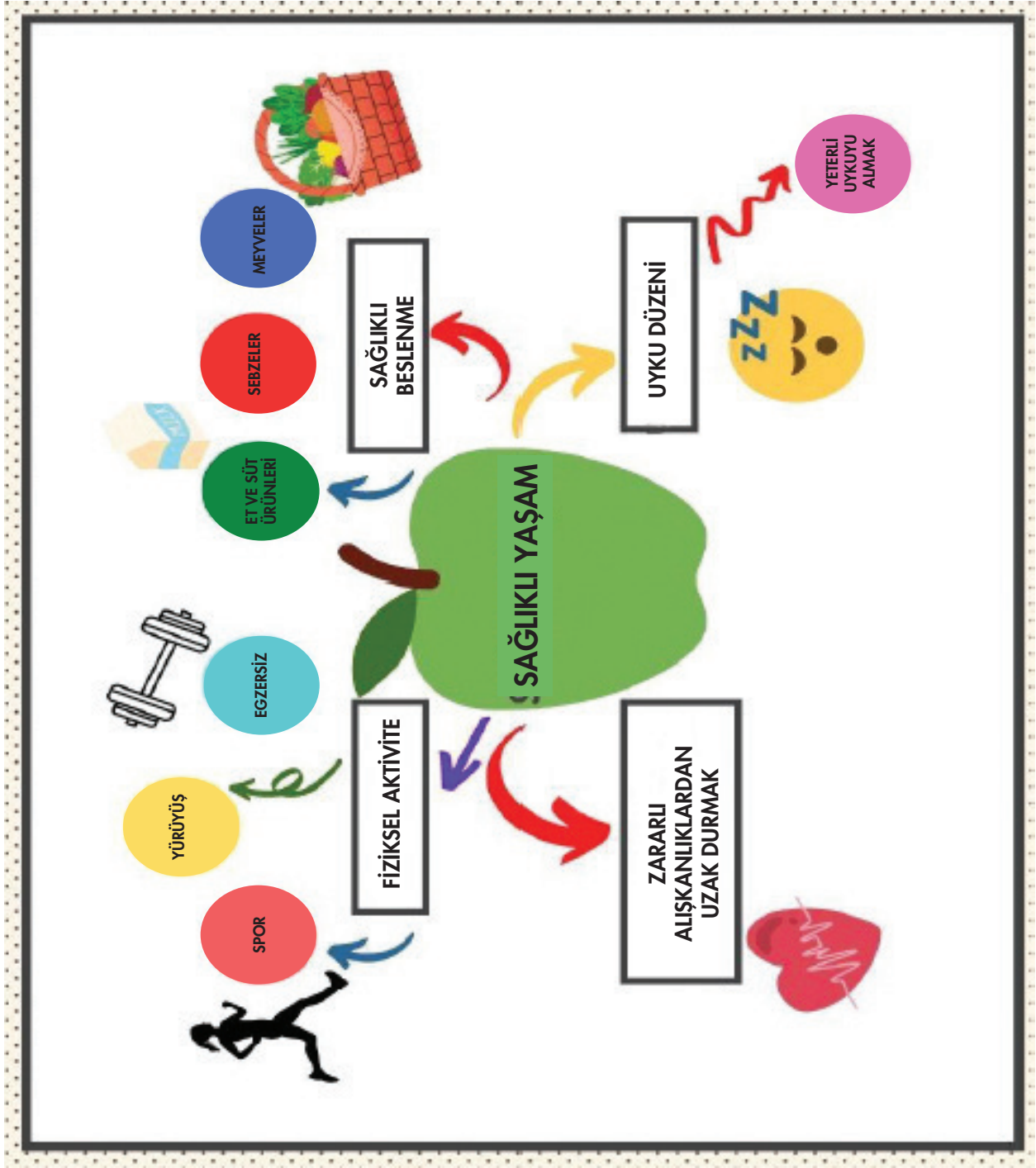
- 1) Sayfanın ortasına resmin odak noktası veya problemin grafiksel sunumu veya haritalanmış olan bilgi yerleştirilir.
- 2) Düşüncelerin, serbest bir şekilde yayılmasına izin verilir.
- 3) Her çizgiye sadece bir anahtar kelime yazılır.
- 4) Anahtar sözcük fikirleri, çizgilerle merkezi fikre bağlanır.
- 5) Fikirleri vurgulamak ve fikirlere dikkat çekmek için renkler kullanılır.
- 6) Resimler ve semboller, fikirler üzerine dikkat çekmek için kullanılır ve başka bağlantılar oluşturmak için zihni teşvik eder (Wycoff, 1991; akt. Bütüner, 2006).³

² Özdemir, A., Alaybeyoğlu, A., & Balbal, K. F. (2017). Dörtgenler konusunun zihin haritalama tekniği ile öğretimi. Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi), 1(2), 45-51.

³ Bütüner, S. (2006). Açılar ve üçgenler konusunun ilköğretim 7. sınıf öğrencilerine Vee diyagramları ve zihin haritaları kullanılarak öğretimi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-3

Örnek Zihin Haritası

Çalışma Yaprağı 1

İsim:

Sınıf:

Tarih:

Nasıl Daha İyi Öğrenirim?

Aşağıdaki kutucuklara en çok kullandığınız 4 ders çalışma yöntemini ve kendi çalışma ortamınızı nasıl düzenlediğinizi yazınız.

Kullanılan Yöntem

Öğrenmeye katkısı nasıl oldu?

.....			
.....			
.....			
.....			
Çalışma ortamının düzenlenmesi			

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

KÂĞITLARI KATLA
DUYGU VE DÜŞÜNCELERİNİ SÖYLE!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Öğrenme etkinliklerine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder./13.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Her öğrenci için 3 adet kare kâğıt 2. "Origami ile Kâğıttan Kelebek Yapımı" isimli video (https://www.youtube.com/watch?v=kfBn8FePmp8) 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Çalışma Yaprağı-2 5. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik öncesinde kâğıt katlama sanatı (origami) için gereken kare kâğıtlar sınıftaki toplam öğrenci sayısı dikkate alınarak hazır hâle getirilir. 2. "Çalışma Yaprağı-2" etkileşimli tahtaya yansıtılmak üzere hazır hâlde bulundurulur. 3. "Origami ile Kâğıttan Kelebek Yapımı" isimli video uygulayıcı tarafından önceden bulunarak öğrencilere izletmek için hazır hâle getirilir. 4. "Çalışma Yaprağı-3" sınıftaki öğrenci sayısının yarısı kadar çoğaltılır ve işaretli noktalardan kesilerek 2 öğrencinin kullanımına sunulur. 5. Etkinlik başlatılmadan her öğrencinin masasında üçer adet kare kâğıdın hazır hâlde bulunması sağlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilerde merak uyandırmak için "Sevgili öğrenciler, masalarınızda kâğıtlar görüyorsunuz. Sizce bu kâğıtları neden dağıtmış olabilirim?" sorusu yöneltilir ve gönüllü öğrencilerden birkaçına söz hakkı verilir. 2. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının öğrenme etkinliklerine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade etme olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. Bu etkinlik için kâğıt katlama sanatı (origami) ile 3 farklı figür öğrenecekleri belirtilir. 3. Uygulayıcı tarafından, ilk adımda öğrencilerden önlerindeki kâğıttan birini almaları istenir ve aşağıda verilen kâğıt katlama sanatına ait bir figürün yönergesi adım adım, yavaş bir şekilde ve tek bir defa okunarak öğrencilerden de tek seferde anladıkları kadarıyla uygulamaları istenir: <ul style="list-style-type: none"> • "Elinizdeki kare kâğıtları bir üçgen elde edecek şekilde ortadan katlayın.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Üçgende gördüğünüz en sivri uçtan diğer sivri uca katlayarak küçük bir üçgen daha oluşturun.
  - Oluşturduğunuz bu küçük üçgeni tekrar açın.
  - Sivri uçlarından birlikte tutarak tepe noktasına doğru paralel şekilde 1-2 cm katlayın.
  - Sağ taraftaki ucu üçgenin tepe noktasını ortalayacak şekilde yukarı doğru katlayın.
  - Daha sonra aynı işlemi diğer taraf için de yapın.
  - Şimdi kâğıdın ön yüzünü çevirin.
  - Üstteki tepe noktasını yaklaşık 1 cm arkaya doğru katlayın.
  - Şimdi de kâğıdınızın arka yüzünü tekrar çevirin.
  - Alttaki kalan sivri köşeyi 1 cm yukarı katlayarak küçük bir üçgen oluşturun.
  - Tekrar ön yüzünü çevirin.
  - İsteğinize göre göz, burun, ağız, bıyık çizebilirsiniz.
  - Sevimli tavşanınız hazır."
4. Yapılacak her bir figürün ardından öğrencilere "Bu figürü nasıl yaptık?" sorusu yöneltilir. Öğrencilerden cevapları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından "Bu figür için yalnızca dinlediğiniz adımları uygulamaya çalıştınız." denir.
  5. Ardından "Çalışma Yaprağı-2" etkileşimli tahta aracılığıyla açılarak öğrencilerden önlerindeki ikinci kâğıdı almaları ve tahtada gördükleri figürü yapmaları istenir. Yeterli süre verilir.
  6. Tahtada gördükleri figürü yapan öğrencilere "Bu figürü nasıl yaptık?" sorusu tekrar yöneltilir. Öğrencilerden cevapları alındıktan sonra "Bu figür için yalnızca gördüğünüz adımları uygulamaya çalıştınız." denir.
  7. Daha sonra öğrencilere "Origami ile Kâğıttan Kelebek Yapımı" isimli video etkileşimli tahta aracılığıyla açılarak öğrencilerden önlerindeki üçüncü ve son kâğıdı alarak tahtada izledikleri video ile aynı anda kendilerinin de orada gördükleri figürü yapmaları istenir. Yeterli süre verilir.
  8. Videoda izledikleri figürü yapan öğrencilere "Bu figürü nasıl yaptık?" sorusu tekrar yöneltilir. Öğrencilerden cevapları alındıktan sonra "Bu figür için aynı anda hem dinlediğiniz hem de gördüğünüz adımları uygulamaya çalıştınız." denir.
  9. Ardından "Çalışma Yaprağı-3" öğrencilere dağıtılır ve uygulayıcı tarafından öğrencilere, "Evet sevgili öğrenciler, etkinliğin başından itibaren 'yalnızca dinleyerek, yalnızca görerek ve aynı anda hem dinleyip hem de görerek' üç farklı öğrenme etkinliğiyle üç farklı figür ortaya koydunuz. Şimdi sizden bu farklı öğrenme etkinlikleri üzerine düşünmenizi ve sizlere dağıttığım kâğıtlarda yer alan duygum/düşüncem kutucuklarına duygu ve düşüncelerinizi yazmanızı istiyorum." şeklinde bir yönerge verilir. Öğrencilere "Çalışma Yaprağı-3" için gerekli süre verilir.
  10. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerden yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.
  11. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından, aşağıdaki

Süreç (Uygulama Basamakları):

tartışma soruları öğrencilere yöneltilerek süreç devam ettirilir:

- En çok hoşunuza giden öğrenme etkinliği hangisiydi? Dinleyerek, görerek ya da hem dinleyip hem de görerek yeni şeyler öğrenmeniz size neler hissettirdi?
- Bu etkinliği gerçekleştirirken ne hissettiniz, ne düşündünüz?
- Hangi öğrenme etkinliği sizi en çok zorladı? Zorlandığınızda neler hissettiniz, neler düşündünüz?
- Yeni bir şey öğrendiğinizde ne hissedersiniz, ne düşünürsünüz?
- Okul yaşantınızda ya da günlük yaşantınızdaki öğrenme etkinlikleri size neler hissettirir, neler düşündürür?

12. Uygulayıcı tarafından "Sevgili öğrenciler, öğrenme etkinliklerine yönelik duygu ve düşüncelerinizi ifade etmekten çekinmemeli ve akademik başarılarınız için bunun önemli bir gereklilik olduğunu unutmamalısınız. Öğrenme etkinliklerine yönelik duygu ve düşüncelerinizi ifade etmeniz hayat boyu öğrenme yolundaki başarılarınıza, öğrenme durumlarınıza etki etmektedir. Bu sayede kendinize uygun öğrenme etkinlikleri keşfedebilir, farklı durumlarda iyi sonuçlar alabilmeyi başarabilirsiniz." denerek etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Etkinlik sonunda öğrencilerden, bir hafta boyunca günlük hayattaki ya da okuldaki deneyimledikleri öğrenme etkinliklerine yönelik duygu ve düşüncelerini belirlemeleri ve sonraki hafta sınıfla paylaşımları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. İmkânlar çerçevesinde kare kâğıtların renkli olması tercih edilebilir.
2. Hazır hâlde kare kâğıdın bulunmadığı durumlarda, uygulayıcı "Çalışma Yaprağı-1"deki 10*10 cm'lik kareleri ihtiyacı kadar çoğaltıp keserek hazır hâle getirebilir.
3. Uygulama basamağında, etkileşimli tahta/projeksiyon ya da ağ erişimi bulunmayan sınıflarda uygulayıcı "Çalışma Yaprağı-2"yi A5 boyutunda, öğrenci sayısı kadar çoğaltarak sınıfa dağıtabilir.
4. Uygulama basamağında, etkileşimli tahta/projeksiyon ya da ağ erişimi bulunmayan sınıflarda uygulayıcı etkinlik öncesinde, verilen videodaki figürü öğrenebilir ve sınıfta kendisi anlatarak tek seferde yapabilir. Öğrencilerden de eş zamanlı olarak tek seferde yapmalarını isteyebilir.

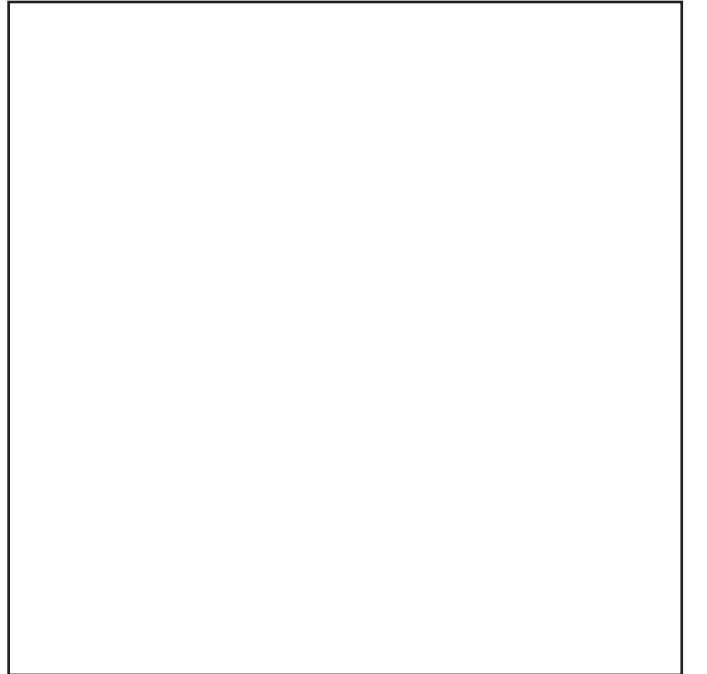
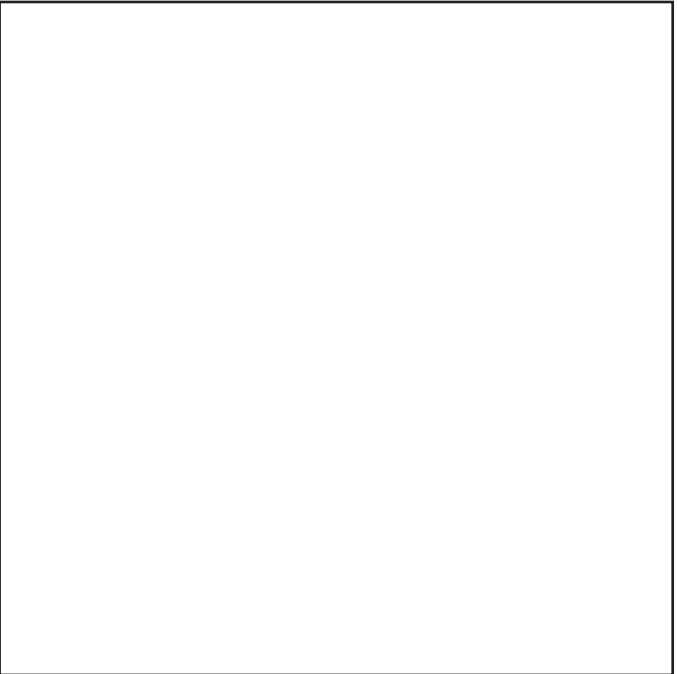
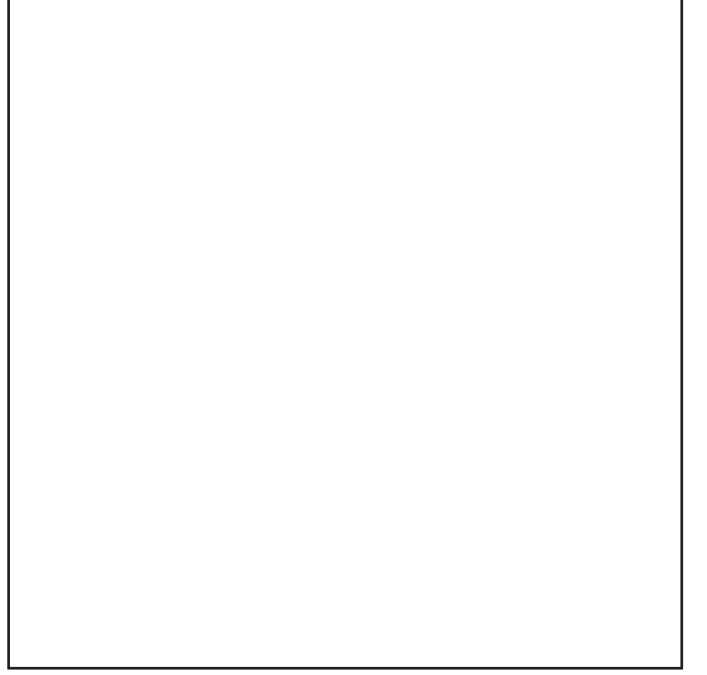
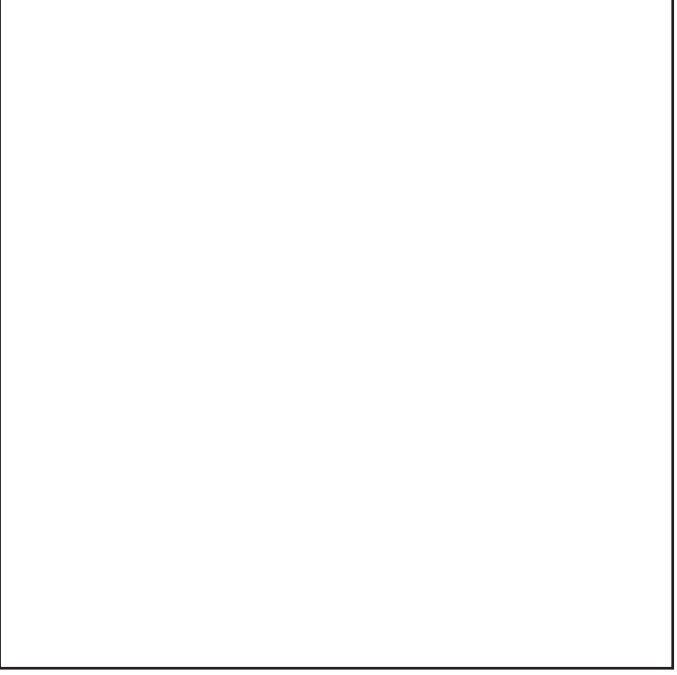
Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yapraklarındaki doldurulacak kısımlar sayıca azaltılarak etkinlik öğrencilerin düzeyine göre basitleştirilebilir.
2. Çalışma yaprağı ile çalışma sürecinde öğrencilere bireysel geribildirim verilerek destek olunabilir.
3. Origaminin nasıl yapılacağı betimlenirken öğrencilere eş zamanlı model olunabilir.
4. Çalışma yaprağındaki görseller ve yazılar büyütülerek, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.

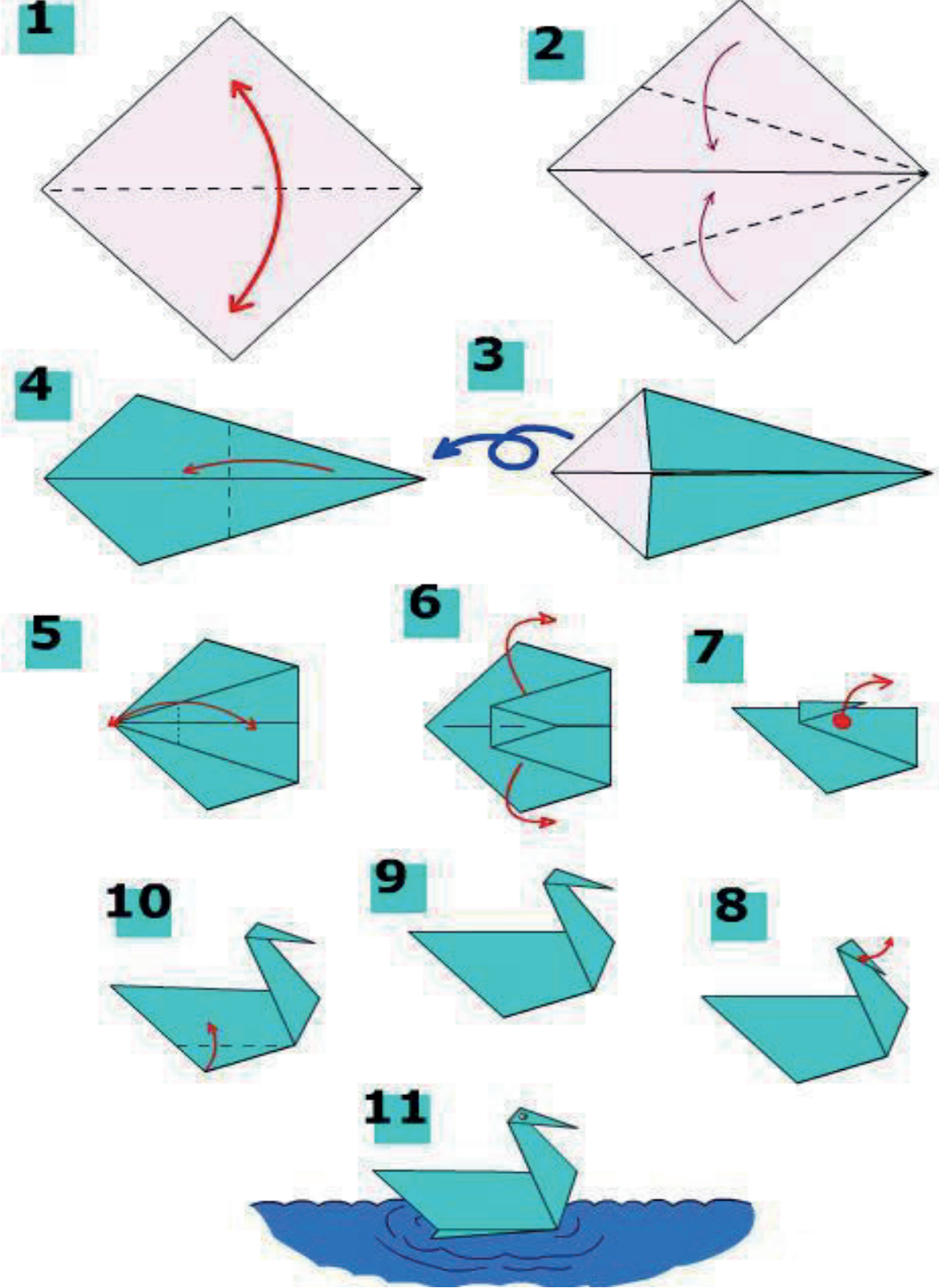
Etkinliği Geliştiren:

Zeynep ATASOY KARAKAYA

Çalışma Yaprığı 1

Çalışma Yaprağı 2

Çalışma Yaprağı 3

(Duygu ve Düşüncelerim)

Duygum/Düşüncem kutucukları sırasıyla kullanılan dinleyerek, görerek, hem dinleyerek hem görerek öğrenme etkinliklerine yönelik doldurulmalıdır.

1. Duygum	2. Duygum	3. Duygum
1. Düşüncem	2. Düşüncem	3. Düşüncem

(Duygu ve Düşüncelerim)

Duygum/Düşüncem kutucukları sırasıyla kullanılan dinleyerek, görerek, hem dinleyerek hem görerek öğrenme etkinliklerine yönelik doldurulmalıdır.

1. Duygum	2. Duygum	3. Duygum
1. Düşüncem	2. Düşüncem	3. Düşüncem

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

HAYDİ TAKDİR EDELİM!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Arkadaşlarının olumlu özelliklerini takdir eder./14.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Alkış sesi" içeren bir video 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Yazı tahtası
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Video etkinlik öncesi bulunarak dinletmeye hazır hâle getirilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından sınıfta sessizlik sağlanıp "Alkış sesi" içeren video öğrencilere izletilir. 2. Dinletilen ses sonrasında öğrencilere "Dinlemiş olduğunuz bu ses size neyi çağırıyordu? Alkış sesi duyduğunuzda aklınıza gelen ilk şey ne oldu?" soruları sorulur. Öğrencilere birkaç dakika düşünceleri için süre verilir. Gönüllü öğrenciler başta olmak üzere öğrencilerin cevapları dinlenir. Uygulayıcı tarafından bu cevaplar yazı tahtasına kısa notlar hâlinde yazılır. 3. Ardından uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının arkadaşlarımızın olumlu özelliklerini takdir etmek olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 4. Öğrencilere aşağıda yer alan sorular sorulur ve beyin fırtınası yapılır: <ul style="list-style-type: none"> • İnsanlar birbirlerinde beğendikleri ya da sevdikleri olumlu özelliklerini nasıl ifade ederler? • Arkadaşınızı olumlu bir özelliğinden dolayı takdir etmek isteseyiz ne söylerdiniz? • Takdir edilmek size ne hissettirir, sizi nasıl etkiler? 5. Daha sonra öğrencilere "Çalışma Yaprağı-1" dağıtılır ve "Daha önce bir arkadaşınızı takdir ettiniz mi?" sorusu yöneltilir, ara verilmeden (çoşkulu bir ses tonuyla) "Takdir etmediyseniz haydi takdir edelim!" denir ve aşağıdaki etkinlik yönergesi verilir: <p>"Sevgili öğrenciler, size dağıtmış olduğum Çalışma Yaprağı-1'de</p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

'arkadaşımın olumlu özellikleri' ve 'takdir cümlelerim' olmak üzere 2 sütun görmekteyiz. Yanınızda/arkanızda (her öğrenci bir arkadaşıyla eşleşecek şekilde) oturan arkadaşınızın olumlu özelliklerini ve bu olumlu özelliklerine karşılık gelecek takdir cümlelerinizi yazınız."

6. Verilen süre bittikten sonra öğrencilerden, arkadaşları için yazdıkları cümlelerden birer tanesini arkadaşlarına dönerek yüksek sesle okumaları istenir.
7. Öğrenciler paylaşımlarını tamamladıktan sonra aşağıdaki sorularla süreç devam ettirilir:
  - Arkadaşlarınız tarafından olumlu özelliklerini takdir edilmesi size neler hissettirdi?
  - Siz arkadaşlarınızı takdir ederken neler hissettiniz?
  - Arkadaşlarınızı takdir ettiğinizde onların mutlu olduğunu görmek size nasıl hissettirdi?
8. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili çocuklar, sizleri birbirinizin özelliklerini takdir ederken görmek beni çok mutlu etti. Ben de bu güzel ifadeler için hepinizi çok takdir ediyorum. Sizin de gördüğünüz gibi bir arkadaşımızın olumlu özelliklerini takdir etmek hem arkadaşımıza hem bize hem de çevremizdekilere kendini iyi hissettiren aynı zamanda o özelliklerin daha çok geliştirilmesi için bizi motive eder. Bundan sonra da sınıf içerisinde güzel bir davranış ya da kişilik özelliğiyle karşılaştığımızda vakit kaybetmeden takdir edelim."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin yazdığı takdir cümleleri broşür şeklinde sınıf panosuna asılabilir. Bu sayede öğrencilerin arkadaşlarını takdir etme davranışlarında kalıcılık sağlanabilir.
2. Öğrencilerin okul dışındaki arkadaşlarında ve çevresinde bulunan kimselerde gördükleri olumlu özellikleri takdir etmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkileşimli tahta/projeksiyon ya da ağ erişimi bulunmayan sınıflarda uygulayıcı kendine ait ağ erişim imkânları doğrultusunda "alkış sesi" bulup öğrencilere dinletebilir.
2. "Çalışma Yaprağı-1" in çoğaltılma imkânı bulunmayan durumlarda uygulayıcı Çalışma Yaprağı-1' de yer alan tabloyu sınıf yazı tahtasına çizip öğrencilerden defterlerini kullanmalarını isteyebilir.
3. Çalışma yaprağı doldurulurken öğrencilerin zorlandığı gözlenirse uygulayıcı yazı tahtasına olumlu bir özellik ve bu özelliğe uygun bir takdir cümlesi örneği yazabilir. (Olumlu özellik: Arkadaşım kibar biridir. Takdir cümlesi: Eşyalarımı kullanırken izin istemesini beğeniyorum.)

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Tahtaya yazılan kısa notların tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük ve koyu olmasına dikkat edilerek fiziksel çevre düzenlenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-1' de yer alan tüm boşluklar yerine sınırlı bir miktarının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1' in tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Zeynep ATASOY KARAKAYA

Çalışma Yaprağı 1

ARKADAŞIM .....'NİN OLUMLU ÖZELLİĞİ

TAKDİR CÜMLELERİM

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

MÜZAKERE ASANSÖRÜ

Gelişim Alanı

Sosyal Duygusal

Yeterlik Alanı

Kişiler Arası Beceriler

Kazanım/Hafta

Arkadaşlık ilişkilerinde yaşadığı sorunları yapıcı yollarla çözer./15.Hafta

Sınıf Düzeyi

7. Sınıf

Süre

40 dk. (Bir ders saati)

Araç - Gereçler

1. Çalışma Yaprağı-1
2. Çalışma Yaprağı-2
3. Etkinlik Bilgi Notu
4. Bant

Uygulayıcı İçin
Ön Hazırlık

1. Çalışma Yaprağı-1'in A3, Çalışma Yaprağı-2'nin A4 boyutunda çıktısı alınmalıdır.
2. Çalışma Yaprağı 1'deki KAT-1, KAT-2, KAT-3, KAT-4 ve KAT-5 sayfalarından ikişer adet A4 formatında çoğaltılır.
3. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunmalıdır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak süreç başlatılır:
"Sevgili çocuklar, arkadaşlık ilişkilerimiz her zaman tek düze ilerlemez. Kimi zaman çok iyi vakit geçirdiğimiz gibi, kimi zaman da çeşitli anlaşmazlıklar yaşayabiliriz. Bugün bu anlaşmazlıkların çözümü üzerine konuşacağız."
2. Ardından öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir:
  - Arkadaşlarınızla ne tür anlaşmazlıklar yaşıyorsunuz?
  - Bu anlaşmazlıklar nasıl sonuçlanıyor?
  - Bu anlaşmazlığa bulduğunuz çözüm sizi, arkadaşınızı ve onlarla ilişkinizi nasıl etkiliyor?
3. Aşağıdaki açıklama yapılır ve Etkinlik Bilgi Notu öğrencilerle paylaşılır:
"Gördüğünüz gibi zaman zaman çevremizdeki pek çok kimseyle anlaşmazlık yaşayabiliriz, burada önemli olan bizim bu anlaşmazlıkları nasıl çözmeye çalıştığımızdır. Anlaşmazlıklar aynı zamanda hem kendimizi hem de karşıımızdaki kişiyi tanımak adına fırsattır. Şimdi sizlerle anlaşmazlıklarımızı çözmek için etkili bir yol olan müzakere yöntemini paylaşacağım."
4. A3 boyutunda çıktısı alınan Çalışma Yaprağı-1'in tüm sayfaları yatay olarak tahtaya asılır. (Çıktı alınmamışsa Kat-1 ekrana yansıtılır.)

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Öğrencilerden yanlarındaki arkadaşlarıyla eşleşip buradaki basamakları izleyebilecekleri bir canlandırma tasarımları istenir. Eğer öğrenci sayısı tekse uygulayıcı tek kalan öğrenciyle eşleşir.
6. Süre dikkate alınarak olabildiğince fazla ikili grubun canlandırmalarını yapmaları istenir. Canlandırma sırasında KAT sayfaları karşılıklı olacak şekilde, iki sıra hâlinde sıralanır ve öğrencilerin her birinin bir sıradaki KAT-1'e geçmeleri ve sırasıyla ilerlemeleri istenir. (Çıktı alınmamışsa sınıfların zeminindeki kareler kat olarak kullanılabilir ya da tebeşirle katlar çizilebilir.)
7. Rolü oynayan öğrencilerden, canlandırma sonunda neler hissettiklerini paylaşımları istenir.
8. Canlandırmalar tamamlandığında aşağıdaki tartışma soruları tüm sınıfa yöneltilir:
  - Bu etkinlik size neler hissettirdi?
  - Bugüne kadar anlaşmazlıklarınızda kullandığınız yöntemlerden bırakmayı düşündükleriniz var mı?
  - Bundan sonra anlaşmazlıklarınızda neleri farklı olarak yapmaya başlayacaksınız?

9. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Evet çocuklar, bugün sizlerle hayat aşımıza tat katan; onun tuzu biberi olan anlaşmazlıklarımızı birbirimizi incitmeden nasıl çözeceğimizi gösteren bir yol öğrendik. Biz sorunlarımızı müzakere yöntemini kullanarak çözdükçe ilişkilerimiz de tıpkı asansörün yukarı katlara çıkması gibi ilerleyecek ve gelişecektir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden müzakere yöntemini aileleriyle de paylaşımları ve evdeki bir anlaşmazlığa bu yolla çözüm aramaları istenebilir.
2. Öğrencilerden izledikleri film ya da dizilerde anlaşmazlıkların nasıl ele alındığını değerlendirmeleri ve bunların kişilere ve ilişkilerine etkilerini not etmeleri ve birbiriyle paylaşımları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'nin çıktısının alınması mümkün olmuyorsa bunların ekrana yansıtılması sağlanabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Tahtaya asılacak olan Çalışma Yaprağı-1 tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde daha büyük puntoda ya da boyutta hazırlanarak materyalde uyarılabilir.
  2. İkili gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
  3. Öğrencilerin uygun cevabı düşünüp canlandırma yapabilmeleri için öğrencilere ek üre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Mehmet Emin KÜRKCÜ

Çalışma Yaprağı 1

KAT 5	KAT 4	KAT 3	KAT 2	KAT 1	<p>Çözüm için gerekli seçenekler belirlenir ve biri üzerinde uzlaşılır.</p>	<p>İstek ve duygulardan anlaşılabilir paylaşılr.</p>	<p>Duygular sebepleriyle birlikte paylaşılr.</p>	<p>İstekler sebepleriyle birlikte paylaşılr.</p>	<p>Sorun çözüme isteği karşı tarafa iletilir.</p>
------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	---	--	--	--	---

KAT 1

Sorun çözüme isteği karşı tarafa iletilir.

KAT 2

Bu konudaki istekler sebepleriyle birlikte paylaşılr.

KAT 3

Duygular sebepleriyle birlikte paylaşılır.

KAT 4

İstek ve duygulardan anlaşılabilirler paylaşılır.

KAT 5

Çözüm için gerekli seçenekler belirlenir ve biri üzerinde uzlaşılır.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Teknolojinin bize sunduğu en büyük yeniliklerden olan asansörler, bizlere özellikle çok yüksek katlı binalardaki üst katlara ulaşmada büyük kolaylık sağlamaktadır. Bilim insanları şimdilerde bu asansörü yakın çevremizle yaşadığımız anlaşmazlıkların çözümünde de kullanmamız için geliştirdi!

Ancak bu asansörü kullanabilmek için bize bazı görevler düşmekte. Öyle ki anlaşmazlık yaşadığımız kişiyle birlikte bindiğimiz bu asansör hiç konuşmadan öylece durursak ya da birbirimize kırıcı sözler söylersek üst kata çıkmak için hareket etmediği gibi bizim inmemize de müsaade etmiyor.

Öncelikle bizim karşımızdakine sorunumuzu yüz yüze konuşarak çözme isteğimizi iletmemiz gerekiyor. Bu şekilde bir üst kata çıkabiliyoruz; ancak bu katta da bizim ne istediğimizi sebepleriyle karşımızdakine söylememiz gerekli üçüncü katta ise neler hissettiğimizi sebepleriyle ifade ederek dördüncü kata çıkabiliyoruz. Dördüncü kattan bizi bir yukarı çıkaracak olan görev ise istek ve duygulardan anlaşılanların karşılıklı olarak birbirimize ifade edilmesi, beşinci kata geldikten sonra ise çözüm için gerekli seçenekler ortaya konursa asansör bizi serbest bırakıyor. (Türnüklü, 2006)

ÖRNEK OLAY

(Öğrencilerin canlandırma yapılırken zorluk yaşaması durumuna karşın alternatif olarak geliştirilmiştir. İhtiyaç duyulmadığı takdirde okunmasına gerek yoktur.)

Arkadaşlar arasında dışlanma ergenlik döneminde sıkça rastlanan bir durum olabilir. Bu sorunun ele alınması müzakere yöntemi kullanılarak şu şekilde yapılabilir:

Öğrenci 1	Öğrenci 2
Son günlerde beni rahatsız eden bir durumu seninle konuşmak istiyorum.	Seni rahatsız eden durumun ne olduğunu merak ettim, ben de seni dinlemeye hazırım.
Diğer arkadaşlarla bir aradayken benim görüşlerimi de dikkate almanı istiyorum; çünkü beni dinlemeyip görüşlerimi dikkate almadığınızda istenmediğimi düşünüyorum.	Böyle düşündüğünü bilmiyordum. Seni dikkate almamak kasıtlı olarak yaptığım bir davranış değil; ancak senin de bir arkadaş grubu içindeyken daha fazla aktif olmanı, düşüncelerini açıklamaya istekli olmanı istiyorum; çünkü grup içinde herkesi takip edemiyorum.
Ben sizin kadar girişken değilim, haklısın; ama bazen beni hiç dikkate almıyorsun gibi geliyordu ve ben de buna çok içerliyorum.	Sanırım hiç yüzüne bakmadığımdan yakınıyorsun arkadaş ortamında ben de bu durumu sıkıldığına veriyordum, senin bizimle birlikte olmak istemediğin olarak yorumluyordum.
Sen de benim biraz daha aktif olmamı konuşurken göz teması kurmamı istiyorsun anlaşılın.	Evet. Ben de sana karşı daha duyarlı davranacağım, söz alma çabaların karşısında seni destekleyeceğim.
Bu durumu okul çıkışı oynayacağımız oyunu belirlerken deneyebilir miyiz?	Okul çıkışı çok kalabalık oluyor ve ne söylediğimizi anlayamıyoruz ama hafta sonu buluştuğumuzda deneyebiliriz. Sen söylemek istediklerini dile getiremezsen benimle göz göze gelmeye çalış bir fırsatını bulup sana söz hakkı gelmesi için çalışırım.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÖĞRENME SERÜVENİM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Derste dinleme, not alma ve soru sorma gibi teknikleri kullanır./16.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesi okunmalıdır. 2. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Öğrencilere bugün gerçekleştirilecek etkinliğin önemli noktalarının yer aldığı bir hikâyenin kendileriyle paylaşılacağı söylenerek ve koyu olarak yazılan yerler daha vurgulu olacak şekilde aşağıdaki metin okunur: <p><i>“Selma ve Ramiz adlı iki arkadaş farklı illere yapacakları bir gezi için heyecanlı bir bekleme içindeydi. Selma, gezmeye gideceği yerin görülme değer yerlerini öğrenip bu yerler hakkında bilgi toplarken Ramiz yapacağı gezinin sadece eğlenceli bir vakit geçirme aracı olduğunu düşünüyordu.</i></p> <p><i>Selma, yaptığı gezi boyunca tur rehberinin verdiği bilgileri can kulağıyla dinlemiş, önemli gördüğü yerleri not almış ve bu yerlerle ilgili daha detaylı bilgileri nereden öğreneceğinin sorarken; Ramiz gezi esnasında anlatılanları dinlemiyor, akşam yiyeceği yemekleri düşünüp uzaklara dalıyordu.”</i></p> Aşağıdaki sorularla etkileşim sürdürülür: <ul style="list-style-type: none"> Sizce bu iki arkadaş tatilden sonra bir araya geldiklerinde hangisi gezip gördüğü yerleri, yaptığı yolculuğu diğerine daha detaylı anlatabilir? Neden? Sizce bu hikâyede ne anlatılmak istenmiştir? Sınıfta gönüllü öğrenciler başta olmak üzere cevaplar alınır ve “Derste dinleme, not alma ve soru sorma yöntemlerini kullanıyor musunuz? Nasıl?” sorusuyla etkileşim sürdürülür Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

“Şimdi sizlere dinleme, not tutma ve soru sormayla ilgili bilgiler vereceğim. Sizlerden vereceğim bu bilgilerle ilgili olarak ortadaki geniş alana bu anlattıklarımı ve anlattıklarım esnasında aklınıza takılan soruları not etmenizi, not aldıktan sonra soldaki kısma anahtar kavramların neler olduğunu yazmanızı ve en alttaki alana da bu yazdıklarınızı gözden geçirdikten sonra birkaç cümleyle özet çıkarmanızı istiyorum. En sonda ise anlatılanlara uygun bir başlık atmalısınız.”

5. Daha sonra Etkinlik Bilgi Notu öğrencilerle paylaşılır. Bu sırada koyu olarak yazılan kısımların okunuşunun daha vurgulu olmasına ve parantez içinde belirtilen eylemlerin yapılmasına dikkat edilir.
6. Gönüllü öğrencilerin dinlerken not aldıkları soruları sormaları istenir ve cevaplanır.
7. Aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç devam ettirilir:
  - Dinleme, not alma ve soru sorma tekniklerini kullanmakta zorlandınız mı? Nasıl?
  - Bugünden sonra ders dinlerken nelere dikkat edeceksiniz?
  - Bu teknikleri kullanmanın size ne gibi katkıları olabilir?

8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, eğitim de tıpkı başlarken paylaştığımız hikâye gibi bir yolculuktur ve bu yolculuktaki deneyimlerimizi artırmanın yolu derste anlatılanları dikkatli şekilde dinlemek, anladıklarımızı not almak ve aklımıza takılanları öğretmenimize ya da arkadaşlarımıza sormaktır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bundan sonra derslerde not alırken bu tekniği kullanmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notunda yer alan bilgilerin önceden yönergeye göre okunarak prova yapılması önemlidir.
2. Çalışma Yaprağı-1'in öğrenci sayısı kadar çoğaltılması yerine tahtaya yansıtılarak öğrencilerden defterlerine çizmesi istenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Mehmet Emin KÜRKCÜ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

NOT TUTMAK NEDİR, NİÇİN ÖNEMLİDİR? NOT TUTARKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİDİR?

- Okunan ya da dinlenenlerin önemli kısımlarını, ana düşüncelerden anladıklarımızı kendi cümlelerimizle yazmak not tutmaktır.
- Öğrenmeye aktif katılımı sağladığı için unutmayı azaltır.
- Daha sonraki okumalarda tüm metnin ya da kitabın değil anahtar kavramlara odaklanılarak önemli kısımların okunmasını sağlar, vakit kazandırır.
- Öğrenme faaliyetine ne kadar çok duyu organı dâhil edilirse o kadar kalıcı öğrenmeler gerçekleşir. Not alma kasları da öğrenme faaliyetine katar. (Burasının önemli olduğu söylenir.)
- Eğer konuşan çok hızlı gidiyor ve not alan yetişmekte zorlanıyorsa kısaltma sistemi kullanılabilir.
- Öğretmenin sesinin değiştiği, anlatımının yavaşladığı, tahtaya yazdığı veya "burası çok önemli" şeklinde doğrudan belirttiği bilgilere daha fazla dikkat edilmelidir.
- Dersin sonunda alınan notlar arkadaşlarla karşılaştırılmalı, eğer yetiştiremediği ya da karmaşık şekilde yazdığı bölümler varsa telafi edilmeli ve temize çekilmelidir.

DİNLEMEK NEDİR, NİÇİN ÖNEMLİDİR? DİNLERKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİDİR?

- İşitmek, dinlemek değildir. Dinlemek konuşan kişiye ve anlatılanlara tüm dikkatimizi vermemizi gerektirir. ('İşitmek dinlemek değildir.' sözü tahtaya yazılır.)
- Konuya hazırlıklı gelinmeli.
- Söylenenlerden yola çıkılarak daha sonra söylenebilecekler tahmin edilmeye çalışılmalı.
- Konuyla ilgili kendi kendine sorular sormalı. ('Öğretmenimiz bu konuyu niye anlatıyor?')

SORU SORMAK NEDİR, NİÇİN ÖNEMLİDİR? SORU SORARKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİDİR?

- Bilmediğimiz, anlamadığımız ya da hakkında detaylı bilgi istediğimiz bir konu hakkında yardıma başvurmaktır.
- Dinleme ve not alma öğrenmeyi, bilmeyi sağlar. Esas anlamayı sağlayan ise soru sormadır.
- "Ne?", "Nasıl?" ve "Neden?" ile başlayan sorular sorulmalıdır. (Örneğin İstanbul'un 1453'te fethedildiğini bilmek daha sonra unutulabilir; ancak bu bilgiyi niçin ve nasıl fethedildiğiyle birlikte öğrenirsek daha detaylı ve kalıcı öğrenmiş oluruz.)

Çalışma Yapağı 1

BAŞLIK
(Ne dinledim/okudum?)

ANAHTAR KELİMELE
(Yazmaya değer bulduklarım-
dan hangileri bana metnin
tamamı hakkında ipucu
verebilir?)

NOTLAR
(Anlatılanlardan hangileri yazmaya değerdi?
Niçin?)

SORULAR
(Okurken/anlatım esnasında hangi sorular aklıma geldi?)

ÖZET
(Bugün ne öğrendim? Bu anlatılanları arkadaşşıma/kardeşıme nasıl özetlerdim?)

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

BELLEĞİM GÜÇLÜ

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Belleğini güçlendirecek stratejileri açıklar./17.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-2 3. Renkli tahta kalemleri
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 etkinlik öncesinde okunarak hazırlanır. 2. Renkli tahta kalemleri temin edilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının belleği güçlendirecek stratejileri açıklamak olduğu belirtilerek etkinliğe giriş yapılır. 2. Öğrencilere etkili öğrenme için herhangi bir teknik kullanıp kullanmadıkları, bu konuda herhangi bir bilgiye sahip olup olmadıkları sorularak gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. 3. Öğrencilere yönerge verilir: <i>"Şimdi sizlere belleği güçlendirecek stratejiler hakkında bilgi vereceğim. Bu bilgileri dikkatlice dinlemenizi istiyorum. Anlamadığınız yerler olursa soru sorabilirsiniz."</i> 4. Ardından uygulayıcı tarafından öğrenciler ile Etkinlik Bilgi Notu-1'de yer alan Bölüm-A ve Bölüm-B paylaşılır. 5. Bölüm-B okunduktan sonra öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve değerlendirme yapılır: <ul style="list-style-type: none"> Biraz önce okuduğum; kısaltma, şiir, deyiş, akrostiş tekniklerini daha önce duymuş muydunuz? Bu tekniklerden herhangi birini şimdiye kadar kullandığınız oldu mu? Örnek vermek isteyen var mı? (Her bir teknikten en az bir örnek, öğrenci katılımı ile yapılır.) Bu tekniklerinden hangisini, daha çok hangi öğrenme durumlarında kullanabiliriz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Örneklerde geçen; benzetmelerde, günlük hayattaki nesnelere ortak özelliklerinin dikkate alındığına, tekerlemelerde, kolay ezber için ses uyumunun kullanıldığına ve kısaltmaların, anlamlı kelimelerden oluştuğuna dikkat çekilir, bu konudaki öğrenci değerlendirmeleri alınır.
7. Bölüm-B ile ilgili değerlendirmeler bittikten sonra Bölüm-C okunur ve öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve değerlendirme yapılır:
  - Hikâye tekniğinin temel özelliğini anlayabildiniz mi?
  - Bu tekniği daha çok hangi öğrenme durumlarında kullanabiliriz?
  - Bildiğiniz, kullandığınız hikâye tekniği ile oluşturulmuş bir örnek paylaşır mısınız?
8. Bölüm-C ile ilgili değerlendirmeler bittikten sonra Etkinlik Bilgi Notu-2 paylaşılır.
9. Gönüllü öğrencilerle tahtada konunun zihin haritasını beraberce çizmek için yönerge verilir:

“Şimdi sizlerle örnek uygulamayı beraber yapacağız. Okuyacağım metnin ana fikrini tahtanın orta kısmına, yardımcı fikirleri de ana fikrin etrafına, renkli kalemler ile dallara ayırarak yazmanızı istiyorum. Unutmayın yapacağımız; konunun renkli, görsel haritasını çıkartmak olacaktır. Merkezden başlayıp etrafına yayılan; anahtar kelimeler, semboller, küçük resimler ve renkleri kullanarak bir şablon çıkartacağız.”
10. Etkinlik Bilgi Notu-2’deki örnek “Hücre” konusu okunur ve aşağıdaki basamaklar takip edilir:
  - Önce konunun ana düşüncesi tespit edilerek tahtanın ortasına yazılması sağlanır.
  - Ana düşüncenin etrafına yan anlamlar ve bunları ifade eden sembol, anahtar kelime ve işaretlemeler yerleştirilir.
  - Konuya ilişkin geniş katılım ve tahtaya aktarımına dikkat edilmelidir.
11. Örnek uygulama bittikten sonra uygulamaya ilişkin varsa öğrenci soruları ve düşünceleri alınır.
12. Aşağıdaki sorular sorularak, etkinlik konusunun anlaşılıp anlaşılmadığı öğrenilir, ihtiyaç duyulan kısımlar açıklanır ve etkinlik sonlandırılır:
  - Bu stratejilerden aklınızda kalanları paylaşır mısınız?
  - Anlatılan tekniklerden hangisi sizin için ilginç geldi? Hangisinin size uygun olduğunu düşünüyorsunuz?
  - Öğrenme ile belleği güçlendiren teknikler arasında nasıl bir ilişki kurulabilir?
  - Bu stratejilerin öğrenmenize katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?
13. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle belleği güçlendirecek stratejiler hakkında konuştuk. Örnek uygulamalar yaptık. Belleğimizi geliştirerek derslerde ve sınavlarda daha başarılı olabileceğimizi unutmayalım.”

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere farklı bir konuda zihin haritası çıkartmaları ve bunu arkadaşları ile paylaşımları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notunda yer alan koyu anahtar kelimeler tahtaya yazılabilir.
  2. Etkileşimli tahta veya projeksiyon bulunan sınıflarda, Bölüm-B, Bölüm-C deki örnekler ve Etkinlik Bilgi Notu-2'deki örnek konu tahtaya yansıtılabilir.
  3. Süreçte 10.basamakta ulaşılması hedeflenen zihin haritası için Etkinlik Bilgi Notu-3 incelenebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Sorular basitleştirilerek, gerekirse ipuçları verilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
  2. Zihin haritasının oluşturulma sürecinde öğrencilerin bireysel olarak kendi zihin haritalarını oluşturmaları sağlanabilir.
  3. Küçük gruplar oluşturularak etkinlik süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Mehmet Fatih KARAMAN, Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

BÖLÜM-A

Bir öğrenci belleğini geliştirerek derslerde ve sınavlarda daha başarılı olabilir. Bu nedenle sizlerin hangi tarz öğrenmeye yatkın olduğunuzu, bilgilerin kalıcı hâle nasıl getirileceğini yani belleği güçlendiren uygulamaları tanımanız ve kullanmanız önemlidir.

Bilginin depolanması, gerektiğinde ona ulaşılmasını sağlayan bellek diğer adıyla hafıza üçe ayrılır. Bunlar; günlük hayatta sürekli görülen anlık yüzler, duyulan kokular gibi birkaç saniyelik duyuşsal kayıt, işlerimizi halletmek için kısa süreliğine öğrendiğimiz adres veya telefon numarasını kullanmak gibi kısa süreli bellek, ilkökul öğretmenimizin ismini hatırlamak gibi uzun süreli bellektir.

Peki, bütün bunlar beynimizde nasıl bir süreçten geçiyor. Bu da beynimizin düşünme ve davranış biçimine göre, sağ beyin ya da sol beyin tarafını ilgilendiriyor. Sağ beyin; resim, şekil, müzik, sembol, beden dili, hayal ürünü, şiirsel ifade, mecazlar kullanarak öğrenir. Sol beyin ise; mantık yürütme, sıralama, analiz etme, sayı, kelime, sembol kullanarak öğrenir. Örnekle açıklamak gerekirse, resim çizmek, müzik aleti çalmak, şiir, kompozisyon yazmak, renkli şekil oyunları oynamak beynimizin sağ tarafını, matematik problemi çözmek, satranç oynamak, yazı yazmak, yabancı bir dil öğrenmek ise beynimizin sol tarafını geliştirir. Bu arada size bir ipucu vereyim kitap okumak beynimizin her iki tarafının da güçlendiriyor.

BÖLÜM-B

Sevgili öğrenciler, derslerde ve sınavlarda başarılı olmak için bilginin uzun süreli hafızaya aktarılması gerektiğini unutmayın. Şimdi bunu nasıl yapabileceğimize dair okul yaşantımızdan örnekler ile açıklayalım. İlkokul 1. sınıfa başladığımızda kimi zaman harfleri hatırlamak için öğretmenimiz; 'C' ay dede, 'E' tarak, 'S' yılan 'O' simit gibi benzetmeler kullanmıştır. Sınıf seviyesi ilerleyip çarpım tablosunu öğrenmeye gelince de bazen "Altı kere altı otuz altı dedemin sakalı yolda kaldı." gibi tekerlemeler kullandığımız olmuştur. Aylarını ezberlerken;

Masal masal maliki,
Saydım baktım on iki.
Ocak, Şubat, Mart,
Sözünü iyi tart.
Nisan, Mayıs, Haziran,

Çalışkanlara hayran.
Temmuz, Ağustos,
Eylül,
Kimi düldül, kimi
bülbül.

Ekim, Kasım, Aralık,
Süt içelim lık lık.
Allı pullu aylar,
Birbirini kovalar.

tekerlemesini kullanmak eğlenceli gözükyor değil mi?

"İç Anadolu'da yetişen ürünler nelerdir?" sorusunu "BAŞ" diye kodlarsak daha kolay öğrenebiliriz ne dersiniz?

* Buğday * Arpa * Şekerpancarı veya "Anası mezar dikecekmiş." cümlesinin sıfat fiiller olan, an-ası-mez-ar-dik-ecek-miş i ifade ettiğini kolayca hatırlayabilirsiniz. Bakırın çıkarıldığı yerleri; KADER; Kastamonu-Küre, Artvin- Murgul, Diyarbakır- Ergani, Elazığ- maden, Rize- Çayeli ile öğrenmek daha eğlenceli olacaktır.

BÖLÜM-C

Birde hatırlamakta zorlanılan konuları hikâye olarak canlandırma tekniğimiz var. Sosyal Bilgiler kitabınızdan bir parçayı örnek verebiliriz.

KİL TABLETLERDEN AKILLI TABLETLERE¹

"Benim ismim Sümerli Ludingirra. Ziggurat dediğimiz yedi katlı bir binada görev yapıyorum. Biz bu binanın üst katlarını gözlemevi, ibadethane ve eğitim merkezi olarak kullanıyoruz. Daha geniş olan alt katlarını ise depo olarak kullanıyoruz. Bizler Mezopotamya'da çok verimli topraklara sahip olduğumuzdan tarımla uğraşyoruz. Ürettiğimiz ürünleri zigguratlarda muhafaza ediyoruz. Şimdi size burada göreve başladığım ilk yıllarda başıma gelen bir olayı anlatacağım. Bir gün komşularımdan birisi siyah renkli büyük bir çuvalda buğday getirerek saklamamı istedi. Ben de çuvalı uygun bir yere koydum. Ancak o yıl çok verimli geçtiği için depoya çok ürün geldi. Ben de dikkat etmeyerek aynı renkte iki buğday çuvalını yan yana koymuştum. Bu durum karışıklığa sebep oldu. Çuval sahipleri beni suçladılar. Bunun üzerine kendimce bir çözüm üreterek çuvalların üzerine işaretler koymaya başladım. Çuval arttıkça işaretlerin sayısı da arttı. Bu yöntemin karışıklığı engellediğini görenler bu işaretleri kullanmaya başladı. Zamanla kullanılan işaretler kilden yapılan tabletler üzerine aktarıldı. Böylece yazı icat edilmiş oldu."

¹ Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 7. Sınıf Ders Kitabı, Devlet Kitapları, 2019

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2²

Şimdi de sizler için son derece kullanışlı bir teknik olan zihin haritası hakkında bilgi vermek istiyorum. Bilgilerin zihninizde kalıcı hâle gelmesine yardımcı olan bu teknik konunun görsel haritasını anahtar kelime ve semboller kullanarak çıkartılmasıdır. Elimize aldığımız yatay A4 kâğıdına, merkezde konunun ana fikri, etrafında yardımcı düşünceler kısa, akılda kalır kelimeler kullanarak resim ve sembollerle desteklenip bilgiyi görselin içerisine yerleştirmek gerekiyor. Bunu yaparken şunlara dikkat etmeliyiz: Renkli kalemleri bolca kullanmak, anahtar kavramın etrafına dallar çizerek önem sırasına göre alt dallar oluşturmak, bu dalları baktığımızda hatırlamamızı sağlayacak ifade eden resim, sembol veya işaretlemeleri yerleştirmektir. Bu teknik adeta şehir haritası yapmaya benzer; şehrin merkezi, buna bağlı ara yollar.

Örnek Konu: Hücre

Bütün canlılar görünüşte birbirinden farklı olsa da hepsi hücrelerden oluşur. Hücresel yapıya sahip olma canlılarla cansızları ayıran en önemli özelliktir. Canlıları oluşturan ve canlılık özelliklerini gösteren en küçük yapı birimine hücre denir. İnsanlar, hayvanlar, bitkiler ve bazı mantarlar birçok hücrenin bir araya gelmesiyle oluşurken mikroskopik canlılar tek bir hücreden oluşur. Bir hücreli ya da çok hücreli tüm canlıların en küçük yapı birimi hücredir. Canlı varlıkların hayatını devam ettirmesini sağlayan beslenme, boşaltım, solunum, üreme, büyüme gibi canlılık faaliyetleri hücrelerde gerçekleşir. Hücreler görevlerine ve buldukları canlıya göre bazı farklılıklar gösterse de hücreler üç temel kısımdan oluşur:

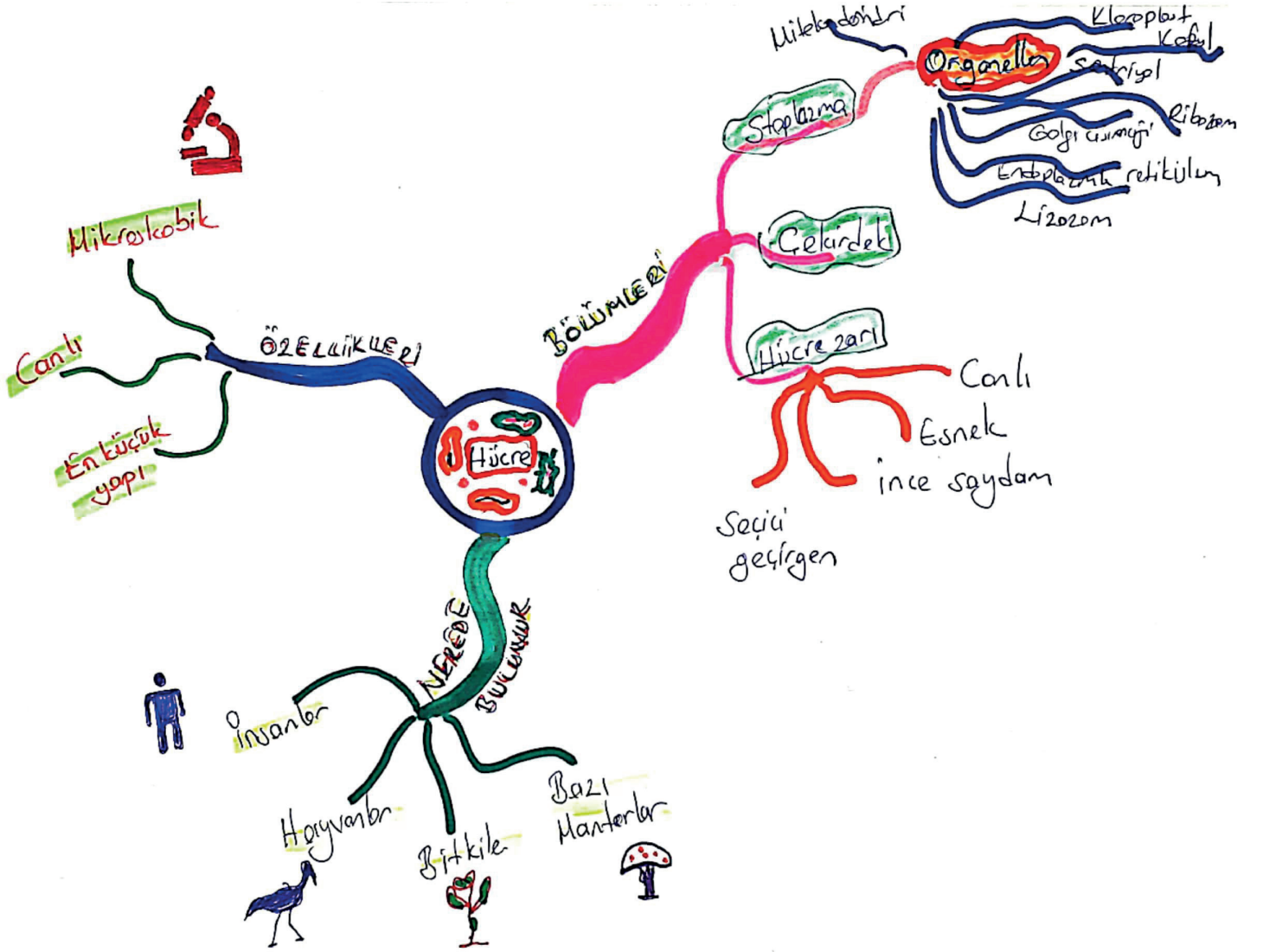
* Hücre zarı * Sitoplazma * Çekirdek

Hücre Zarı: Hücreler, hücre zarı adı verilen bir zarla çevrilidir. Hücre zarı, sitoplazmayı dıştan çevreleyerek sitoplazmanın dağılmasını önler; hücreyi korur. Hücre zarının özellikleri şunlardır: * Canlıdır, * Esnektir, * İnce ve saydamdır, * Seçici geçirgendir,

Sitoplazma: Çekirdek ile hücre zarının arasını dolduran yumurta akı kıvamında, yarı saydam ve akışkan bir sıvıdır. Sıvı olduğu için büyük oranda sudan oluşur. Sitoplazmada bulunan ve beslenme, solunum, boşaltım gibi yaşamsal faaliyetleri gerçekleştiren yapılara organel denir. Sitoplazmada yer alan organeller şunlardır: mitokondri, kloroplast, koful, sentriyol, ribozom, golgi cisimciği, endoplazmik retikulum, lizozom.

²Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 7. Sınıf Ders Kitabı, Devlet Kitapları, 2019

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-3

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

SINAVA DOĞRU BEN

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörleri açıklar./18.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile öğrencilere etkinliğin amacı açıklanarak etkinlik süreci başlatılır: <i>"Bugün sizler ile sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörler üzerine paylaşımlarda bulunacağım."</i> Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki yönerge öğrencilere verilir: <i>"Gördüğünüz gibi sizlere sınavlara hazırlanmanızı etkileyen bazı faktörlerin isimlerinin olduğu bir bulmaca verildi. Bulmacanın yanında bu kelimelerin neler olduğu sizlere verilmiş durumda. Sizlerden istenen gizlenmiş olarak verilen bu kelimeleri bulmanızdır."</i> Öğrencilere kelimeleri bulmaya çalışırken kelimelerin yukarıdan aşağıya ya da aşağıdan yukarıya, ters olarak ya da çapraz olarak verilebileceği ve buna dikkat etmeleri gerektiği açıklaması yapılır. Öğrencilerin bulmacayı tamamlamaları için yeterli süre verilir. Bulmacayı tamamlayamayan öğrenciler için cevap kâğıdı olan Çalışma Yaprağı-2 tahtaya yansıtılarak ya da akıllı tahtada gösterilerek öğrencilerin bulmacayı tamamlamasına yardımcı olunur. Öğrenciler bulmacayı tamamladıktan sonra "Sınavlara hazırlanırken birçok etmen bizi etkilemektedir. Sizce bulmacada yer alan bu faktörler sınavta hazırlanma sürecini nasıl etkilemektedir?" sorusu öğrencilere yöneltilir. Öğrencilerden alınan cevaplardan sonra aşağıdaki soru yöneltilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Sizce bulmacada yer alan faktörlerin dışında başka hangi faktörler sınava hazırlanmayı etkilemektedir?
7. Öğrencilerin verdikleri cevaplar ile bulmacada yer alan faktörler tahtaya yazılır. Öğrencilerin verdikleri cevaplarda yer almayan faktörler Etkinlik Bilgi Notundan eklenebilir.
  8. Aşağıdaki tartışma soruları ile sürece devam edilir:
    - Sınavlara hazırlanma sürecinde hangi faktörler sizleri daha fazla etkilemektedir?
    - Sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörlerden daha önce fark edemedikleriniz var mıydı?
    - Bu etkinlik sürecinde neleri fark ettiniz?
  9. Öğrencilerin paylaşımı alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklamayla süreç sonlandırılır:

"Duygularınız, düşünceleriniz gibi bazı faktörler sınava hazırlık sürecinizi olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedir. Sınava hazırlık sürecindeki olumlu faktörleri artırıp, olumsuz faktörleri azaltarak sınava hazırlık sürecinin daha etkili geçirilmesi sağlanabilir." cümlesi ifade edilerek etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörlere ilişkin sloganlar geliştirerek bir sonraki hafta gönüllü öğrencilerin çalışmalarını sınıfla paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilere 5, 6 ve 7. basamaklarda sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörler Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak kısaca açıklanabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yapraklarındaki harflerin puntoları büyütülerek veya dokunsal özellikler eklenerek görme bakımında işlevsel hâle getirilebilir.
  2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
  3. Ek süre verilerek öğrencilerin etkinliği tamamlamaları kolaylaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Gazanfer Kürşat PEHLİVAN, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

KELİME BULMA

A	D	R	H	K	T	D	S	G	H	J	K	F	A	E	A
B	U	Y	K	U	S	U	Z	L	U	K	A	S	A	E	S
S	D	E	İ	I	D	F	E	H	I	P	Ö	O	L	K	S
A	M	A	T	R	O	Ü	L	Ü	T	L	Ü	R	Ü	G	E
N	U	A	D	F	R	T	G	E	N	A	I	S	R	T	K
M	K	T	L	A	R	R	E	S	İ	N	T	I	A	K	L
T	R	A	I	T	R	V	E	R	M	S	I	N	E	İ	İ
R	O	R	K	L	I	M	A	K	E	I	R	A	R	L	B
Ş	K	U	L	Z	U	S	U	S	K	Z	K	V	G	Ç	Y
L	O	R	E	A	S	L	S	D	L	L	M	T	H	A	O
K	R	F	R	D	N	F	G	F	İ	I	A	Ü	L	K	L
H	R	G	R	U	K	A	A	L	Ç	K	K	R	I	A	T
R	Ç	N	G	T	Ö	N	Y	A	R	G	I	Ü	M	C	F
T	L	R	R	Y	T	K	L	O	M	Y	O	L	I	T	D
D	O	R	S	I	N	A	V	K	A	Y	G	I	S	I	E
Y	A	T	A	Ç	Ş	R	S	I	M	L	I	K	T	S	Z
Z	Y	A	T	A	R	A	K	Ç	A	L	I	Ş	M	A	K
S	A	D	E	R	H	K	R	T	E	R	K	L	İ	I	G

- 1- AÇLIK
- 2- SUSUZLUK
- 3- KORKU
- 4- SINAV
KAYGISI
- 5- YATARAK
ÇALIŞMAK
- 6- YORGUNLUK
- 7- SINAV TÜRÜ
- 8- UYKUSUZLUK
- 9- GÜRÜLTÜLÜ
ORTAM
- 10- PLANSIZLIK
- 11- ÖN YARGI

Çalışma Yaprağı 2

KELİME BULMA CEVAP KÂĞIDI

A	D	R	H	K	T	D	S	G	H	J	K	F	A	E	A
B	U	Y	K	U	S	U	Z	L	U	K	A	S	A	E	S
S	D	E	İ	I	D	F	E	H	I	P	Ö	O	L	K	S
A	M	A	T	R	O	Ü	L	Ü	T	L	Ü	R	Ü	G	E
N	U	A	D	F	R	T	G	E	N	A	I	S	R	T	K
M	K	T	L	A	R	R	E	S	İ	N	T	I	A	K	L
T	R	A	I	T	R	V	E	R	M	S	I	N	E	I	İ
R	O	R	K	L	I	M	A	K	E	I	R	A	R	L	B
Ş	K	U	L	Z	U	S	U	S	K	Z	K	V	G	Ç	Y
L	O	R	E	A	S	L	S	D	L	L	M	T	H	A	O
K	R	F	R	D	N	F	G	F	İ	I	A	Ü	L	K	L
H	R	G	R	U	K	A	A	L	Ç	K	K	R	I	A	T
R	Ç	N	G	T	Ö	N	Y	A	R	G	I	Ü	M	C	F
T	L	R	R	Y	T	K	L	O	M	Y	O	L	I	T	D
D	O	R	S	I	N	A	V	K	A	Y	G	I	S	I	E
Y	A	T	A	Ç	Ş	R	S	I	M	L	I	K	T	S	Z
Z	Y	A	T	A	R	A	K	Ç	A	L	I	Ş	M	A	K
S	A	D	E	R	H	K	R	T	E	R	K	L	İ	I	G

- 1- AÇLIK
- 2- SUSUZLUK
- 3- KORKU
- 4- SINAV KAYGISI
- 5- YATARAK
ÇALIŞMAK
- 6- YORGUNLUK
- 7- SINAV TÜRÜ
- 8- UYKUSUZLUK
- 9- GÜRÜLTÜLÜ
ORTAM
- 10- PLANSIZLIK
- 11- ÖN YARGI

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Sınavlara Hazırlanmanızı Etkileyen Bazı Faktörlerin Listesi

- **Uyku Düzeni (Uykusuzluk) ve Yorgunluk:** Uykusuzluk hem sağlığımızı hem de ders başarılarımızı olumsuz olarak etkilemektedir. Uykusuz kaldığımızda derslerimize konsantre olmakta zorlanırız. Aynı durumu yorgun olduğumuzda da yaşarız. Yorgunken ve uykusuzken çalışmalarımıza yeterince yoğunlaşamayız.
- **Beslenme Şekli (Sağlıklı Beslenmemek, Açlık):** Bedenimizin ve beynimizin daha sağlıklı çalışabilmesi için ihtiyaç duyduğu su ve gıda ihtiyacını sağlamak gerekir. Susuz kaldığımızda ya da aç olduğumuzda bedenimizin ihtiyacını karşılayamamış oluruz. Bu durumda derslere yeterince yoğunlaşamamızı engellemekte, ders başarımaıza olumsuz yansımaktadır. Bu nedenle beslenme alışkanlığımıza dikkat etmeliyiz.
- **Sınav Kaygısı, Korkular ve Sınavlara/Derslere Yönelik Ön Yargılar:** Sınavlara, derslere yönelik olumsuz düşüncelerimiz, duygularımız bu süreci olumsuz etkilemektedir. Kaygılarımız, korkularımız, ön yargılarımız hem ders çalışmamızı hem de sınav performansımızı olumsuz olarak etkilemektedir.
- **Yanlış Çalışma Alışkanlığı, Yatarak/Uzatarak Ders Çalışmak ve Müzik Dinleyerek Ders Çalışmak:** Yanlış çalışma alışkanlıkları sınava hazırlanma şeklimizi olumsuz olarak etkilemektedir. Müzik dinleyerek ders çalıştığımızda dikkatimizin dağılmasına neden olduğundan yeterince verim elde edemeyiz. Yatarak ya da uzatarak ders çalıştığımızda vücudumuz gereğinden fazla rahatlayacağından kısa süre içinde uykumuzun gelmesine ve ders çalışma veriminin düşmesine sebep olacaktır.
- **Uygun Olmayan Ders Çalışma Ortamı:** Ders çalıştığımız ortamın (ısı, ışık, düzen olarak, vb.) uygun olması ya da olmaması ders çalışma verimimizi olumlu veya olumsuz etkileyebilmektedir. Uygun olmayan ortamda ders çalışmak dikkatimizin dağılmasına, ders başarımaızın düşmesine neden olmaktadır. Uygun oda sıcaklığında, çalışma masasında ve yeterince aydınlık bir ortamda ders çalışmak verimimizi artırır.
- **Sınav Türü (Yazılı-Sözlü-Çoktan Seçmeli):** Sınavlara hazırlanırken sınav türüne, sınavda sorumlu olduğumuz konulara ve soru şekillerini göz önünde tutarak ders çalışmak başarımaızın arttıracaktır.
- **Zamanı etkili kullanamama, Plansızlık ve Ders Çalışmayı Son Zaman Sıkıştırmak:** Sınavlara hazırlanırken zamanımızı etkili kullanamazsak ders çalışmaya yeterince süre ayıramayız. Planlı olmak derslere, kendimize ya da diğer işlerimize ne kadar zaman ayırmamız gerektiği konusunda bize yardımcı olur. Eğer plansız hareket edersek derslerimize yeterince vakit ayıramayız bu durumda sınav başarımaız da olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca çalışmalarımızı her gün düzenli olarak yapmadığımızda, çalışmamız gereken konuları son zamana sıkıştırdığımızda konuları öğrenmek, pekiştirmek zor olmaktadır. Konuların öğrenilmesi ve tekrarı için yeterince vakit ayırmadığımızda bu durum bizim konuları eksik öğrenmemize neden olur.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

SINAVLARA HAZIRLANIRKEN BEN

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Sınavlara hazırlanma davranışlarını gözden geçirir./19. Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu uygulama öncesinde okunarak hazırlık yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 A4 boyutunda; Çalışma Yaprağı-2 ise birisi A4 birisi de A3 boyutunda olmak üzere iki şekilde hazırlanır. 3. Çalışma Yaprağı-1 ve A4 boyutundaki Çalışma Yaprağı-2 etkinlik öncesi öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. A3 boyutundaki Çalışma Yaprağı-2'den ise bir adet tahtaya asmak için hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından "Sevgili öğrenciler, geçen hafta sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörler üzerinde konuşmuş ve bu konudaki fikirlerimizi açıklamıştık. Bu etkinliğimizde ise kendi sınavlara hazırlanma davranışlarımızı gözden geçirerek, sınavlara hazırlık sürecinde neler yaptığımız ile ilgili konuşacağız." denilerek etkinliğe giriş yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve "Sınavlara hazırlanma davranışlarınızı düşünmenizi ve okların yanına sınav zamanı gelmeden önce yaptığınız hazırlıkları yazmanızı istiyorum." şeklinde bir açıklama yapılarak öğrencilerin doldurması için yeterli süre verilir. 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrenciler tarafından tamamlandıktan sonra gönüllü öğrencilerden başlanarak paylaşımlar alınır. Böylece öğrencilerin hem kendi sınav hazırlıkları hem de arkadaşlarının sınav hazırlıklarının neler olduğu ile ilgili bilgi sahibi olmaları sağlanır. 4. Öğrencilerin paylaşımlarının ardından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, sınavlara yönelik yaptığımız hazırlıklarımızda ortak davranışlarımız olduğu gibi farklı davranışlarımızın da olduğunu gördük. Sınavlara hazırlık süreci beraberinde birtakım sorumluluklar/ görevler gerektirir. Bu anlamda kendi yaptıklarımızı ve yapabileceğimizi fark etmek önemlidir."</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Açıklamanın ardından eş zamanlı olarak A3 boyutundaki Çalışma Yaprağı-2 tahtaya asılır; A4 boyutundaki Çalışma Yaprağı-2 ise öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir:

"Biraz önce sınavlara hazırlanma davranışlarınızı yazdınız ve paylaştınız. Bu konuda yaptıklarınızı düşündüğünüzde 'kendimi değerlendiriyorum merdiveninde' hangi basamakta olduğunuzu düşünüyorsunuz? En alt basamak 1, en üst basamak 5. Hangi basamakta olduğunuzu düşünüyorsanız önünüzdeki çalışma kâğıdında, o basamağı işaretleyin."

Yönergenin ardından öğrencilere yeterli süre verilir.

6. Ardından, öğrencilerden önlerinde buluna Çalışma Yaprağı-2'de yer alan "Üst Basamağa Çıkmak İçin İhtiyacım Olanlar" başlığının altına, üst basamaklara çıkmak için ihtiyaçları olan davranışların neler olduğunu düşünüp yazmaları istenir. Öğrencilere 5 dk. süre verilir ve ardından gönüllü öğrencilerden başlanarak paylaşımlar alınır. Öğrencilerden, önce kendilerini hangi basamakta değerlendirdiklerini ve ardından daha üst basamağa çıkmak için neler yapmaları gerektiğini paylaşımları istenir.

7. Öğrencilerin paylaşımlarının ardından aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç devam ettirilir:

- Sınavlara hazırlanma sürecindeki davranışlarınızı değerlendirmekte güçlük çektiniz mi? Neden?
- Sınavlara hazırlık davranışlarınızı gözden geçirmek size neler sağlayabilir?
- Sınavlara yeterince hazır olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?
- Sınavlara hazırlanmak için bundan sonraki süreçte nasıl bir çalışma yürütmeyi düşünüyorsunuz?

8. Öğrencilerin tartışma sorularına ilişkin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, sınavlar eğitim sisteminin önemli değerlendirme araçlarıdır. Sınavlarda başarılı olmak hazırlıklı olmayı gerektirmektedir. Sınavlara hazırlanmak için yapılan hazırlıkları zaman zaman gözden geçirerek bizleri başarıya götürecek gerekli düzenlemeler yapabiliriz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden, sınavlara hazırlıkta üst basamağa çıkmak için belirlediklerini nasıl hayata geçirebileceklerine yönelik bir planlama yapmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Sınıfta akademik anlamda farklı seviyelerde öğrenciler olduğu için öğrencilerin paylaşımlar sırasında birbirlerini yargılayıcı ya da küçük düşürücü ifadeler kullanmamaları konusunda özen gösterilmelidir.
2. Etkinlik uygulamasında öğretmen, sınıfın sınavlara hazırlık sürecinde yapılabilecekler konusunda bilgilendirilmeye ihtiyacı olduğunu düşünürse, bu konuda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisinden destek istemesi önerilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Öğrencilerin akranları ile bir arada grup çalışması yapmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'de yer alan yazıların puntosu büyütülerek, kâğıtlar kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.

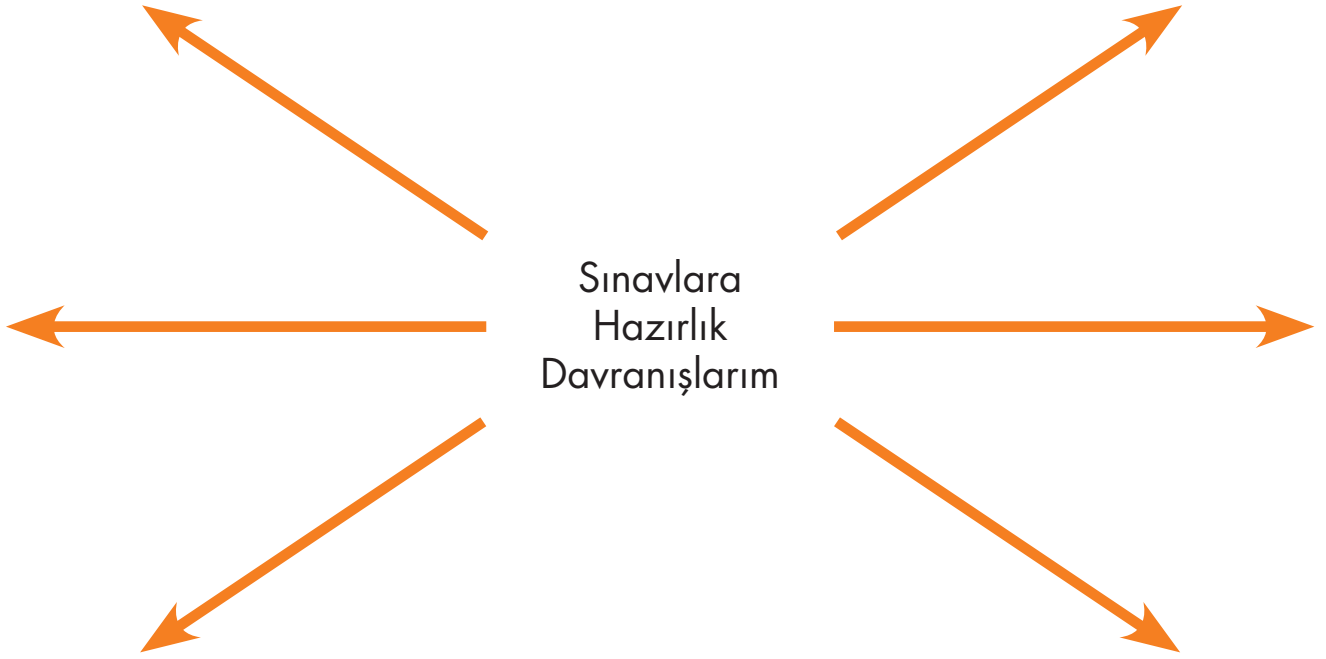
Etkinliği Geliştiren:

Hümeyra YILDIRIM, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

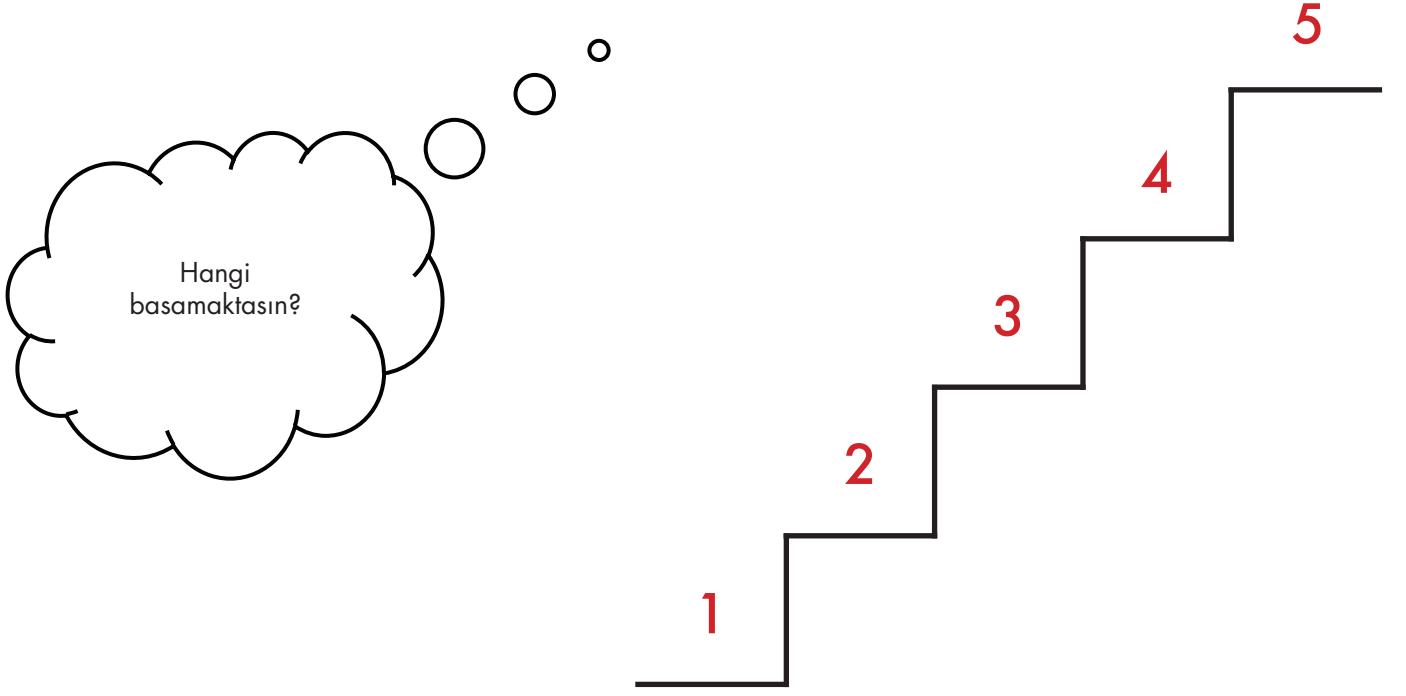
SINAVLARA HAZIRLANIRKEN BEN

Sevgili öğrenciler,
Aşağıdaki okların karşısına sınavlara hazırlık sürecinde neler yaptıklarınızı yazınız. İhtiyaç duymanız hâlinde, okların sayısını çizerek artırabilirsiniz.

Çalışma Yaprağı 2

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM MERDİVENİ

ÜST BASAMAĞA ÇIKMAK İÇİN İHTİYACIM OLANLAR

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Başarılı olmak için düzenli, programlı, istekli, istikrarlı bir şekilde çalışma gerekir. Bütün bunlara dikkat edilirse ancak o zaman çalışmalarımız için bir verimlilik söz konusu olabilir. Çalışmalarınızda aşağıda belirttiğim hususlara dikkat ederseniz, başarılı olma yolunda sağlam adımlar atacağınızı düşünüyorum.

Dersten önce uyulması gereken ilkeler: İşlenecek konuya mutlaka dersten önce göz atmalı, sınıf ortamındaki derslere bu anlamda bilişsel bir hazırlık yapılmalıdır. Ders sonunda da anlaşılmayan yerler tespit edilerek mutlaka ders öğretmenine sorulmalıdır. Çalışılan konu kendi başına bir bütün değilse, geçmiş konular gözden geçirilerek bu bütünlük sağlanmalıdır. Ders araç ve gereçleri de çalışmaya başlamadan önce hazırlanmalıdır. Her öğrenci kendi çalışma ortamına göre bir çalışma planı hazırlamalı ve bu plana mutlaka uymalıdır. Bu plan hem zaman sınırlamalı hem de konu sınırlamalı olmalıdır. Örneğin öğrenci "Ben, saat 07:00'de matematik dersinin, üslü sayılar konusunda, 45 dakika süreyle, defterimdeki çözümlü soruları ve konu testlerini tekrar çözerek ders çalışacağım." demelidir.

Ders esnasında uyulması gereken ilkeler: Sınıfta dersler iyi dinlenmeli, ders esnasında başka şeylerle meşgul olunmamalıdır. Öğretmenin dersi anlatırken üzerinde durduğu noktalar ve sınıfa yönelttiği sorular not edilmeli ve daha sonra sıkça tekrar edilmelidir. Derslere devamsızlık yapılmamalı. Sınavlardaki sorular cevaplanmadan önce, çözümler zihinsel tasarlanmalı, soru iyice kavranmalı ve ancak ondan sonra çözüme başlanmalıdır. İşaretleme yapmadan önce sorular mutlaka kontrol edilmelidir.

Dersten sonra uyulması gereken ilkeler: Bütün dersler işlendikçe çalışılmalı, periyodik tekrarlar yapılmalı ve konular asla biriktirilmemelidir. Dersler tekrar edilirken, anlaşılmayan konular tespit edilmeli, bir sonraki derste ilgili ders öğretmenine sorularak konu ayrıntılarıyla kavranmalı ve öğrenilmelidir. Sorarak öğrenilen bilgilerin de bu pekiştirme ile asla unutulmayacağı da hatırdan çıkarılmamalıdır.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM İŞİM İLETİŞİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Sosyal ipuçlarını yorumlayarak uygun tepkiler verir./20.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. 2 Adet kutu (kap/torba)
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2'deki durum ifade eden cümleler kesilip katlanarak birinci kutuya koyulur. 2. Çalışma Yaprağı-3'teki cümleler kesilip katlanarak ikinci kutuya koyulur. 3. Kutular sırayla "Beden Dili" ve "Ses Tonu" isimleriyle etiketlenir. 4. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılacak şekilde hazırlanır ya da herkesin görebileceği bir büyüklüğe getirilip tahtaya asılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının sosyal ipuçlarını yorumlayarak uygun tepkiler vermek olduğu açıklanır. 2. Öğrencilere "Duygu ve düşüncelerimizi karşı tarafa hangi yollarla ifade ederiz?" sorusu sorulur. 3. Çalışma Yaprağı-1 ekrana yansıtılır ve sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin beyin fırtınası yapmaları sağlanır: <ul style="list-style-type: none"> Tahtada gördüğünüz resim size neler çağırıştırıyor? Resimde gördüğümüz kişi ne düşünüyor/ne hissediyor olabilir? Bu kişinin duygu ve düşünceleri hakkında fikir yürütmemize yarayan ipuçları nelerdir? Duygu ve düşüncelerimizi aktarmakta kullandığımız başka ne gibi ipuçları olabilir? (Ses tonu ipucuna değinilmesi beklenir. Eğer bunu belirten öğrenci olmazsa öğretmen ipucuyla destekleyerek ifade etmelerini sağlar.)

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

4. Öğrenciler düşüncelerini paylaştıktan sonra şu açıklama yapılır:

“Duygu, düşünce ve tutumlarımızı belirtmenin pek çok yolu vardır. Sözcüklerin yanı sıra beden duruşumuz, oturuşumuz, yüz ifademiz, gözlerimiz, bakışlarımız, ses tonumuz, el kol hareketlerimiz kendimizi ifade etmemize yardım eder. Şimdi sizinle duygu ve düşüncelerimizi iletmede beden dili ve ses tonumuzu kullanacağımız ve bu ipuçlarıyla verilen mesajı yorumlamaya çalışacağımız bir etkinlik yapacağız.”

5. Gönüllü bir öğrenci tahtaya çıkarılarak Beden Dili ve Ses Tonu kutularından birini tercih etmesi ve bir kart seçmesi istenir.

6. Beden Dili kutusundan bir kart seçmesi hâlinde; kartta yazılı olan duruma ilişkin duyguyu anlayıp yorumlayarak ses kullanmadan jest ve mimikleriyle anlatması istenir.

Ses Tonu kutusundan bir kart seçmesi hâlinde; kartta yazılı olan cümleyi durumda belirtilen duyguyu yansıtacak ses tonuyla jest ve mimiklerden yararlanmadan söylemesi istenir. (Bu kutudaki ifadeleri öğrenci arkası dönük bir şekilde sınıfa yansıtmaya çalışır.)

7. Diğer öğrencilerin bu duyguyu tahmin etmesi beklenir.

8. Tahminler alındıktan sonra aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilir:

- Arkadaşınızın bu duyguyu anlattığını nasıl anladınız?

[Yüz ifadesi, beden duruşu ve hareketleri, ses tonu (yumuşak, sert, yüksek, alçak vb.) üzerinden yorumlamaları beklenir.]

- Bu duyguyu siz nasıl ifade edersiniz?

- Bu duyguya sahip bir insana nasıl yaklaşır/nasıl bir tepki verirsiniz?

9. Etkinlik kartlar bitene kadar gönüllü öğrencilerle sürdürülür. Her bir öğrenci performansının ardından tebrik edilir.

10. Aşağıdaki sorularla etkinlik tamamlanır:

- Hangi duyguları beden dili ve ses tonu ipuçlarından anlamak senin için kolaydı?
- Tanımakta zorlandığın duygular oldu mu? Hangi duyguları tanımak/ anlamakta zorlandın?
- Hangi duygular karşısında nasıl bir tepki vereceğini bulmakta zorlandın?
- Birinin hareketlerinden veya ses tonundan duygusunu tahmin etmek bizim ne işimize yarar?
- Beden dilini ve ses tonunu doğru yorumlamaz ya da uygun kullanmazsak ne olur?
- Bu etkinliği gerçekleştirirken neler düşündün? Neler hissettin? Neleri fark ettin?

11. Şu açıklama ile süreç özetlenerek etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, kendimizi ifade etmek, duygu ve düşüncelerimizi

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

karşı tarafa aktarmak için pek çok yol kullanırız. Bugünkü etkinliğimizde bu yollardan beden dili ve ses tonuna değindik. İletişimde söylediğimiz şeyler kadar söylemediğimiz şeyler de önemli. Beden dili ya da ses tonumuz aracılığıyla duygu ve düşüncelerimizi etkin şekilde ifade olanağı buluruz. Aynı şekilde beden duruşu, hareketleri, göz teması gibi öğelere dikkat ederek diğerlerinin duygusunu anlayabilir, onlarla empati kurup durumlarına uygun tepkiler verebiliriz. Sözel iletişim; beden dili ve uygun ses tonu olmadığında yetersiz kalır. Ses tonu ve/veya bedenimizin anlattıkları söylediklerimizle örtüşmediğinde mesajımızı doğru iletemeyiz. Sağlıklı bir iletişim kurmak için beden dili, ses tonunun bize anlattıklarını yorumlamaya ve bunları yerinde, tutarlı bir bütün içinde kullanarak duygu duruma uygun tepkiler vermeye özen göstermeliyiz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta içinde çevrelerindeki bireylerin verdiği sosyal ipuçlarına (beden dili ve ses tonu) dikkat ederek yaşadığı farklı durumlar karşısında neler hissettiğini ve bu duygunun etkisi altındayken bedeninde ve ses tonunda yaşadığı değişiklikleri gözlemlemesi ve not alması istenir. Ertesi hafta gönüllü olan öğrenciler gözlemlerini sınıf ortamında paylaşır. Paylaşımlar birlikte yorumlanarak ve duruma verilebilecek uygun tepkiler tartışılarak kazanım pekiştirilir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-2 ve 3 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarılama yapılabilir.
  2. Tüm öğrencilerin rahatlıkla düşünüp cevap verebilmeleri için öğretmen belirli bir sürenin sonunda parmak kaldıranlara tahminleri hakkında söz verebilir.
  3. Gönüllü öğrencilerin yaptıkları jestlerin tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülmesi ve ses tonlarının rahatlıkla duyulabilmesi için fiziksel çevre uygun şekilde düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Feyza Devrim GEZGİN

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

Beden Diliyle Anlatıma Yönelik Duygu Durum İfadeleri

Maçta galibiyet sayısını attın ve takımın şampiyon oldu.	En sevdiğin kalemını kaybettin.
Arkadaşın söz verdiği saatte buluşmaya gelmedi.	Yolda yürürken ansızın önüne yılan çıktı.
Buzdolabının kapağını açtığın anda burnuna bozuk yemek kokuları geldi.	Okuldan çıktın eve gittin evde kimse olmadığını sanıyorken kapıyı açtığında tüm arkadaşlarının ve ailenin evde olduğunu görüyorsun ve sürpriz diye bağıyorlar.
Ders çalışıyorsun ertesi gün çok önemli bir sınavın var. Yan komşun yüksek sesle müzik dinliyor ve dikkatini toplayamıyorsun.	Hiç istemediğin hâlde annen seni bir iş yeri yemeğine götürdü ve ortamda hiç yaşıtın yok.
Sıcak bir yaz gününde buzdolabında bulduğun dondurma kutusunu büyük bir iştahla açtın ve içinden dondurma yerine en sevmediğin yemek çıktı.	Annen hafta sonu lunaparka gideceğinizi söyledi ve sen ilk defa gideceksin.

Çalışma Yaprağı 3

Ses Tonuyla Anlatıma Yönelik Durum İfadeleri

Sınava çok çalışmıştın ve yüksek bir not bekliyordun. Ancak beklediğinden düşük bir not aldın. Üzgünsün. Bu duygunu yansıtacak şekilde aşağıdaki cümleyi oku.

-Sınavdan 70 aldım.

Önceki akşam rahatsızlandığın için sınava pek fazla çalışmadan girdin ve zayıf almaktan korkuyorsun. Bir de baktın ki sonuç beklediğinden çok iyi geldi. Bu duruma şaşırılmışsın ve çok sevinçlisin. Aşağıdaki cümleyi bu duygunu yansı-
tacak ses tonu ve vurgulamalarla oku.

-Sınavdan 70 aldım.

O gün kariyerinin en önemli günü olabilir. İş görüşmesine gideceksin. Ama 5 dk. ile otobüsü kaçırdın ve aşırı trafik var. Asla yetişemeyeceğini düşünüyorsun. Bu iş fırsatını kaybetmekten korkuyorsun. Aşağıdaki cümleyi bu duygunu yansıtacak ses tonu ve vurgulamalarla oku.

-Şimdi ben ne yapacağım?

En yakın arkadaşın ailesiyle birlikte farklı bir şehre taşınacak. Sürekli onunla vakit geçiriyordun. Ondan ayrılacak olmak senin için çok zor. Yalnız kalacağını düşünüyorsun ve oldukça üzgünsün. Aşağıdaki cümleyi bu duygunu yansıtacak ses tonu ve vurgulamalarla oku.

-Şimdi ben ne yapacağım?

Defterini açtın bir önceki ders özenle aldığı notların üzeri karalanmış. Sıra arkadaşından şüpheleniyorsun ona bu davranışından ötürü kızdın. Aşağıdaki cümleyi bu duygunu yansıtacak ses tonu ve vurgulamalarla oku.

-Bunu sen mi yaptın?

Okulun resim sergisinde çok güzel bir resim gördün. Fark ettin ki altında arkadaşının imzası var. Böyle resim alanında böyle bir yeteneği olduğunu bilmiyordun ve inanmadın ve şaşırıyorsun. Aşağıdaki cümleyi bu duygunu yansıtacak ses tonu ve vurgulamalarla oku.

-Bunu sen mi yaptın?

Kardeşin senden habersiz doğum günü hediyen olan kazağı giymiş ve yırtmış. Habersiz aldığı ve kazağı giyilemez hâle getirdiği için ona çok kızdın. Aşağıdaki cümleyi bu duygunu yansıtacak ses tonu ve vurgulamalarla oku.

-Bunu nasıl yaparsın?

Güvendiğin bir arkadaşınla senin için önemli bir sırrını paylaştın. Arkadaşının kimseye söylemeyeceğine dair söz vermesine rağmen bunu başka biriyle paylaştığını öğrendin. Hayal kırıklığına uğradın. Aşağıdaki cümleyi bu duygunu yansıtacak ses tonu ve vurgulamalarla oku.

-Bunu nasıl yaparsın?

Bugün matematik sınavınız vardı. Sen sınava iyi çalışmadın ve kendini hazır hissetmiyordun. Teneffüste sınavın başka bir tarihe ertelendiğini öğrendin. Çok sevindin ve bu haberi bir an önce arkadaşlarınla paylaşmak istiyorsun. Aşağıdaki cümleyi bu duygunu yansıtacak ses tonu ve vurgulamalarla oku.

-Sınav ertelenmiş.

Bir haftadır yarınki sınav için çalıştın. Ancak sınav bir sebeple ileri bir tarihe ertelendi. O zamana kadar konuları unutacağını ve tekrar çalışman gerekeceğini düşünüyor ve sınavın ertelenmesine üzülyyorsun. Aşağıdaki cümleyi bu duygunu yansıtacak ses tonu ve vurgulamalarla oku.

-Sınav ertelenmiş.

KAYNAK:

http://selcukluram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/42/01/964696/dosyalar/2017_01/12090618_sosyalbecersonhalyeni.pdf

https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/48377/mod_resource/content/1/Sosyal%20alg%C4%B1%20ve%20Nedense%20Y%C3%BCKleme.pdf

http://hadivarktml.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/65/01/971911/dosyalar/2018_03/30100000_modul3_duygularYmZyY_ifade_edebilmek.pdf

https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/20_21_Guz/sosyal_psiyolojiye_giris_1/6/index.html

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

GELİŞTİREBİLİRİM!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Bilişsel yeterlilikleri ve kişilik özelliklerini geliştirebileceğine inanır./21.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprığı-1 2. Çalışma Yaprığı-2 3. Çalışma Yaprığı-3 4. Projeksiyon 5. Torba
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprığı-1 ilgili yerlerden kesilerek kâğıtlar bir torbaya koyulur. 2. Çalışma Yaprığı-2 tahtaya yansıtılacak şekilde hazırlanır. 3. Çalışma Yaprığı-2 kazanım değerlendirilmesinde kullanılmak üzere sınıf mevcudu kadar çoğaltılır. 4. Çalışma Yaprığı-3'te birinci alternatif kapsamında iki örnek sunulmaktadır. Bu sebeple yaprak sınıf mevcudunun yarısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılarak ve sorular sınıfa yöneltilerek etkinlik başlatılır: <i>"Çocuklar, bugün sizlerle gelişim ve değişim üzerine bir etkinlik yapacağız. Bu etkinlikte bazı özelliklerimizi ele alacak ve bu özelliklere ilişkin düşüncelerimizi konuşacağız. Ama öncelikle ben sizlerin bu konudaki düşüncelerinizi merak ediyorum."</i> <ul style="list-style-type: none"> Sizce insanların hangi özellikleri geliştirilebilir? Geliştirebileceğinize inandığınız özelliklerinizden örnekler verir misiniz? 2. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır: <i>"Evet, geliştirilebilir olduğuna inandığınız özellikleri bizlerle paylaştınız. Şimdi ise sizlerden benim önceden belirlediğim bazı özelliklere yönelik düşüncelerinizi paylaşmanızı isteyeceğim. Gönüllüler elimdeki torbadan</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

kâğıtları çekecek ve bizlere bu kâğıtlarda yazılan özellikleri okuyacaklar. Birlikte teker teker bunların geliştirilebilir olup olmadıklarına yönelik düşüncelerimizi paylaşalım istiyorum."

3. Uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1'den kesilerek oluşturulan torba sınıfta dolaştırılır ve gönüllü öğrencilerden bir kâğıt çekerek sınıfa kâğıtta yazan ifadeyi okumaları ve arkadaşlarına bu özelliğin geliştirilebilir olup olmadığına yönelik soru yönelmeleri istenir.
4. Kâğıtlarda yazılan her bir özellik okunduktan sonra uygulayıcı tarafından bu özellikler ve bunların geliştirilebilir olup olmadığına yönelik görüşler tahtaya not alınır.
5. Torbadan çekilen her bir kâğıt için aynı işlem yapılır ve tüm kâğıtlar okunup sınıfça tartışıldıktan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır:

"Tahtaya baktığımda bazı özelliklerin neredeyse herkes tarafından geliştirilebilir olduğu düşünülürken bazılarında farklı düşünceler olduğunu görüyorum. Şimdi sizlerden tahtadaki bu özellikleri iki grupta yeniden değerlendirmenizi istiyorum. Tahtada yazılan bu özelliklerin bazıları bilişsel yeterliklerle bazıları ise kişilik özellikleri ile ilgili."

6. Uygulayıcı tarafından her bir özellik sesli okunarak sınıfa, bilişsel yeterliklerle mi yoksa kişilik özellikleri ile mi ilgili olduğu sorulur.
7. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak süreç devam ettirilir:

"Tahtada gördüğümüz problem çözme, akıl yürütme, soyut düşünme, dikkat gibi özellikler daha çok bilişsel yeterlikler kapsamında ele alınırken dışa dönüklük, uyumluluk, sakin veya sınırlı olma gibi özellikler ise kişilik kapsamında ele alınabilir. Bizler bu özellikleri ayrı ayrı tartışırken aslında en temelde bilişsel yeterlilikler ve kişilik özelliklerinin geliştirilebilir olup olmadığını tartışıyoruz. O sebeple şimdi sizlerden tahtaya tekrar bakmanızı ve en baştan beri yaptığımız tartışmayı size yönelteceğim yeni sorularla ele almanızı istiyorum."

8. Aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilir:
  - Tahtada örnekleri verilen bilişsel yeterliliklerinizi geliştirebileceğinizi düşünüyor musunuz? Neden?
  - Tahtada örnekleri verilen kişilik özelliklerini geliştirebileceğinizi düşünüyor musunuz? Neden?
9. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır:

"Evet, birlikte bilişsel yeterliliklerin ve kişilik özelliklerinin geliştirilebilir olup olmadıklarına ilişkin tartıştık. Sizlerin bu konudaki görüşlerinizi alırken özellikle nedenlerine ilişkin açıklamalarınızın önemli olduğunu düşünüyorum. Çocuklar, tahtada görmüş olduğunuz özellikler ve diğer bilişsel yeterlilik ve kişilik özellikleriniz geliştirilebilir özelliklerdir. Peki neden? İşte bu sorunun cevabını birlikte bulmaya çalışacağız."

10. Uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-2 tahtaya yansıtılır ve gönüllü bir öğrenci tarafından yüksek sesle okunması sağlanır.
11. Yaprak okunduktan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Beyin hakkında neler biliyorsunuz?
- Beyninizin gelişim ve değişim özelliği hakkında neler düşünüyorsunuz?
- Beyniniz size nasıl bir mesaj vermek istiyor olabilir?

12. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır:

“Çocuklar, insanların bilişsel yeterlilikleri ve kişilik özellikleri değiştirilebilir ve geliştirilebilir. Bizler etkinliğin başında pek çok özelliği tartıştık. Bazılarının geliştirilebilir olduğuna hem fikirdik ancak bazı özelliklerimizle ilgili bazen yaşantılarımız, bazen çevremizdeki insanların düşünceleri gibi sebeplerle değişim ve gelişimin zor olduğuna hatta imkânsız olduğuna inanabiliriz. Ancak değişim ve gelişim gücümüzü çalışarak, yeni deneyimler edinerek, öğrenerek ve beynimizi geliştirerek arttırabileceğimizi unutmamalıyız.”

13. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır ve bazılarının bilişsel yeterliliklerin bazılarının ise kişilik özelliklerinin geliştirileceğine yönelik düşüncelerini pekiştirmek amacıyla yaprağı doldurmaları istenir.

14. Öğrencilerin çalışmaları tamamlandığında gönüllü öğrencilerden paylaşımlar dinlenir.

15. Öğrenci paylaşımlarının ardından aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“İnsanların pek çok özelliği zaman ve çaba ile geliştirilebilir özelliklerdir. Bugünkü etkinliğimizde de özellikle bilişsel yeterliliklerden ve kişilik özelliklerinden bahsettik ve her birinizin bu özelliklerinizi geliştirebileceğinizi gördük. Bu gelişim potansiyeliniz ise siz çalıştıkça, yeni yaşantılar ve deneyimler edindikçe ve öğrendikçe hem artacak hem de sizler için değişim gücünü oluşturacaktır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin doldurdıkları Çalışma Yaprağı-3 sınıf panosunda sergilenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılarak beyin hakkında ve beynin değişim ve gelişim potansiyeli hakkında araştırma yapmaları istenir. Öğrencilerin araştırma notlarını yaprağın arkasına not almaları ve sınıfa getirerek arkadaşları ile paylaşmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik sürecinde Çalışma Yaprağı-3'te sunulan birinci alternatif yaprağı kullanılmış, öğrencilerin yarısının bilişsel yeterlilikler diğer yarısının ise kişilik özellikleri konusunda akranlarına gelişim odaklı düşünceleri anlatmaları ve anlatarak kendi düşüncelerini de pekiştirmeleri amaçlanmıştır. Ancak kazanımda yer alan özelliklerin geliştirilebileceğine yönelik inancın öğrenciler tarafından tam benimsenmesi zor olabilir veya uygulayıcı etkinlik sürecinde öğrencilerin bu özellikleri geliştirebileceklerine yönelik soru işaretleri olduğunu gözlemleyebilir. Bu gibi durumlarda uygulayıcı Çalışma Yaprağı-3'teki ikinci alternatif yaprağı kullanarak öğrencilerin konuya ilişkin düşüncelerini sorularla değerlendirmelerini sağlayabilir.
2. Kazanım ifadesinde yer alan bilişsel yeterlilikler etkinlik sürecinde zekâ kapsamında, kişilik özellikleri ise beş faktörlü kişilik kuramı dikkate alınarak düzenlenmiştir. Uygulayıcı etkinlik sürecinde öğrenciler tarafından sunulan farklı özellikleri de örnekleyerek sürece katabilir.
3. Etkinlik sürecinde imkân olması durumunda Çalışma Yaprağı-2 okunduktan sonra desteklenmesi amacıyla beynin değişim ve gelişim potansiyeline ilişkin

Uygulayıcıya Not:

beyin yapısını anlatan videolardan da yararlanılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Etkinlikte kullanılan tüm çalışma yaprakları daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Tahtaya alınan notların tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük boyutlarda ve koyu tonlarda olmasına dikkat edilerek fiziksel çevre düzenlenebilir.
3. Çalışma Yaprağı-3 ile çalışılırken akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.
4. Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Mesut AŞIK, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Açıklama: Aşağıda yer alan "soyut düşünme, akıl yürütme, genel kültür, sözel bilgi, hafıza ve dikkat, problem çözme" gibi kavramlar daha çok bilişsel yeterlilikler kapsamında, "rahat veya tedirgin olma, kişilik, çalışkanlık, uyumluluk, dışa dönüklük, çekingen veya girişken olma, deneyimlere açıklık, iyimser veya karamsar olma, sakin veya sinirli olma, duygu, davranış veya düşünceler" gibi kavramlar ise daha çok kişilik özellikleri kapsamında değerlendirilmektedir.

Soyut düşünme	Rahat veya tedirgin olma	Kişilik
Çalışkanlık (Düzenli, kontrollü, dakik, azimli ve disiplinli olma vb.)	Akıl yürütme	Düşünce ve inançlar
Çevreye verilen tepkiler, davranışlar	Genel kültür	Uyumluluk (Şefkatli, güvenilir, yardım sever, uyumlu vb.)
Duygular	Dışa dönüklük (Sosyal yönden güçlü, enerjik, girişken, sıcakkanlı ve konuşkan olma vb.)	Çekingen veya girişken olma
Sözel bilgi	Hafıza ve dikkat	Deneyimlere açıklık (Çok yönlü düşünme, yeni görüş ve önerileri kabul etme, hayal gücü, merak vb.)
İyimser veya Karamsar olma	Problem çözme	Sakin veya sinirli olma

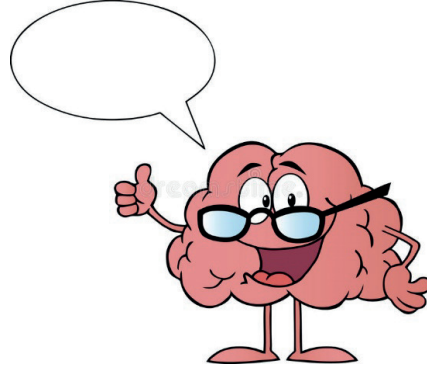

Çalışma Yaprağı 2

BEYNİNİZİN SİZE MESAJI VAR!

GELİŞİM VE DEĞİŞİMİN MERKEZİ: BEYİN

BEYİN KASA BENZİYOR, KULLANDIKÇA DEĞİŞİYOR VE GÜÇLENİYOR.

SEVGİLİ DOSTUM,

SEN YENİ ŞEYLER ÖĞRENDİĞİN ZAMAN BENDE YENİ BAĞLANTILAR OLUŞUYOR, BAĞLANTI SAYIM ÇOĞALYOR VE BÖYLECE GÜÇLENİYORUM. BEN GÜÇLENDİKÇE SEN DE GELİŞİYORSUN. BİR ZAMANLAR SANA ZOR GELEN HATTA İMKÂNSIZ GELEN ŞEYLER BENİM GELİŞİMİMLE SENİN İÇİN KOLAYLAŞIYOR.

BENİ BEDENİNDEKİ DİĞER KASLARA BENZETEBİLİRSİN. NASIL Kİ KASLAR KULLANDIKÇA DEĞİŞİR VE GELİŞİRLER, BEN DE YENİ BAĞLANTILAR KURDUKÇA GELİŞİYOR VE SENİ GELİŞTİRİYOR OLACAĞIM.

ASLA ÖĞRENEMEYECEĞİNE İNANDIĞIN BİR KONU VEYA KENDİNDE GELİŞTİREMEYECEĞİNE İNANDIĞIN BİR ÖZELLİK Mİ VAR?

BENİM HAKKIMDA BİRAZ DAHA ARAŞTIRMAYA NE DERSİN!

Çalışma Yaprağı 3

Alternatif-1: Düşüncelerini Paylaş

Açıklama:

7. sınıfta okumakta olan bir öğrenci derslerinde zorlandığını ifade etmektedir. Özellikle matematik dersinde bir konuyu anlamadığını düşünen öğrenci durumunu size aşağıdaki şekilde anlatmaktadır. Öğrencinin durumunu okuyun ve onun arkadaşı olduğunuzu hayal edin. Ona nasıl yardımcı olabileceğinizi düşünün. Öğrenci bilişsel yeterliliklerini sorgulamakta ve bazı yönlerini geliştiremeyeceğine inanmaktadır. Bugünkü etkinlikte ele alınan ve tartışılan konuları düşünerek bu öğrenciye bilişsel yeterliliklerini geliştirebileceğine ilişkin kanıtlar sunan ve destek olan bir mesaj/mektup yazın.

Öğrenci:

Rasyonel sayıları bir türlü anlayamıyorum. Öğretmenimiz güzel anlatıyor aslında ancak sanırım soyut düşünemiyorum, bu konuyu çözemiyorum. Konuyu çalışmaya başladığımda hemen canım sıkılıyor ve çalışmaya devam edemiyorum. Belki de bu konu için gerekli yeterliliğim yoktur. Bu konuda yapabileceğim veya değiştirebileceğim pek bir şey yok gibi. Umarım bu konudan sınavda soru çok çıkmaz.

Mesajınız/Mektubunuz:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Çalışma Yaprağı 3

Alternatif-2: Düşüncelerini Paylaş

Açıklama:

7. sınıfta okumakta olan bir öğrenci arkadaşıyla sorun yaşamaktadır. Arkadaşlarıyla yakın olmak istemesine rağmen çok kolay öfkelenen bu öğrenci durumunu size aşağıdaki şekilde anlatmaktadır. Öğrencinin durumunu okuyun ve onun arkadaşı olduğunuzu hayal edin. Ona nasıl yardımcı olabileceğinizi düşünün. Öğrenci kişisel özelliklerini sorgulamakta ve bazı özelliklerini geliştiremeyeceğine inanmaktadır. Bugünkü etkinlikte ele alınan ve tartışılan konuları düşünerek bu öğrenciye kişilik özelliklerini geliştirebileceğine ilişkin kanıtlar sunan ve destek olan bir mesaj/mektup yazın.

Öğrenci:

Arkadaşımı çok seviyorum ancak onunla istediğim yakın ilişkiyi kuramıyorum çünkü çok çabuk sinirleniyorum. Öfkeli olduğum anlarda onu kırabiliyor, aslında söylemek istemediğim şeyleri ona söyleyebiliyorum. Öfkemi kontrol edebilmeyi, biraz daha sakin bir insan olabilmeyi çok isterdim; ancak bu konuda yapabileceğim bir şey olmadığını düşünüyorum.. Sinirli hâlimi değiştiremiyorum. Umarım arkadaşlığımız bozulmaz.

Mesajınız/Mektubunuz:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Çalışma Yaprağı 3

Alternatif-3: Düşüncelerini Değerlendir

Pek çok bilimsel araştırma beyin gelişim ve değişim potansiyelini ortaya koyarak insan beyinin değişebilir ve gelişebilir özellikte olduğunu gösterir. Yeni deneyim ve öğrenmeler ile beyinde yeni bağlantılar oluşur ve değişimler meydana gelir. Biliyor muydunuz? Kitap okumak bile beyinde değişime neden olabilir.

Peki, beynimiz gelişebiliyorsa biz neden gelişemeyelim? Bu konuda neler düşünüyorsunuz?

.....
.....

Beynimizin gelişim ve değişim potansiyelini hangi özelliklerimizi geliştirmek için nasıl kullanabiliriz?

.....
.....

Bilişsel yeterliliklerinin ve kişilik özelliklerinin geliştirilebilir olduğuna yönelik düşünmek neden önemli olabilir? Bu düşünce yapısı sana ne kazandırabilir?

.....
.....

Geçmişte yapamadığın ancak şuan yapabildiğin, değiştirdiğin veya geliştirdiğin bir özelliği düşünerek detaylıca yaz:

.....
.....
.....

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM HİKÂYEM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Zorbalık ve türlerini bilir./22.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Tahta kalem 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sınıf tahtası bir dikey bir yatay çizgi ile dörde bölünür. Sol üst kısmın ortasına büyük harflerle "ZORBALIK" kelimesi yazılır. 2. Öğrencilere, "Zorbalık deyince aklınıza ne geliyor?" diye sorulur. Verilen cevaplar zorbalık kelimesinin etrafına dağınık ve rastgele bir şekilde yazılır. (Yazılması gerektiğini düşündüklerini öğretmen de ekleyebilir.) Zorbalık türlerine buradan alıntı yapılacağı için örnekler mümkün olduğunca çoğaltılır. 3. Öğretmen şu açıklamayı yapar: "Sevgili çocuklar, bugün sizlerle beraber zorbalık ve türlerini, olayın içinde yer alan kişileri öğreneceğiz." 4. Öğretmen çocuklardan tahtayı incelemelerini ister. Ardından şu açıklamayı yapar: "Tahtaya yazılan zorbalık örneklerinin hiçbiri kabul edilebilir davranışlar değildir ve ciddi yaptırımları vardır." Ardından öğretmen zorbalığın tanımını yapar ve türleri olduğunu söyler. 5. Tahtanın sağ üst kısmına zorbalık türlerinin (fiziksel, sözel, dolaylı ve siber zorbalık) sadece başlıklarını yazar. Ardından şu açıklamayı yapar: "Az önce verdiğiniz örnekler de bir zorbalık türüne ait, hangi örnek hangi türe ait hep beraber eşleştirelim." Öğrencilerin cevapları alınır ve türlerin altına yazılır. Zorbalık türlerine ait eksik kalan örnekler öğretmen tarafından yazılarak tamamlanır. 6. Öğretmen tahtanın sol alt kısmına 3 tane çöp insan çizer. Birincisinin altına zorba, ikincisinin altına mağdur ve üçüncüsünün altına hem zorba hem mağdur yazar ve tanımlarını yapar. 7. Daha sonra sol alt kısımda boş kalan yerlere 8-10 çöp insan çizilir ve bu insanların kim olabileceği sorulur. Öğrencilerin cevaplarının arasında yok

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

ise o insanların seyirciler olduğu söylenir. Ardından tanımı ve türleri anlatılır.

8. Süreç tartışma soruları ile devam ettirilir.
  - Zorbalık mağdurları sizce nasıl hisseder?
  - Zorbalık ile ilgili öğrendikleriniz size neler hissettirdi/düşündürdü?
  - Zorbalık türlerinden en çok hangileriyle karşılaştınız ya da şahit oldunuz?
9. Tahtanın sağ alt kısmına büyük harflerle benim hikâyem yazılır ve öğrencilere şu açıklama yapılır: *"Sevgili çocuklar, gördüğünüz gibi zorbalık birçok davranışı içeren, olduğu ortamdaki insanların çoğunu etkileyen, asla kabul edemeyeceğimiz bir olay ve her birimiz bir şekilde bu olayın içinde ya da etrafındayız. Sizlerden bugün öğrendiklerinizi ve hayal gücünüzü kullanarak önümüzdeki haftaya kadar bir hikâyeye yazmanızı istiyorum. Tüm konuştuklarımız tahtada var, tekrar inceleyebilir, gerekli notları alarak hikâyenizi yazarken faydalanabilirsiniz. Unutmayız bu sizin hikâyeniz ve istediğiniz sonu yazabilirsiniz. Bir sonraki haftaya hikâyelerinizi bekliyorum."*

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Etkinliğin son kısmında da belirtildiği üzere bir sonraki haftaya kadar bir hikâyeye yazmaları istenebilir.
2. Öğrencilerden bir hafta boyunca çevrelerindeki zorbalık olaylarını gözlemlenmeleri ve hangi zorbalık türü olabileceğini, etrafta hangi rollerin bulunduğunu not almaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Tahta tüm etkinlikte aktif olarak kullanılmaktadır. Tüm yazılanlar etkinlik sonuna kadar tahtada kalacağı için tahtayı kullanırken bu hususa dikkat edilebilir. Öğrenciler hikâyelerini oluşturmak için tüm yazılanlardan faydalanmalıdır.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Tahtaya yazılan ve çizilenlerin tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük ve koyu olmasına dikkat edilerek fiziksel çevre düzenlenebilir.
  2. Öğrencilerin sorulan soruları düşünüp cevap verebilmeleri için ek süre verilebilir.
  3. Fiziksel çevre tahtada yazılan ve çizilenlerin tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebileceği ve öğretmenin anlattıklarının rahatlıkla duyabileceği şekilde düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Onur AKSOY

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Zorbalık

Zorbalık, bir ya da birden çok öğrencinin kendilerinden daha güçsüz öğrencileri kasıtlı ve sürekli olarak rahatsız etmesi ile sonuçlanan ve kurbanın kendisini koruyamayacak durumda olduğu bir saldırganlık türüdür (Pişkin, 2002).

Bir eylemin zorbalık olarak tanımlanabilmesi için şu 3 temel ölçütün olması gerekmektedir;

1. Kasıtlı olarak zarar verme amacı güden saldırgan davranışlar olması
2. Süreklilik özelliği taşıması, yani zorbanın bu tür eylemleri bir kez değil devamlı bir biçimde yapması
3. Zorba ve kurban arasında güç dengesinin eşit olmaması gerekir. Bir başka ifadeyle zorbaca eyleme uğrayan kurbanın zorbaya karşı kendini çaresiz ve savunamayacak durumda hissetmesi gerekir (Pişkin, 2002).

Zorbalık Türleri

Fiziksel Zorbalık: Dövme, tekme vurma, tokat atma, itme, saç ya da kulak çekme, dürtme, itme, vurma, eşyalarını zorla alma ya da almakla tehdit etme, parasını zorla alma ya da almakla korkutma gibi özellikle bedensel bakımdan güçlü olanların güçsüzleri kasıtlı ve devamlı şekilde rahatsız etmesiyle ortaya çıkan eylemlerdir (Alper, 2008).

Sözel Zorbalık: Dalga geçme, alay etme, kızdırma, korkutma, kötü isim veya isimler takma, küfür etme, küçük düşürücü, rencide edici sözler söyleme, kişinin kendisine veya ailesine hakaret etme gibi başkalarının duygularını incitme, sözcüklerle ya da hareketlerle öz saygılarını sarsmaktır (Alper, 2008).

Dolaylı Zorbalık: Başkasının hakkında doğru olmayan hikâyeler anlatma, yapılan faaliyet, etkinlik, oyun vb. aktivitelerden dışlama, yok sayma, izole etme, aleyhinde söylentiler çıkarma ve yayma, dedikodu yapma, kişinin başkalarıyla olan ilişkilerini bozma gibi dolaylı yoldan kişiyi kasıtlı olarak gruptan dışlama, yalnızlığa itmektir (Alper, 2008).

Siber Zorbalık: Bilgi iletişim teknolojileri aracılığı ile bireylerin/ öğrencilerin birbirlerine, düşmanlık, korku, taciz, tehdit ve sindirme amacıyla yazılı, görsel, işitsel iletileri kasıtlı ve düzenli bir şekilde göndermeleridir. Akıllı telefon, tablet gibi cihazlarla bir bireyin görüntülerini çekip izinsiz olarak sosyal ağlarda paylaşmak, birisine yönelik aşağılayıcı veya suçlayıcı bir web sayfası hazırlamak, bireylerin sosyal medya şifrelerini ele geçirerek onun adına paylaşımlarda bulunmak gibi davranışlar siber zorbalık olarak adlandırılır.

Zorbalıkta yer alan gruplar

Zorbalar: İstemli olarak bir süre boyunca, bir veya daha fazla kişiyi rahatsız edecek olumsuz davranışlarda bulunan öğrenciler.

Mağdurlar: Düzenli olarak ve bir süre boyunca, bir veya daha fazla kişinin kendisini rahatsız eden olumsuz davranışlarına maruz kalan öğrenciler.

Hem Zorba hem de Mağdur Olanlar: Zaman zaman zorbalık yapan, bazen de başkalarının zorbalığına uğrayan gruplardır.

Seyirciler: Zorbalığa direk olarak karışmayan ama dışarıdan etki eden gruplardır. Seyirciler dört ayrı tipte sınıflandırılmıştır;

- ✓ Pekiştiriciler; aktif seyirci rolünde zorbayı çeşitli şekillerde kışkırtmaktadır.
- ✓ Pasif izleyiciler; olan biteni görmüyormuşçasına davranmaktadırlar.
- ✓ Asistan tip seyirciler; fiziksel olarak zorbaya yardım etmekte, bir nevi yardımcı rolünü üstlenmektedirler.
- ✓ Savunucu seyirciler; kurbanı yardım etmeye çalışıp zorbaya yüzleşebilen öğrencilerdir.

KAYNAK:

Alper, S. İ. (2008). İlköğretimde zorbalık (Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, BURSA).

Pişkin, M. (2002). Okul zorbalığı: Tanımı, türleri, ilişkili olduğu faktörler ve alınabilecek önlemler. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2(2), 531-562.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

ZORBALIĞA DUR DE!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Zorbalıkla baş etme yollarını kullanır./23.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dersten birkaç gün önce öğrencilerden bir önceki rehberlik etkinliğinde ele alınan zorbalık türlerinden herhangi birine uygun bir örnek olay yazmaları ve etkinliğin yapılacağı derse getirmeleri istenir. 2. Dersten önce Etkinlik Bilgi Notundaki olası çözüm yolları uygulayıcı tarafından gözden geçirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının zorbalıkla baş etme yollarını kullanmak olduğu açıklanır. 2. Öğrencilere "Önceki hafta zorbalığın ne olduğu üzerine konuşmuştuk. Zorbalık deyince aklımıza neler gelecekti?" sorusu sorularak öğrencilerin zorbalıkla ilgili hatırladıklarını ifade etmeleri beklenir. 3. Cevaplar alındıktan sonra sınıfa zorbalık davranışı öğretmen tarafından aşağıdaki açıklama ile özetlenir: <i>"Zorbalık; taraflar arasında fiziksel ya da psikolojik güç dengesizliğinin olduğu, devamlı ve kasıtlı şekilde yapılan, zarar verici veya rahatsız edici saldırgan davranışlardı. Bugün sizinle bu tür davranışlarla nasıl baş edebileceğimizi göreceğiz. Sizlerin yazdığı örnek olayları ele alacağız ve zorbalığa maruz kalan bireylerin durumunu anlayıp onlar için çözüm yolları bulmaya çalışacağız."</i> 4. Gönüllü öğrencilerden yazdıkları örnek olayı sınıfta sırayla paylaşmaları istenir. 5. Her bir paylaşımın ardından sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları, duruma ilişkin çözüm yolları üzerine fikir yürütmeleri beklenir:<ul style="list-style-type: none"> • Zorbaca bir davranışa maruz kalan bu kişi kendini nasıl hissetmiş olabilir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Zorba davranış, ona maruz kalan kişiyi nasıl etkiliyor?
  - Bu kişi nasıl bir tepki veriyor?
  - Bu çözüm yolu sizce etkili mi?
  - Zorba davranışa uğrayan kişi bu durumla baş etmek için ne yapabilir/ nasıl davranabilir?
  - Çevredekiler kendilerinin de güvenliğini sağlayarak duruma nasıl müdahale edebilir?
  - Bu problemi çözmek için başka neler yapılabilir?
6. Süreye uygun olarak 4-5 tane örnek olay ele alındıktan sonra aşağıdaki sorularla öğrencilerin kazanıma ilişkin yaşantıları gözden geçirilir. (Gönüllü öğrencilerden eğer varsa paylaşımları alınır. Gönüllü yoksa öğrenciler paylaşım için zorlanmaz.)
- Başından böyle bir olay geçmiş, şu an yaşamakta olan ya da böyle bir olaya şahit olup paylaşmak isteyen var mı?
  - Sen bu durumla karşılaştığında/şahit olduğunda neler hissettin?
  - Nasıl davrandın, nasıl başa çıktın?
  - Kullandığın yöntem problemin seyrine/çözümüne nasıl etki etti?
  - Böyle bir olay nasıl çözülür?
7. Her bir öğrenciye paylaşımın hemen arkasından teşekkür edilir ve paylaşımlar sona erdikten sonra şu açıklama yapılır:
- “Şu ana kadar başımıza gelen zorbalık örnekleri ve bunlarla nasıl başa çıkabileceğimiz üzerine paylaşımlarda bulduk ve bunlarla ilgili pek çok fikir ürettik. Şimdi bu konuştuklarımızı uygulayacağımız bir canlandırma yapalım. Bunun için örnek bir olaya ve gönüllülere ihtiyacımız var.”*
8. Sınıfa getirilen örnek olaylardan canlandırılmak üzere bir tanesi seçilir. (Seçilen olayın canlandırılmaya uygun olmasına ve etkinliğin daha önceki aşamalarında ele alınmamış olmasına dikkat edilir.)
9. Seçilen örnek olay sesli bir şekilde sınıfa okunur.
10. Örnek olayı getiren öğrenciden canlandırma için ortam, durum veya olay hakkında detaylı bir betimleme istenir. (Kim(ler), nerede, ne zaman, nasıl, ne yapıyor, etrafta kimler var?)
11. Seçilen örnek olay için sınıfla birlikte “Bu durumla nasıl başa çıkabilir?” ve “Neler bu problemin devam etmesine yol açar?” sorularından hareketle uygun olan ve uygun olmayan baş etme stratejilerinin uygulandığı 2 farklı son yazılır.
12. Zorba davranışta bulunan, zorba davranışa maruz kalan ve seyircilerin tepkileri belirlenir.
13. Canlandırma yapmak üzere zorba davranışta bulunan, zorba davranışa maruz kalan ve seyirci/seyircileri oynayacak öğrenciler gönüllüler içinden seçilir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

14. Belirlenen senaryolardan önce uygun olmayan, ardından uygun olan baş etme yollarının kullanıldığı durumlar sırayla canlandırılır.

15. Etkinlik tamamlandıktan sonra tartışma soruları ile süreç yönlendirilir:

- Bu etkinliği gerçekleştirirken neler düşündün? Neler hissettin? Neleri fark ettin?
- Zorba bir davranışa maruz kaldığımızda uygun baş etme yöntemlerini kullanmak neden önemlidir?
- Zorba bir davranışa şahit olduğunuzda seyirci kalmamak neden önemlidir?
- Uygun baş etme yöntemlerini kullanmaz, durum karşısında sessiz kalır ya da zorbalıkla karşılık verirsek ne olur?
- Zorbaca bir davranışla başa çıkma noktasında kendimiz başa çıkamadığımızda ya da nasıl bir yol izlememiz gerektiğini bilemediğimizde kimlerden destek alabiliriz?
- Zorba bir davranış karşısında birlikte hareket etmek (arkadaşlar öğretmenler, aile, okul) durumun seyrini nasıl etkiler?

16. Tartışma sorularına verilen cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, bugün; karşılaşılabileceğimiz zorbalık örnekleri, bu durumlar karşısında yaşadıklarımız, baş etme için yapabileceğimiz üzerinde durduk. Bu etkinlikle beraber belki zorba bir davranışa maruz kaldığımızı, belki bu durum karşısında seyirci olduğumuzu belki de birine zorbaca davrandığımızı fark ettik. Bununla birlikte zorbaca bir davranışa maruz kaldığımızda çaresiz olmadığımızı, buna dur demenin yolları olduğunu ve bunu engelleyebileceğimizi gördük. Böyle bir olaya şahit olduğumuzda ise baş etmede bizim de sorumluluğumuz olduğunu farkına vararak, hem kendimizi koruyarak hem de karşımızdaki kişinin güvenliğini tehlikeye atmadan nasıl müdahalede bulunabileceğimizi tartıştık. Karşımızdaki kişinin bu durumdan ne derece etkilendiğini, görebileceği zararları öğrendik ve zorbaca davranışlara başvurmadan duygu ve düşüncelerimizi doğru bir şekilde karşı tarafa iletmenin gerekliliğini anladık. Bugün artık neler yapabileceğimizi daha iyi biliyoruz. O hâlde diyoruz ki; zorba olma, zorbalık karşısında sessiz kalma!”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden iki hafta içinde zorbalık davranışlarına ve baş etme stratejilerine dikkat çeken yazılı-görsel afiş ve broşürler hazırlamaları istenir. Ertesi hafta hazırlanan broşür ve afişlerin sınıfta paylaşımı/tanıtımı yapılır. Paylaşım sırasında eksik veya hatalı bilgiler görülürse düzeltilir. Ardından afiş ve broşürler okul ve sınıf pano/duvarlarına asılır.
2. Zorba davranışlara maruz kalan bireylere akran desteği sağlayacak (gönüllülerden oluşan) bir zorbalıkla baş etme destek ekibi kurulur. (Ekibin cinsiyet bakımından heterojen olmasına özen gösterilmelidir.) Bu ekip okul psikolojik danışmanı ve öğretmenlerle iş birliği hâlinde zorba davranışlara maruz kalan bireylere baş etme konusunda destek sağlayacak çalışmalar yürütecektir.

Uygulayıcıya Not:

1. Tüm öğrencilerin etkinliğe aktif katılımı desteklenmeli, isteksizlik gösteren öğrenciler cesaretlendirilmeli ancak zorlanmamalıdır.
2. Tartışma soruları esnasında öne sürülen uygun olmayan çözüm yolları tartışmaya açılarak uygun çözüme gidilmesine rehberlik edilmelidir.
3. Örnek olaya özgü çözüm yolu üretilirken Etkinlik Bilgi Notu temel alınarak öğrencilere ipucu verilip akla gelmeyen çözüm yollarını bulmaya çalışmalarını desteklenebilir.
4. Zorbalığa maruz kalan ve/veya zorbaca davranışlar sergileyen çocuklar uygulama yaptığınız sınıfta da olabileceğinden etkinlik sırasında bu tür ipuçlarına dikkat edilmeli, baş etme yollarından öğretmenin verebileceği destek işe koşulmalı ve gerekli hâllerde okul psikolojik danışmanı aile ve okul bilgilendirilerek iş birliğine gidilebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Öğrencilerin hem öğretmeni hem de etkinlikte yer alan arkadaşlarını rahatlıkla görebilecekleri ve duyabilecekleri şekilde oturmaları sağlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir.
2. Öğrencilerin sorulan sorulara, düşünüp uygun yanıtlar verebilmeleri için sorulardan sonra ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Feyza Devrim GEZGİN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ZORBALIKLA BAŞ ETME YOLLARI

ZORBALIĞA MARUZ KALINDIĞINDA

YAPILACAKLAR	YAPILMAYACAKLAR
Neden böyle davrandığını sorarak durum üzerine konuşmak	Sessiz kalmak
Davranışının sana neler hissettirdiğini ona belirtmek	Yaşadıklarını gizlemek
Öz güvenli bir tavır takınmak	Kendini suçlamak
Sırtını ve başını dik tutmak	Zorbalıkla karşılık vermeye çalışmak
Kendin emin ve yüksek bir ses tonuyla "hayır" demek	
Sözlü saldırılara cevap vermemek ve mümkünse ortamdan uzaklaşmak	
Fiziksel bir saldırı riski varsa oradan uzaklaşmak	
Güvendiğin birisine anlatmak	
Okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmeni, öğretmen, anne baba, müdürden yardım istemek	
Yardım eden birini bulana kadar yardım aramaya devam etmek	
Zorbalık yapan kişiyle yalnız kalmaktan kaçınmak	
Durumun senin hatan olmadığını bilmek	
Güvenilir insanlarla arkadaşlık kurmaya çalışarak psikolojik dayanaklarını artırmak	

ZORBALIĞA ŞAHİT OLUNDUĞUNDA

YAPILACAKLAR	YAPILMAYACAKLAR
Nazikçe uyararak	Zorbalık edeni cesaretlendirecek davranışlarda bulunmak
Davranışların karşıdaki kişiyi incitebileceğini söylemek	Yaptıklarına gülmek
Hemen bir öğretmenine ya da güvendiğin bir yetişkine haber vermek	Tezahürat yapmak
Zorbalığa uğrayan kişiye destek olmak	Alkışlamak
Zorbalığa maruz kalan kişiyle arkadaş olmak	
Zorbalığa maruz kalan kişiyi kendi arkadaş grubunuza almak, etkinlik ve oyunlarınıza dâhil etmek	
Zorbalıkta bulunan kişiye doğru davranışları uygulama konusunda model olmak, yol göstermek	

ZORBALIK KARŞISINDA ÖĞRETMEN DESTEĞİ

Öğrencilerin zorbalığa maruz kaldığında durumu paylaşabileceği güvenli bir iletişim ortamı sağlama
Birlikte sınıf kuralları oluşturma ve uygulanmasını denetleme
Zorbalık davranışlarının sıklıkla meydana geldiği zamanların ve mekânların (teneffüs zamanları, dar koridorlar kuytu köşeler, okul tuvaletleri vb.) özellikleri göz önüne alınarak gerekli düzenlemelerin yapılması ve buralarda bulunarak kontrollerin sağlanması
Kurallara uyduğunda, sorumlu davranışlar sergilediğinde, olumlu davranışlar gerçekleştirdiğinde takdir etme, bunları pekiştirme, ödüllendirme
Yaşanan zorbalığın size doğrudan söylenmekten çekinilmesi ihtimaline karşı sınıfta öneri/şikâyet kutusu bulundurma
Zorbaca davranışta bulunan öğrencinin davranışın altında yatan sebepleri anlamaya çalışma
Öğrenci hakkında yeterli bilgi toplayarak doğru davranışta bulunma konusunda rehberlik etme
Zorbalık yapan öğrencinin duygularını uygun yollarla ifade etmesi ve problem çözme becerilerini kazanmasına destek olma
Zorbalığa maruz kalan öğrencinin öz güvenini destekleyebilecek başarabileceği görev ve sorumluluklar vermek ve başarılarını takdir etme
Konuyla ilgili resim, kompozisyon, mektup vb. çalışmalar yaptırılması yoluyla zorbalık yapan ve yapılan bir zorbalığa destek veren öğrencileri empati kurmaya teşvik etme
Zorbalık yapan öğrenciyi ilgi alanları doğrultusunda sosyal etkinliklere, aktivitelere yönlendirme
Öğrencinin durumu hakkında aileyle bilgi alışverişinde bulunarak yapılacak çalışmalarda okul-aile arasında ortak bir anlayış geliştirme
Süreç içerisinde rehberlik servisiyle iş birliği hâlinde hareket etme

KAYNAK:

https://sorgunram.meb.k12.tr/meb_ajs_dosyalar/66/07/963633/dosyalar/2018_02/07104926_akran_zorbalYY.pdf

https://sarimeseilkokulu.meb.k12.tr/meb_ajs_dosyalar/41/13/969122/dosyalar/2021_01/17181735_Akran_ZorbalYYY_Etkinlik_KitabY.pdf

<https://drive.google.com/file/d/0B-p-Lk2927NXcV9BWFMOUcxVEk/view>

<https://www.psikolog.org.tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpy1301996120120000m000108.pdf>

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/632244>

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

YETENEKLERİM, DERSLERİM

Gelişim Alanı	Kariyer Gelişimi
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Yetenekleriyle derslerin etkinliklerini ilişkilendirir./24.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı -1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu -1 4. Etkinlik Bilgi Notu -2 5. Tahta kalemi 6. Makas 7. Bant
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu-1'deki yetenek türleri tahtaya yapıştırılmak üzere kesilir. 2. Etkinlik Bilgi Notu-2, etkinlik uygulanmasından önce uygulayıcı tarafından okunmalıdır. 3. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır. 4. Çalışma Yaprağı-2'deki ifadeler kesilir, katlanır ve torbanın içine konur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğe "Sevgili öğrenciler, hepinize merhaba. Bu hafta yeteneklerimiz ile derslerin etkinliklerini ilişkilendireceğiz." denerek giriş yapılır. 2. Öğrencilere "Sevgili öğrenciler, yetenek genel anlamda çeşitli alanlarda sergilenebilen performans kapasitesi anlamına gelmektedir. Aynı zamanda öğrenme gücü veya bir görev ya da faaliyeti diğer insanlara göre başarılı ve hızlı bir biçimde yapabilme yetisi olarak tanımlanmaktadır (Pişkin, 2012). Sevgili öğrenciler, hatırlayacak olursanız daha önceki haftalarda yetenek kavramı üzerinde durulmuştu ve sizler yeteneklerinizin neler olduğunu fark etmişsiniz. Şimdi arkanıza yaslanıp gözlerinizi kapatmanızı ve sizden yeteneklerinizi düşünmenizi istiyorum." yönergesi verilir ve öğrencilere düşünmeleri için yaklaşık 2 dakika süre verilir. 3. Daha sonra "Sevgili öğrenciler, az önce hep birlikte yeteneklerimiz üzerinde düşündük. Kendinizi hangi yetenek alanlarında başarılı olarak algılıyorsunuz?" diye sorulur. Öğrencilerin paylaşımda bulunmaları teşvik edilerek gönüllü öğrenciler başta olmak üzere öğrencilerin paylaşımları dinlenir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

4. Etkinlik Bilgi Notu-1 tahtaya asılır. Etkinlik Bilgi Notu-2'de yer alan dersler tahtaya yazılır.
5. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir:
"Sevgili öğrenciler, şimdi sizlerden tahtada da asılı olan çeşitli yetenek alanları ile ilgili kendinizi düşünmenizi ve okulda gördüğünüz derslerin etkinliklerinden kolayca yapabildiklerinizi, ilgili yetenek alanına maddeler hâlinde yazmanızı istiyorum. Haydi başlayalım!"
Öğrencilere yazmaları için 10 dakika süre verilir.
6. Öğrenciler yazma işlemini tamamladıktan sonra uygulayıcı ders etkinliklerini, dersler ve yetenek türleri bulunan torbayı eline alır ve aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır:
"Sevgili öğrenciler, Çalışma Yaprağı-1'e yazdıklarımızın değerlendirmesini oyunumuzu oynadıktan sonra yapacağız. Şimdi oyunumuzu oynayalım. Elimdeki bu torbada ders etkinlikleri, dersler ve yetenek türlerine ilişkin ifadeler yer alıyor. Herkes torbadan bir kâğıt seçecek. Öncelikle kimse yaptığı seçimi bir biri ile paylaşmayacak. Torbadan ders ve yetenek türleri seçenler tahtaya çıkıp sınıfa arkasını dönecek. Seçtiği kâğıtta ders etkinliği yazan öğrenciler bedenleriyle o etkinliği anlatan, temsil eden bir form alacak ve o formda bekleyecek. Tüm öğrenciler formunu aldıktan sonra tahtada sınıfa arkasını dönmüş bir şekilde bekleyen öğrenciler, sınıfa ve arkadaşlarına tek tek bakıp arkadaşlarının aldıkları şekille neyi anlatmaya çalıştıklarını tahmin etmeye çalışacak ve torbadan seçtikleri ders veya yetenek alanıyla ilişkili olduğunu düşündüğü arkadaşlarının isimlerini tahtaya not edecek. Daha sonra ise bunun üzerine konuşacağız. Haydi başlayalım!"
7. Uygulayıcı tarafından seçtikleri ders etkinliğinin formunu alacak öğrencilere dilerlerse sınıfta bulunan nesnelere yararlanabilecekleri belirtilir. Tahtaya çıkan öğrenciler tahminlerini tamamlayana kadar diğer öğrencilerin aldıkları formu korumaları istenir.
8. Tahtaya çıkan öğrenciler tahminlerini tamamladıktan sonra torbadan etkinlik örneği seçen öğrenciler sırayla etkinliğini sınıfa okur ve aşağıdaki sorularla süreç yönlendirilir:
  - Bu etkinliği en çok hangi derste kullanıyorsun?
  - Bu etkinlik hangi yetenek türü ile ilişkili olabilir?
9. Öğrencilerin verdiği yanıtlar uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu- 2'den takip edilir. Yanlış verilen cevapta öğrenci doğru bilgiye yönlendirilir.
10. Tahtada doğru tahmini yapan öğrenci varsa arkadaşının isminin karşısına '+' işareti koyar.
11. Uygulayıcı öğrencilere Çalışma Yaprağı-1'e yazdıklarına ekleme yapabileceklerini hatırlatır.
12. Torbadan ders etkinliği seçen bütün öğrenciler paylaşımlarını yapana kadar süreç devam ettirilir ve tahtadaki öğrencilerin tahminleri kontrol edilir.
13. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki sorularla süreç yönlendirilir:

Süreç (Uygulama Basamakları):

- Çalışma Yaprağı-1'e baktığınızda kendinizi en çok hangi alanda yetenekli görüyorsunuz?
- Ders etkinliklerinizi çoğunlukla hangi yetenek türleri ile ilişkilendirdiniz?
- Ders etkinlikleri ve yetenekleriniz hakkında neler söylemek istersiniz?
- Çeşitli alanlarda yeteneklerinizin olduğunu görmek size neler hissettiriyor?

14. Öğrencilere aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak süreç sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, sizlerin de gördüğü gibi yeteneklerimiz ve okulda gördüğümüz derslerin etkinlikleri birbiri ile ilişkilidir. Yeteneklerimizin farkında olmak, okul derslerimizdeki başarımız ve kariyer gelişimimiz açısından oldukça önemlidir."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kendi yetenekleri ve okulda gördüğü derslerin etkinlikleri ile ilişkisine yönelik kompozisyon yazması istenebilir. Bu uygulama için öğrencilere iki hafta süre verilir.
2. Verilen sürenin sonunda öğrencilerin yazdıkları kompozisyonları birbirleri ile paylaşmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Torba yerine içi görünmeyen herhangi bir kutu, poşet vb. kullanılabilir.
2. Uygulayıcı, öğrenciler torbadan seçtikleri ders etkinliklerine ilişkin paylaşımlarını yaparken Etkinlik Bilgi Notu-2'den etkinliğin doğru yetenek ve ders ile eşleştirilip eşleştirilmediğini takip etmelidir.
3. Uygulayıcı sınıf mevcuduna göre Çalışma Yaprağı-2'de yer alan yetenek türleri, dersler ve ders etkinliklerine ilişkin ifadelerde düzenleme yapabilir. Sınıf mevcudunun az olduğu sınıflarda yetenek türleri ve dersler ayrı bir torbaya konup öğrencilerden ikişer tane seçmeleri istenebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Öğrencilerin oturma düzeni tahtayı ve öğretmenlerini görerek derse katılımlarını destekleyecek şekilde düzenlenebilir.
2. Çalışma yapraklarındaki ve Etkinlik Bilgi Notlarındaki yazılar ve görseller büyütülerek, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
3. Çalışma yaprağındaki doldurulacak kısımlar sayıca azaltılarak etkinlik öğrencilerin düzeyine göre basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Sevgi GÜNGÖR

KAYNAK:

Pişkin, M. (2012). Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler. B. Yeşilyaprak (Ed.), Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı kuramdan uygulamaya içinde (s.45). Ankara: Pegem.

Yeteneklerim

Sevgili öğrenciler, çeşitli yetenek alanlarında kendinizi düşünerek okulda gördüğünüz derslerin etkinliklerinden kolayca yapabildiklerinizi ilgili yetenek alanına maddeler halinde yazınız.

SÖZEL
YETENEKLERİM

- Örneğin; Okuduğum metnin ana fikrini belirleme
-
-
-

SAYISAL
YETENEKLERİM

-
-
-
-
-

ŞEKİL UZAY
YETENEKLERİM

-
-
-
-
-

GÖZ EL
KOORDİNASYONU
YETENEĞİM

-
-
-
-
-

SPOR
YETENEĞİM

-
-
-
-
-

MÜZİK
YETENEĞİM

-
-
-
-
-

GÖRSEL
SANATLAR/RESİM
YETENEĞİM

-
-
-
-
-

Çalışma Yaprağı 1

Derslerim

MÜZİK

BEDEN
EĞİTİMİ

GÖRSEL
SANATLAR

İNGİLİZCE

SOSYAL
BİLGİLER

TÜRKÇE

MATEMATİK

FEN
BİLGİSİ

Derslerim

Çalışma Yaprağı 2

Kelimelerin anlamlarını bilme	Müzik Yeteneği
Duygu ve düşünceleri farklı sözcükler kullanarak etkileyici biçimde ifade etme	Görsel Sanatlar/Resim Yeteneği
Kelimeleri doğru telaffuz edebilme	Spor Yeteneği
Sayılarla dört işleme dayalı hesaplamaları çabuk ve doğru bir biçimde yapabilme	Göz- El Koordinasyonu
Türkiye'nin dünya haritasındaki konumunu zihninde canlandırabilme	Şekil- Uzay Yeteneği
Güneş Sistemi ve gezegenleri zihninde canlandırabilme	Sayısal Yetenek
Gözleme dayalı çizimler yapabilme	Sözel Yetenek
Ritme uygun şarkı söyleme	Beden Eğitimi
Topu potaya/kaleye atabilme	Müzik
Çok kıvrımlı kâğıtları kusursuz biçimde kesme	Görsel sanatlar
Türkiye'nin nüfus ve özelliklerini açıklama	İngilizce
Geometrik şekilleri ayırt edebilme	Sosyal Bilgiler
Enstrüman çalma	Fen Bilimleri
Deyim ve atasözlerinin anlamını bilme	Matematik
Mitoz ve mayoz bölünmenin canlılar için önemini açıklama	Türkçe

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

SAYISAL YETENEK

Sayılarla akıl yürütebilme, problemleri
çözebilme

SÖZEL YETENEK

Sözcüklerle akıl yürütebilme,
okuduğunu anlayabilme ve
düşünceleri sözcüklerle açık bir
biçimde ifade edebilme.

ŒEKİL-UZAY YETENEĞİ

Œekiller arasındaki benzerlik ve farklılıkları görebilme, cisimleri ve Œekillerin döndüröldükleri zaman alacakları durumları göz önünde canlandırabilme

GÖZ EL KOORDİNASYONU

Kesme, delme gibi el ve gözün işbirliği ile yapılabilecek işleri yapabilme

**SPOR
YETENEĞİ**

**MÜZİK
YETENEĞİ**

**GÖRSEL
SANATLAR/
RESİM
YETENEĞİ**

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

Kelimelerin anlamlarını bilme	Sözel Yetenek	Türkçe İngilizce
Duygu ve düşünceleri farklı sözcükler kullanarak etkileyici biçimde ifade etme	Sözel Yetenek	Türkçe
Kelimeleri doğru telaffuz edebilme	Sözel Yetenek	İngilizce
Sayılarla dört işleme dayalı hesaplamaları çabuk ve doğru bir biçimde yapabilme	Sayısal Yetenek	Matematik
Türkiye'nin dünya haritasındaki konumunu zihninde canlandırabilme	Şekil Uzay Yeteneği	Sosyal Bilgiler
Güneş Sistemi ve gezegenleri zihninde canlandırabilme	Şekil Uzay Yeteneği	Fen Bilimleri
Gözleme dayalı çizimler yapabilme	Görsel Sanatlar/Resim Yeteneği	Görsel Sanatlar
Ritme uygun şarkı söyleme	Müzik Yeteneği	Müzik
Topu potaya/kaleye atabilme	Spor Yeteneği	Beden Eğitimi
Çok kıvrımlı kâğıtları kusursuz biçimde kesme	Göz El Koordinasyonu	Görsel Sanatlar
Türkiye'nin nüfus ve özelliklerini açıklama	Sözel Yetenek	Sosyal Bilgiler
Bir cismin/nesnenin döndürülmesi ile alacağı biçimi gözünde canlandırabilme	Şekil Uzay Yeteneği	Matematik
Enstrüman çalma	Müzik Yeteneği	Müzik
Deyim ve atasözlerinin anlamını bilme	Sözel Yetenek	Türkçe
Mitoz ve mayoz bölünmenin canlılar için önemini açıklama	Sözel Yetenek	Fen Bilimleri

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

YETENEKTEN MESLEĞE

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Yetenekleriyle mesleklerin özelliklerini ilişkilendirir./25.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu-1 4. Etkinlik Bilgi Notu-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik öncesinde Etkinlik Bilgi Notu-1 ve 2’de sunulan bilgiye hâkim olunmalıdır. 2. Tırnak içerisinde verilen konuşma cümleleri uygulayıcı tarafından önceden okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1 etkileşimli tahtaya yansıtılır veya çevrim içi program aracılığıyla ekran paylaşımı yapılır. 2. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir: <i>“Sevgili öğrenciler, öncelikle hepimize merhaba. Bir önceki hafta olduğu gibi bu hafta da yeteneklerimizle ilgili konuşmaya devam edeceğiz. Sizden arkanıza yaslanmanızı ve kendinizi rahat bırakarak biraz sonra okuyacağım hikâyedeki kişilerin yerine kendinizi koymanızı istiyorum.”</i> 3. Ardından hikâyeye öğrencilerin anlayabileceği ses tonu ve hızda okunur: <i>“Kiraz, Merve ve Açelya; aynı sınıfta öğrenim gören üç arkadaştır. Kiraz çok konuşkan, başkalarıyla iyi ilişkiler geliştiren ve zamanının çoğunu arkadaşlarıyla yaptıklarını anlatarak geçiren birisidir. Merve, gıdaların yapım aşamasını merak eden, bunları araştıran, kimi zaman da yapmaya çalışan birisidir. Açelya ise toprağı işlemeyi ve her türlü bitkiyle ağaç tohumlarını biriktirmeyi seven birisidir. Derslerde ara sıra Kiraz, ileride arkadaşlarıyla birlikte açacağı lokantayı; Merve gıda mühendisi olduğu günleri, Açelya ise kuracağı çiftliği hayal etmektedir.”</i> 4. Öğrencilere <i>“Evet, hikâyemizi dinledik. Hikâyemizdeki öğrencilerden Kiraz’ın lokanta şefi, Merve’nin gıda mühendisi ve Açelya’nın ise ziraat mühendisi olmayı hayal ettiğini söyleyebilirim. Sizce Kiraz, hangi alanda</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

yeteneklidir?" biçiminde bir soru yöneltilir. Alınan yanıtlara göre "Seçmeyi düşündükleri meslekler için sizce hangi yeteneklere ihtiyaçları vardır?" biçiminde soru sorulur. Her soru arasında gerekli süre tanınır ve gelen yanıtlar özetlenir. Öğrencilerden gönüllü olan ve söz hakkı almak isteyen öğrencilere konuşma fırsatı tanınır.

5. Gelen yanıtlar için öğrencilere teşekkür edilir ve Etkinlik Bilgi Notu-1 etkileşimli tahtaya yansıtılır veya çevrim içi program aracılığıyla ekran paylaşımı yapılır. Aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır ve soru sorulur:

"Etkinlik Bilgi Notu-1'de gördüğünüz üzere sekiz farklı yetenek alanımız var. Biz, bu yeteneklerden birisine veya birkaçına doğuştan sahip olabiliriz. Yetenekler anlamında, bizi diğer insanlara benzer veya diğer insanlardan farklı kılan özelliklerimiz olabilir. Örneğin doğada olan bitenleri anlama, çıkarımda bulunma veya doğayı değiştirip dönüştürmeyle ilgili özelliklerimiz bizim doğa alanındaki yeteneğimizi ortaya koyar. Peki, Etkinlik Bilgi Notu-1'i incelediğinizde siz kendinizi hangi yetenek alanında veya alanlarında görüyorsunuz?"

6. Söz hakkı almak isteyenlere öncelik verilir, mümkün merteye öğrencilerin tümünün düşünüp paylaşımında bulunması konusunda teşvik edilir.

7. Bunun ardından uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır:

"Yeteneklerimiz, bize hangi mesleği seçeceğimiz konusunda fikir verirler. Yeteneklerimize uygun meslek seçmek, kendimizi yansıtabilmeyi ve mutlu olabilmeyi sağlar."

8. Öğrencilerden yardım alınarak hızlı bir biçimde Öncesi-Sonrası isimli Çalışma Yaprağı-2 sınıfa dağıtılır veya çevrim içi program aracılığıyla ekran paylaşımı yapılır.

9. Daha sonra öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır:

"Az önce size dağıttığım/ekrana yansıttığım çalışma kâğıdında iki bölüm bulunuyor. Sizden şimdilik ilk bölümü yani Öncesi kısmını doldurmanızı istiyorum. Bu bölümde birinci boşluğa yeteneklerinize uygun olduğunu düşündüğünüz en az bir, en fazla üç meslek yazabilirsiniz, ikinci boşluğa ise meslekleri yazarken neden bu mesleğin yeteneğinize uygun olduğunu yazmanızı istiyorum." Öğrencilere birkaç dakika süre tanınır, söz hakkı almak isteyenlere söz hakkı verilir.

10. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki yönerge öğrenciler ile paylaşılır:

"Çalışma kâğıdının Öncesi kısmına yazdığınız ifadeleri bir kenara bırakalım ve birlikte Etkinlik Bilgi Notu-2'ye bakalım." Etkinlik Bilgi Notu-2, etkileşimli tahtada açılır veya çevrim içi program aracılığıyla ekran paylaşımı yapılır, Etkinlik Bilgi Notunu öğrencilerin okuması için yeterli süre tanınır.

11. Daha sonra aşağıdaki açıklama yapılır:

"Gördüğünüz üzere Etkinlik Bilgi Notu-2'de birkaç mesleğin hangi yetenekle ilişkili olduğu gösterilmiş. Bazı meslekler birden fazla yetenekle ilişkili olabiliyor. Örneğin öğretmen. Hem sözel hem de sosyal yetenekle ilişkili. Buradan hareketle çalışma kâğıdınızı tekrar gözden geçirmenizi istiyorum. Öncesi kısmında yazmış olduğunuz mesleklerle yetenek alanları uyumlu mu, kontrol edin. Ardından Sonrası kısmına gerekli düzeltmelerinizi veya değişikliklerinizi yazın." Yaptıkları düzeltme veya değişiklik hakkında konuşmak isteyen öğrencilere söz hakkı verilir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

12. Sonrasında aşağıdakilere benzer sorularla sürecin tartışılması sağlanır:

- Yeteneklerle ilişkili meslek seçmek neden önemlidir?
- Yeteneklerimize uygun meslek seçiminde bulunmamızın bizlere ne gibi katkıları bulunmaktadır?

13. Aşağıdakine benzer bir açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sonuç olarak bugünkü etkinliğimizle yeteneklerimize uygun meslekleri ilişkilendirmeyi öğrendik. Sizin de bildiğiniz gibi her insanın sahip olduğu bir veya birkaç yeteneği var ve her meslek, bir yetenek veya birden fazla yetenekle ilişkilidir. Yeteneklerimize uygun meslek seçimi yapmak, kendimizi en iyi ve doğru biçimde ifade edebilmeyi ve hayatta mutlu olabilmeyi beraberinde getirir. Hayatınızın ileri kısmında yeteneklerinize uygun meslek seçmenizi temenni ediyorum.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Uygulayıcı, gönüllü olan öğrencilerden kendilerine ait soyağacını oluşturarak aile üyelerinin (büyükanne, büyükbaba, anne, baba, abla, ağabey, kardeş vs.) mesleklerinin hangi yeteneklerle ilişki olduğuna yönelik ödev hazırlamasını ve hazırlanan ödevin, sınıf rehberlik panosuna asılacağını ifade eder.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinliğin ilk kısmında sunulan hikâyede Kiraz, sosyal ve sözel yetenek; Merve, mantıksal yetenek; Açelya ise doğa yeteneğine sahiptir.

Etkinliği Geliştiren:

Yalçın DEMİR

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

Öncesi	Sonrası
1) Yeteneğime en uygun meslek ..... Çünkü	1) Yeteneğime en uygun meslek ..... Çünkü .....
2) Yeteneğime en uygun meslek ..... Çünkü	2) Yeteneğime en uygun meslek ..... Çünkü .....
3) Yeteneğime en uygun meslek ..... Çünkü	3) Yeteneğime en uygun meslek ..... Çünkü .....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1¹

SÖZEL YETENEK

Dil ve konuşma becerisiyle ilgilidir. Düşünceleri sözcüklerle ifade edebilmeyi ve anlatılanları zihinde anlamlandırabilmeyi içerir. Olayları iyi kompoze edebilmeye ve hitap etmeye odaklıdır.

MANTIKSAL YETENEK

Sayı ve sembolleri aktif kullanabilme, soyut kavramlar üretebilme, mantık yürütebilme becerileriyle ilgilidir. Analitik düşünme odaklıdır. Bütünden parçaya ve parçadan bütüne düşünebilirler, neden-sonuç ilişkisi kurabilirler.

GÖRSEL YETENEK

Görülenleri hafızaya kaydetme, konuşulanları zihinde canlandırabilme, yeniden boyutlandırabilme ve görsel-uzamsal tasarımlar hazırlayabilme becerileriyle ilgilidir.

MÜZİKSEL YETENEK

Doğadaki seslere ve müziğe karşı duyarlı olabilmeye ilgilidir. Sesleri yorumlayabilir, bir araya getirebilir ve enstrüman aracılığıyla işleyebilir.

BEDENSEL YETENEK

Beyin ve vücut uyumuyla ilgilidir. Jest ve mimiklerini ustalıkla kullanabilir. Zihinsel ve bedensel uyum eş güdümlüdür. Düşündüklerini harekete yansıtma anlamında oldukça başarılıdır.

SOSYAL YETENEK

Bireysel ve toplumsal davranışları analiz etme, iyi iletişim kurma becerileriyle ilgilidir. Karşısındaki insanların duygularını anlarlar, en çok sevilen kişi olma veya gruba/topluma kabul edilme olasılıkları yüksektir.

İÇSEL YETENEK

Kendini iyi tanıma ve bunu yarara dönüştürme becerisiyle ilgilidir. Mükemmel bir öngörü sahibidirler. Başladıkları işlerde başarılı olma oranları oldukça yüksektir.

DOĞA YETENEK

Doğayı yorumlama becerisiyle ilgilidir. Doğayı ve canlıları inceleyip çıkarımlarda bulunma konusunda oldukça başarılıdır.

¹ Gardner, H. (2005). Multiple lenses on the mind. ExpoGestion Conference, Bogota, Columbia.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2²

Sözel Yetenek

Şair/Yazar
Öğretmen
Siyasetçi
Avukat
Komedyen
Gazeteci
Konuşma Terapisti

Mantıksal Yetenek

Mühendis
Bilgisayar Programcısı
Ekonomist
Teknisyen
Eczacı
Muhasebeci/İstatistikçi
Bilim Adamı

Görsel Yetenek

Pilot
Ressam
Mimar
Fotoğrafçı
Grafik Sanatçısı
Şehir Planlamacısı
Mühendis

Müziksel Yetenek

Müzik Öğretmeni
Şarkıcı
Besteci
Tiyatrocu
Odyolog
Ses Mühendisi
Müzik Aleti Üreticisi

Bedensel Yetenek

Cerrah
Fizyoterapist
Balet/Balerin
Aktör
Atlet
İtfaiyeci
Beden Eğitimi
Öğretmeni

Sosyal Yetenek

Doktor
Öğretmen
Psikolog
Psikolojik Danışman
Hemşire
Garson
İş Adamı

İçsel Yetenek

Sanatçı
Din Görevlisi
Suç Bilimcisi
Sosyal Hizmet Uzmanı
Psikoterapist
Girişimci
Küçük İş Yeri Sahibi

Doğa Yetenek

Ziraat Mühendisi
Çiftçi
Biyolog/Zoolog
Astronom
Jeolog
Veteriner
Meteorolog

²Korkut-Owen, F. (2015). Kariyer Yelkenlisi Modeli. Anı Yayıncılık: Ankara.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜVENLİK DUVARIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetir./26.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Makas (4 adet) 5. Sıvı yapıştırıcı (4 adet) 6. Yapışkanlı Kâğıt 7. Renkli A4 kâğıtları 8. Torba veya kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur. 2. Çalışma Yaprağı-1 çıktı alınır. Örnek olay kutucukları makas ile kesilerek bir torbaya konur. 3. Çalışma Yaprağı-2'deki şekil 12 adet çoğaltılır ve kesilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Üzerinde adınız ve soyadınız, ders notlarınız, şifreleriniz gibi kişisel bilgileriniz yazılı olan bir büyük bir kartonla sokakta dolaşır mısınız?" sorusu ile etkinliğe giriş yapılır. 2. Öğrencilerden cevaplar alındıktan sonra "Nasıl ki herkesle özel bilgilerimizi paylaşmıyorsak interneti kullanırken de aynı gizlilik kurallarına dikkat etmeliyiz." şeklinde açıklama yapılır. 3. Ardından aşağıdaki bilgi verilir: <i>"İnternet, hayatımızı kolaylaştıran, bilgiye hızlı şekilde ulaşmamızı sağlayan bir araçtır. Ancak doğru şekilde kullanılmadığında birçok zarara da yol açar. Bugün sizlerle nasıl bilinçli bir teknoloji kullanıcısı olursunuz konusunu konuşacağız."</i> 4. Öğrenciler gruplara ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak dört (4) gruba ayrılır. Her gruba 3 adet Çalışma Yaprağı-2, makas, yapışkanlı kâğıtlar ve yapıştırıcı verilir. Verilen şekli belirlenen yerlerden yapıştırarak bir dikdörtgen prizma oluşturmaları istenir. Bu şeklin duvarımızın bir tuğlası olduğu söylenir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Örnek olaylar kartlarının olduğu torbadan her gruba sırayla kart çektilir. Kâğıtta yazan örnek olay karşısında "Bu durumda ne yaparsın?" sorusu sorulur ve uygun cevapları not kâğıdına yazıp oluşturdukları duvar tuğlasına yapıştırmaları istenir.
6. Öğrencilerin cevaplarına ek olarak Etkinlik Bilgi Notunda yer alan bilgiler uygulayıcı tarafından öğrencilere aktarılır.
7. Uygulayıcı, tüm gruplar kartları cevaplayıp tuğlaları oluşturduktan sonra herkesin göreceği şekilde düz bir zeminde tuğlaları üst üste koyarak bir duvar örer.
8. Tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir:
  - Sizce siber zorbalığa maruz kalan bir kişi ne hisseder?
  - Sanal ortamdaki risklerin farkında olmak bize ne kazandırır?
  - Tehlikelerin dışarda olduğu güvenli bir alanın içinde olduğunu bilmek ne hissettirdi?
  - Güvenli internet kullanıcısı olmak için başka neler yapabiliriz?
9. Öğrenciler soruları cevapladıktan sonra buna benzer bir açıklama ile devam edilir ve ardından etkinlik sonlandırılır:

"Şekilde gördüğünüz bizim güvenlik duvarımız. Sizler de interneti kullanırken gerekli ve doğru önlemleri alıp kendinizi olabilecek zararlardan korumak için güvenlik duvarlarınızı oluşturmalısınız. Böylece sizin kendi çizdiğiniz sınırlar oluşur ve siz izin vermediğiniz ölçüde tehlikeli durumlar ve kişiler duvarın dışında kalır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Sosyal medya hesabı olan öğrencilerin profil bilgilerini, gizlilik ayarlarını kontrol etmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
  2. Öğrencilerin sorulan soruları düşünüp cevap verebilmeleri için gerekirse ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ümmügülsüm SAĞLAM

Çalışma Yaprağı 1

NE YAPARSIN?

Birisi internette senin hakkında yalan haberler yapıp herkese yayıyor.

Sosyal medyadan tanıştığın birisi seninle yüz yüze görüşmek istiyor?

Tanımadığın bir hesap sana arkadaşlık isteği yolladı.

Birisi senin adına sahte hesap açtı.

İznin olmadan birisi tarafından fotoğrafın kullanıldı.

Bir kişiden sürekli tehdit mesajları alıyorsun.

Tanımadığın bir kişi
seninle mesajlaşmak
istiyor.

Sosyal medyada
paylaştığın her şeyi
yabancı insanlar da
görüyor.

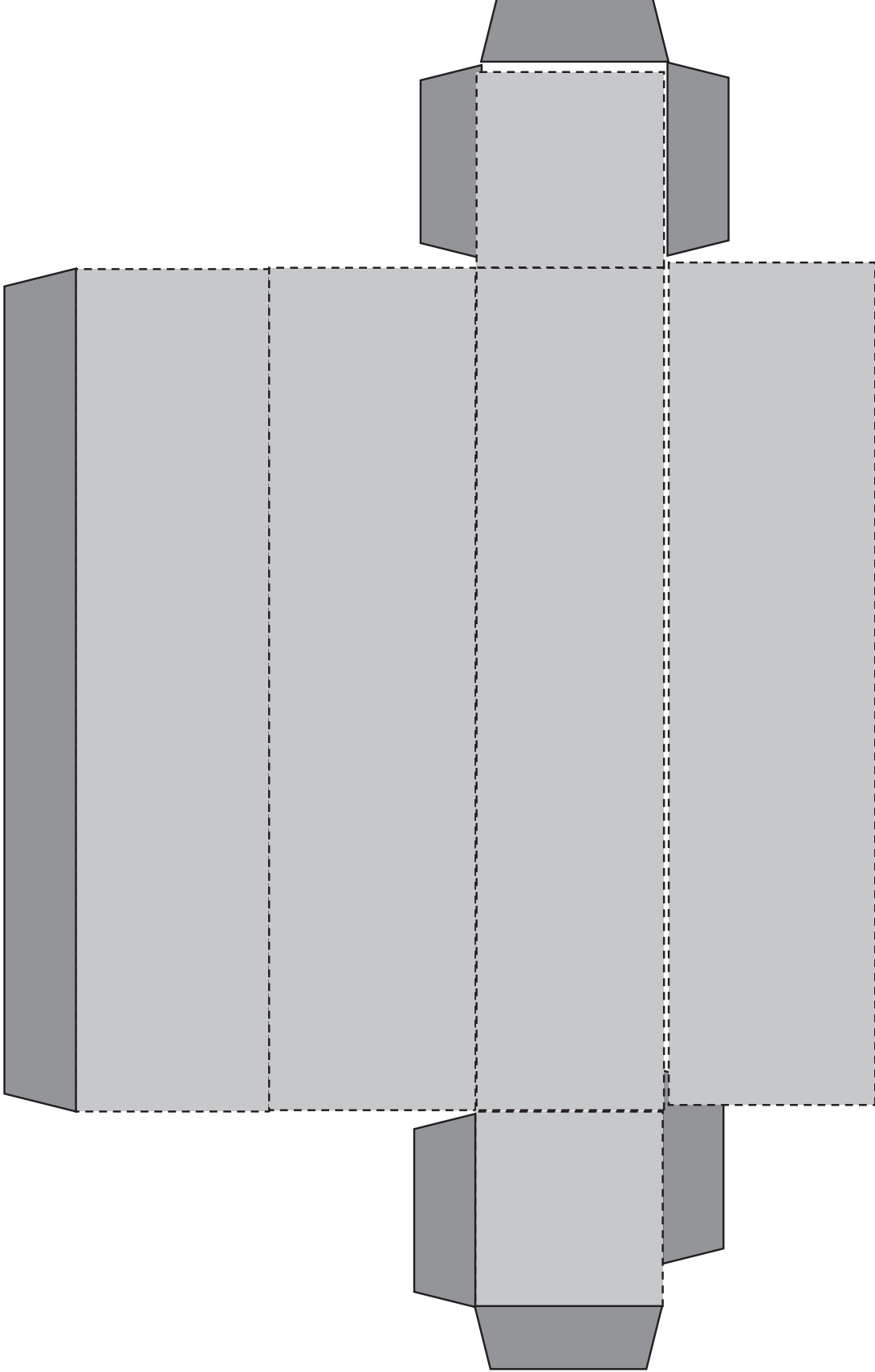
“Tebrikler, hediye
kazandınız.” şeklinde bir
bağlantı içeren mesaj
geldi.

Ne olduğunu bilmediğin
bir e-posta aldın.

İnternet üzerinde senden
para istendi.

Oyun, müzik indirmek
veya film izlemek için
bir siteye girdin ve
kişisel bilgilerin istendi.

Çalışma Yaprağı 2

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

Siber Zorbalık: Bir elektronik iletişim aracı kullanarak, kasıtlı ve tekrar eden biçimde karşıdakini rahatsız etmek ya da zarar vermek amacıyla yapılan davranışlar şeklinde tanımlanır.

Bir kişi ya da grubu sanal yollarla tehdit etmek, hesabını ele geçirmek, taciz etmek, küçük düşürmek, isim takmak, ifşa etmek, alay etmek, hakaret etmek, dedikodu yapmak, başkaları adına sahte hesap açmak gibi davranışlar siber zorbalığa örnek olarak verilebilir (Sırakaya.ve Seferoğlu,2018).¹

Güvenli internet kullanımı için öneriler:

1. Kimlik bilgileri, kart bilgileri, ev adresi, okul adı, telefon numarası, ebeveynlerin kimlik, iş ve iletişim bilgileri gibi bilgiler size ait özel bilgilerdir. Bu bilgilerin sosyal ağlarda başkalarının görebileceği şekilde paylaşılması ya da bir mesajın içeriğinde birilerine gönderilmesi sizi ve ailenizi riske atar.
2. Çevrim içi hesaplarınızın ele geçirilmesini önlemek için şifrelerinizi kimseyle paylaşmayın.
3. Bilgisayarınızda ve mobil cihazınızda virüslere karşı koruma sağlayacak güncel bir anti virüs programı bulundurmaya ihmal etmeyin.
4. Gerçek hayatta uymamız gereken kurallar olduğu gibi sanal ortamlarda da dikkat etmemiz gereken etik kurallar vardır. Kendinize yapılmasını istemediğiniz şeyleri başkasına yapmayın.
5. Sosyal ağlarda çok sayıda arkadaş sahibi olmak eğlenceli gibi görünebilir. Ancak tanımadığımız kişilerle arkadaşlık kurmanın önemli riskler içerebileceğini unutmayın.
6. İnternette yapılan paylaşımlar geri alınamaz. Paylaşım yapmadan önce sizde yaratacağı uzun vadeli etkileri hesaplamaya çalışın.
7. Müstehcen, tehditkâr, taciz içerikli, nefret söylemi vb. içeren bir mesaj aldığınızda bu mesaja cevap vermeyin. Mesajı göndereni engelleyin ve durumu güvendiğiniz bir yetişkinle (öğretmen, anne, baba gibi) mutlaka paylaşın.
8. Tanımadığınız kişilerden gelen mesaj, e-posta vb. iletileri açmayın. Bu iletilerin içeriğinde gönderilen bağlantı, resim, dosya vb. ekler virüs içerebilir.
9. İnternette isteyen herkesin kasıtlı ya da kasıtsız olarak yanlış bilgi yayabileceğini unutmayın. Bu nedenle internette edindiğiniz bilgilerin doğruluğunu farklı kaynaklardan teyit etmeden kullanmayın.
10. Bilgisayar ve İnternet kullanım süresini ebeveyn ve/veya öğretmeninle birlikte belirleyin. Bu süreleri aşan kullanımlardan kaçının. Ayrıca bilgisayar ve İnternet'te 45 dakika vakit geçirdikten sonra mutlaka ara verin (Sırakaya ve Seferoğlu ,2018). 1
11. Güvenilir olmayan sitelerden ve uygulamalardan oyun, film, müzik indirmeyin. Hangi bilgilere erişmek istediklerine dikkat edin.
12. Unutmayın siber zorbalık bir suçtur. Siz veya arkadaşınız internette bir tehlike ile karşılaşırsanız şikâyet etmelisiniz. Kişisel güvenliğimiz tehlikede olduğu zaman yasal haklarımız vardır.

¹ Sarıkaya, H., & Seferoğlu, S. (2018). Çocukların çevrimiçi ortamlarda karşılaştıkları riskler ve güvenli internet kullanımı. Eğitim Teknolojileri Okumaları, 185-202. <https://www.guvenliweb.org.tr/dosya/sQiOz.pdf> sayfasından erişilmiştir.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

İYİ OLUŞ YOLCULUĞU

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Karakter güçleri ve iyi oluşu arasında bağ kurar./27.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Yedi tane sandalye 3. Etkileşimli tahta ve projeksiyon cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. 7 tane sandalye önceden hazırlanır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili çocuklar, bugün sizlerle karakter güçleri ve iyi oluş konularında konuşup bu konularla ilgili bir etkinlik yapacağız."</i> 2. Sonra karakter güçleri ile iyi oluş arasında bağ kurabilmeleri için aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Karakter güçleri dediğimizde kişiliğimizin olumlu pozitif özelliklerini anlamaktayız. Bizi temsil eden ve hepimizde farklılık gösterebilen aynı zamanda ortak olan karakter güçlerimiz vardır. Bugün sizinle karakter güçleri nelerdir ve bu karakter güçlerinin sonucunda ortaya çıkan iyi oluş kavramını konuşacağız. İyi oluş kavramını açıklayacak olursak 'İnsanın kendini iyi hissetmesi ve iyi işlevlerde bulunmasıdır.' Karakter güçlerimizin ve iyi oluş kavramının kesiştiği nokta ise pozitif olarak bizi etkilemeleri kendimizi geliştirip gerçekleştirmemize, yardımcı olmalarıdır. Bu olumlu özellikler bizim iyi oluşumuza katkıda bulunarak kişiliğimizi güçlendirecektir."</i> 3. Uygulayıcı tarafından karakter güçleri etkileşimli tahtaya yansıtılır ve öğrencilerin hatırlayamadığı karakter güçleri hakkında açıklamalar yapılır. 4. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Yazılanları okumaları ve karakter güçlerinden daha çok sahip oldukları 6 taneyi seçip, işaretlemeleri istenir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe devam edilir:

“Şimdi sizinle üzerinde konuştuğumuz karakter güçleri ve iyi oluş kavramlarını daha iyi anlayabilmemiz için bir etkinlik yapacağız.”

6. 7 sandalyenin altısı yan yana gelecek şekilde sıralanır, bir tanesi de 6 sandalyenin karşısına konarak etkinlik ortamı hazırlanır. Sonrasında öğrencilere şu açıklama yapılır:

“Çocuklar iyi oluşu bir yolculuk gibi düşünün ve bu yolculuğun iyi geçmesi için 6 karakter gücü seçmenizi istiyorum. Bu yolculuğun kaptanı sizsiniz ve yolculuğunuzda size iyi gelecek, güç verecek, destekleyecek özelliklere ihtiyacınız var. Bunlar da karakter güçlerimiz. 6 tane seçerek yolculuğunuza dâhil edin. Seçtiğiniz bu karakter güçlerini temsil eden 6 arkadaşınızı 6 sandalyeye, iyi oluşu temsil eden öndeki sandalyeye de siz oturacaksınız.”

7. Gönüllü öğrenciler “İyi oluş yolculuğu” etkinliği için öndeki sandalyeye davet edilir ve seçtiği karakter güçlerini temsil eden 6 arkadaşını sandalyelere yerleştirmesi istenir.

8. Gönüllü öğrencilere seçimlerini yaptıktan sonra şu sorular yöneltilir:

- İyi oluş yolculuğunda neden bu karakter güçlerini yanına almayı tercih ettin?
- Bu karakter güçlerinin iyi oluşuna nasıl katkı sağlayacağını düşünüyorsun?

9. Etkinlik süresi gözetilerek olabildiğince fazla gönüllü öğrenci için süreç tekrarlanır.

10. Süreç tamamlandığında tüm öğrencilere şu sorular yöneltilir:

- İyi oluşumuzun yüksek olmasının hayatımıza ne gibi katkıları olabilir?
- Karakter güçlerimiz bu duruma nasıl katkı sağlar?
- Karakter güçlerimizin tamamı iyi oluşa etki eder mi? Neden?

11. Paylaşımlardan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır.

12. *“Bugün sizinle karakter güçlerini, iyi oluşu ve bu iki kavram arasında nasıl bir bağ olduğunu konuştuk. Her insanın sahip olduğu karakter güçleri vardır. Bu karakter güçleri ise iyi oluşumuza katkı sağlayarak öncelikle kendimize sonra da çevremizdeki insanlara ve topluma fayda sağlamamıza yardımcı olur. İyi oluş yolculuğumuzda karakter güçlerimizin farkına varıp bunları geliştirmek yolculuğumuzu daha mutlu ve huzurlu bir hâle getirir. Hepinize bu yolculukta başarılar.”*

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden ailelerindeki ve çevrelerindeki diğer bireyleri gözlemlenmelerini ve onların karakter güçlerinin en belirgin olanlarının hangi karakter gücü olduğunu listelemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden faydalanabilirler.

- Uygulayıcı kendi bilgisayarını getirebilir ve görseli bu şekilde öğrenciler ile paylaşabilir.
- Karakter güçleri büyük bir kartona yazılıp tahtaya asılarak öğrencilerin görmesi sağlanabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
2. Öğrencilerin sandalyelerde oturan çocukları rahatlıkla duyulabileceği şekilde oturmaları sağlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması sırasında öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Feyza GÜLER

Çalışma Yaprağı 1

KARAKTER GÜÇLERİ LİSTESİ

TANIM		KARAKTER GÜCÜ	
BİLGELİK	1	Yeni düşünceler geliştirme ve bir şeyin en iyisini yapma konusunda iyiyimdir.	Özgünlük
	2	Bir şeyler keşfetmek, sorular sormak ve farklı deneyimlere açık olmaktan hoşlanırım.	Merak
	3	Fikirleri, kavramları, olguları öğrenmekten keyif alırım.	Öğrenme Aşkı
	4	Esnek ve açık fikirliyim, karar vermeden önce bütün ayrıntıları ile düşünmeye dikkat ederim.	Açık Fikirlilik
	5	Arkadaşlarım önemli olduğunu düşündüğümüz konularda bana danışırlar.	Çok Yönlü Bakış Açısı
CESARET	6	Kendimi güvenilir, değerleriyle tutarlı davranan ve dürüst bir insan olarak görürüm.	Dürüstlük
	7	Korktuğum zamanlarda bile sıkıntı ya da zorluk karşısında pes etmem.	Cesur olma
	8	Başladığım bir işi bitirmek için sonuna kadar çaba gösteririm.	Azim
	9	Enerjik neşeli ve hayat doluyum.	Yaşam Coşkusu
İNSANLIK	10	Herhangi bir karşılık beklemeden başkalarına nezaketli davranırım.	Nezaket
	11	Gerçek sevgiyi almak ve vermek bana doğal gelir.	Sevme ve Sevilme
	12	Kişiler arası becerilere sahip olan biri olarak bilirim.	Sosyal Zekâ
ADİLLİK	13	İnsanlar haksızlığa, zorbalığa, şiddete maruz kaldıklarında harekete geçerim.	Hakkaniyet
	14	İnsanlar genellikle lider olarak beni seçerler.	Liderlik
	15	Bir takımın, grubun, topluluğun aktif bir üyesiyim ve grubumun başarısına katkı sağlamak için çaba harcarım.	Takım Çalışması
ÖLÇÜLÜLÜK	16	Kin tutmam, beni rahatsız edenleri kolayca affedebilirim.	Affetme
	17	İlgi odağı olmayı ve diğerleri gibi herkesin dikkatini çekmeyi sevmiyorum.	Alçak Gönüllülük
	18	Dikkatli ve tedbirliyimdir; davranışlarımdan doğacak risk ve problemleri tahmin edip gerekli önlemleri alırım.	Tedbirliklik
	19	Zor koşullarda bile duygularımı ve davranışlarımı kontrol edebilirim.	Öz Denetim
AŞKINLIK	20	Sözlerimle ve davranışlarımla iyi şeyler için teşekkürlerimi ifade edebilirim.	Şükran duyma
	21	Kötü şeylerden çok iyi şeylerin olacağına inanırım ve umut ederim.	Umut
	22	Neşeli, komik ve mizahı seven biriyim.	Mizah
	23	Yüce bir gücün varlığına inanırım, dini ya da manevi uygulamalar benim için önemlidir.	Maneviyat
	24	Doğada, sanatta, yaşamın birçok alanında mükemmeliyeti ve güzelliği derinden hissedirim.	Estetik ve Mükemmelliğin Takdiri

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARAKTER GÜÇLERİNİ GELİŞTİRME ŞİRKETİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini geliştirmek için çaba gösterir./28.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 işaretli yerlerden kesilir. Grupların seçmesi için katlanır ve uygulama esnasında karıştırılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 6 adet çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili çocuklar, bugün sizlerle bir önceki dersimizde işlediğimiz karakter güçlerine farklı bir açıdan bakacağız. Sahip olduğumuz karakter güçlerini nasıl geliştireceğimizi tartışacağız. Öncelikle geçen haftaki konumuzu hatırlayalım. Karakter güçlerimiz ve erdemler nelerdi?"</i> 2. Öğrencilerin cevaplarının ardından teşekkür edilerek uygulayıcı tarafından tüm karakter güçleri ve erdemler Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak açıklanır. 3. Sınıf gruba ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak 6 gruba ayrılır. Önceden Çalışma Yaprağı-1 kullanılarak hazırlanan 6 erdem ve karakter güçlerinin yazılı olduğu kâğıtlar gruplarda dolaştırılarak kura yöntemiyle her grubun bir erdem seçmesi sağlanır. 4. Ardından öğrencilere şu açıklama yapılır: <i>"Hepiniz beraber çalışmak üzere bir erdem seçtiniz. Şimdi seçtiğiniz erdem içerdiği karakter güçlerini okuyun. Bir şirket kurduğunuzu düşünün. Bu şirket 'Karakter Güçlerini Geliştirme Şirketi'dir. Her grup seçmiş olduğu erdem karakter güçlerine sahip. Şirketinizin amacı ise elinizdeki karakter güçlerini geliştirmenin yollarını bulmak. Bunun için beyin fırtınası yöntemine başvurabilirsiniz ya da şirketinizde çalışanların bu karakter güçlerine sahip olduklarını ancak geliştirmelerini istediğiniz için projeler ürettiklerini düşünebilirsiniz. Bulduğunuz fikirleri sizlere dağıtacağım Çalışma Yaprağı-2'ye yazmalısınız."</i>

Süreç (Uygulama Basamakları):

5. Çalışma Yaprağı-2 gruplara dağıtılır.
6. Uygulayıcı tarafından gruplarda dolaşarak Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmada zorluk yaşayanlar varsa yardımcı olunur.
7. Yazma işleminin tamamlanmasının ardından gruplardan karakter güçlerini geliştirmeye yönelik görüşlerini paylaşmaları istenir. Şirketlerin diğer şirketlerin sorumlu olduğu karakter güçlerini geliştirmesi adına farklı fikirleri varsa belirtmeleri istenir. Paylaşımların ardından öğrencilere teşekkür edilir.
8. Tartışma sorularıyla etkileşim sürdürülür:
  - Etkinlik sürecinde hissettikleriniz ve düşündükleriniz neler oldu?
  - Karakter güçlerinizi geliştirmek için diğer şirketlerden öğrendikleriniz neler?
  - Karakter güçlerinizi geliştirirken ne gibi engeller çıkabilir? Bu engelleri aşmak için ne yapabilirsiniz?
9. Aşağıdaki açıklama yapıldıktan sonra etkinlik sonlandırılır:

"Hayatta her insanın sahip olduğu karakter güçleri vardır. Karakter güçleri hepimizde aynı seviyede değildir, ancak bu güçleri geliştirebilmek mümkündür. Bunun için çeşitli yaşantılar içinde olmamız gerekir. Takım çalışmaları, akademik etkinlikler, sportif ve sanatsal faaliyetler, dernekler, öğrenci kulüpleri ve sosyal gruplarda görev almak gibi çeşitli yaşantılar kendimizi daha iyi tanımamıza ve karakter güçlerimizi geliştirmek için fırsat bulmamıza olanak sağlar. Var olan karakter güçlerimizi güçlendirmeye çaba göstermeliyiz. Böylece daha aktif ve daha keyifli bir yaşam bizim olur."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden sosyal hayatlarında ne gibi faaliyetlere katıldıkları ve bu faaliyetlerin karakter güçlerini geliştirmede nasıl etki oluşturduğunu gözlemlenmesi istenebilir.
2. "Kendini daha iyi biri yapma çaban, dünyayı daha iyi bir yer yapar." Scott SORRELL'e ait bu sözün öğrencilere ne ifade ettiği üzerine düşünmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Gruplara ayrılırken karakter güçleri sayısının azlığına fazlalığına göre gruplardaki öğrenci sayısı düzenlenir. Örneğin 3 karakter gücü olan gruba 5 öğrenci seçilecekse, 6 karakter gücü olan gruba 10 öğrenci seçilebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.
  2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
  3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Feyza GÜLER

ETKİNLİK BİLGİ NOTU*

1. Bilgelik Erdemi

Bilginin edinilmesine ve kullanılmasına yönelik yaratıcılık, merak, öğrenme sevgisi, açık fikirlilik ve çok yönlü bakış açısı karakter güçlerini içerir.

2. Cesaret Erdemi

Yaşam zorlukları karşısında hedefe ulaşma için motive eden cesur olma, azim ve kararlılık, dürüstlük ve yaşam coşkusu karakter güçlerini içerir.

3. İnsanlık Erdemi

Diğer insanları anlama ve onlarla derin, doyurucu, anlamlı ilişkiler kurma konusunda bireye yardımcı olan sosyal zekâ, sevgi ve nezaket karakter güçlerini içerir.

4. Adalet Erdemi

Sağlıklı bir toplumsal yaşamın sağlanabilmesi ile ilişkili olan vatandaşlık, liderlik ve hakkaniyet karakter güçlerini içerir.

5. Ölçülülük Erdemi

Bireyi aşırılığa karşı koruyan affetme, alçak gönüllülük, tedbirlilik ve öz düzenleme karakter güçlerini içerir.

6. Aşkınılık Erdemi

Bireyin hayatına anlam katmasına yardımcı olan şükran, mizah, umut, maneviyat, estetik ve mükemmelliğin takdir edilmesi karakter güçlerini içerir.

KAYNAK:

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Sınıf Rehberlik Programı, 2020.

Çalışma Yaprağı 1

BİLGELİK ERDEMİ ŞİRKETİ

KARAKTER GÜÇLERİ

- ✓ Yaratıcılık
- ✓ Merak
- ✓ Öğrenme Sevgisi
- ✓ Açık Fikirlilik
- ✓ Çok Yönlü Bakış Açısı

CESARET ERDEMİ ŞİRKETİ

KARAKTER GÜÇLERİ

- ✓ Cesur Olma
- ✓ Azim
- ✓ Kararlılık
- ✓ Dürüstlük
- ✓ Yaşam Coşkusu

İNSANLIK ERDEMİ ŞİRKETİ

KARAKTER GÜÇLERİ

- ✓ Sosyal Zekâ
- ✓ Sevgi
- ✓ Nezaket

ADALET ERDEMİ ŞİRKETİ

KARAKTER GÜÇLERİ

- ✓ Vatandaşlık
- ✓ Liderlik
- ✓ Hakkaniyet

ÖLÇÜLÜLÜK ERDEMİ ŞİRKETİ

KARAKTER GÜÇLERİ

- ✓ Affetme
- ✓ Alçak Gönüllülük
- ✓ Tedbirlilik
- ✓ Öz Düzenleme

AŞKINLIK ERDEMİ ŞİRKETİ

KARAKTER GÜÇLERİ

- ✓ Şükran
- ✓ Mizah
- ✓ Umut
- ✓ Maneviyat
- ✓ Estetik
- ✓ Mükemmelliğin Takdir Edilmesi

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

BASKI TRENİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Baskı altında serinkanlı davranışlar sergiler./29.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Yapışkanlı kâğıt (4 farklı renkte olmalıdır.) 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 A3 formatında çıktı alınır. 2. Etkinlik Bilgi Notu, etkinlik öncesinde okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacı açıklanarak süreç başlatılır. Uygulayıcı tarafından yük treni görseli tahtaya yapıştırılır. Eğer görsel çoğaltılmamışsa tahtaya 1 lokomotif ve 3 yük vagonundan oluşan bir tren görseli çizilebilir. Uygulayıcı tarafından okunacak örnek olayı dikkatlice dinlemeleri konusunda sınıfa hatırlatma yapıldıktan sonra, şu örnek olay okunur: <p><i>“Ayşe bir gün sınıftaki arkadaşına mahalleden bir arkadaşıyla yaşadığı bir problemi anlatarak mahalledeki arkadaşıyla ilgili olumsuz sözler söylemiştir. Ayşe’nin bu sözlerini duyan Ebru, konunun kendisi ile ilgili olduğunu düşünüp öfke ile oradan uzaklaşmıştır. Bu sırada dışarıdan gelen öğrencilerden biri Ayşe’ye ‘Ebru sana çok kızdı, seninle kavga edecek.’ şeklinde bilgi vermiştir. Baskı altında olan Ayşe ise koridorda Ebru’nun sesini duyar duymaz ne yapacağını şaşırmıştır.”</i></p> Örnek olayı dinleyen öğrencilere gündelik hayatta karşılaşılabilecekleri baskı ile ilgili şu sorular sorulur: <ul style="list-style-type: none"> Baskı nedir? Örnek olayda yaşananlar gibi baskı altında kaldığınız durumlar oldu mu? Uygulayıcı tarafından verilen örnekler zenginleştirilebilir. Gruplara ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak sınıf 4 gruba ayrılır. Gruplara yapışkanlı kağıtlar dağıtılarak grupların birincisinden baskı altında Ayşe’de oluşabilecek davranışsal belirtileri, diğer gruptan Ayşe’de oluşabilecek duygusal belirtileri, üçüncü gruptan ise Ayşe’de oluşabilecek

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

bedensel belirtileri kâğıtlara yazmaları istenir. Dördüncü grubun üyelerinin görevlerinin birazdan başlayacağı belirtilir.

7. Grup çalışmaları tamamlandıktan sonra her gruptan bir kişinin kendi grubu tarafından yazılan örnekleri yük trenindeki ilgili bölüme yapıştırması istenir.

8. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır:

"Yaşanan belirtilere bakarsak Ayşe oldukça zor durumda görünüyor. Fakat bu tip durumlarda yapılması gereken en önemli şey bu belirtilerle değil serinkanlı şekilde düşünerek davranmaktır. Eğer serinkanlı hareket edersek birçok problemimizin üstesinden rahatlıkla gelebiliriz. Hadi şimdi gönüllü arkadaşlarımızdan birkaçı tahtaya gelsin ve Ayşe'nin yerinde olsalardı nasıl serinkanlı davranacaklarını bize gösterebiliriz."

9. Gönüllü öğrenciler tahtaya çıkarılır ve Ayşe'nin nasıl serinkanlı davranabileceğine ilişkin canlandırmalar yapmaları istenir.

10. Bu sırada dördüncü gruptan hem gönüllü öğrencilerin canlandırmalarından faydalanarak kâğıtlara serinkanlı davranışları listelemeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir. Paylaşım sonrasında Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak eksik kalan davranışlar da sınıfla paylaşılır ve kâğıtlara yazılarak trenin lokomotif kısmına yapıştırılır.

11. Öğrencilerin grup çalışmaları bittikten sonra, uygulayıcı tarafından sınıfa şu sorular yöneltilir:

- Baskı hangi durumlarda meydana gelmektedir?
- Baskı ile karşılaştığımızda nasıl davranmalıyız?
- Baskıya çözüm bulabilmek için neler yapabiliriz?

12. Gönüllü öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili arkadaşlar, tahtadaki yük trenimizde de gördüğümüz gibi baskıyla karşılaştığımızda birçok belirti bize yük gibi gelebilir. Fakat çok yüklü yük trenleri bile iyi bir lokomotif yardımıyla güvenli ve sağlıklı bir şekilde ilerleyebilir. Biz de baskıyla kaldığımızda yük dolu vagonlarımızla güvenli bir şekilde yolumuza devam edebilmek için lokomotif olarak her zaman serinkanlılığımızı kullanmalıyız."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin eve gittiklerinde, geçmişte baskı altında kaldıkları bir durumu hatırlayarak, sergiledikleri davranışları serinkanlılık bağlamında değerlendirmeleri ve "Nasıl serinkanlı davranabilirdim?" sorusu üzerine düşünmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

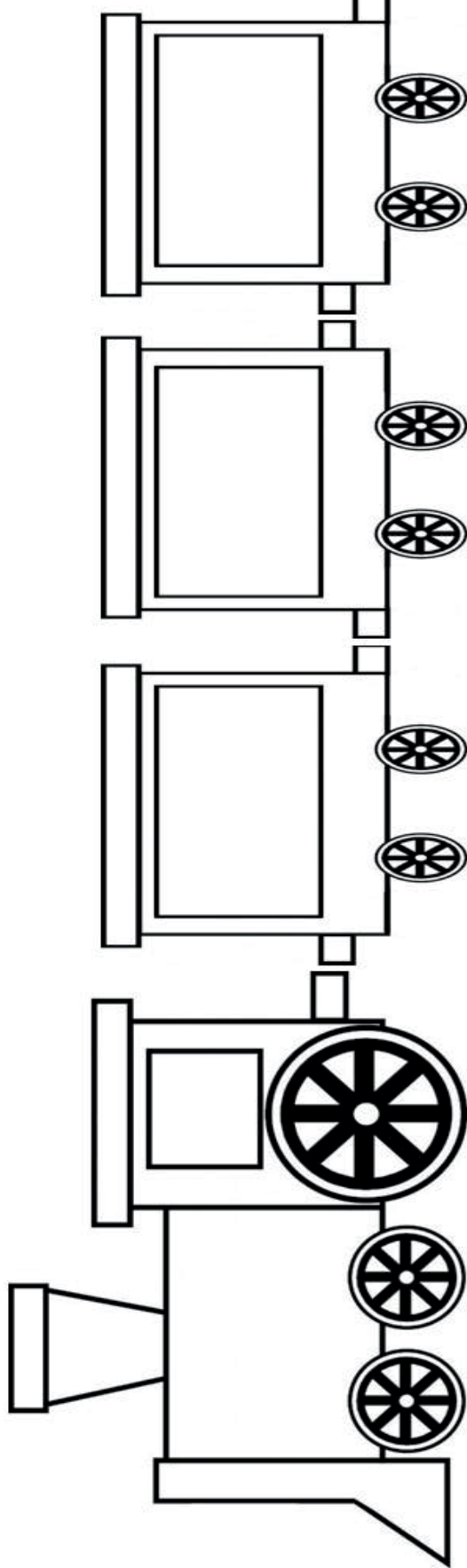
1. Öğrencilerin canlandırmaları rahatça görebileceği ve anlatılan hikâyeyi rahatça duyabileceği şekilde oturumları sağlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir.
2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirilmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tren görseli tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde daha büyük boyutlarda hazırlanarak materyalde uyarlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ertuğrul ÖZERDEM

Çalışma Yaprağı 1

YÜK TRENİ GÖRSELİ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Baskı: Kişinin uzun süreli veya anlık stres yaşaması, kaygılanmasıdır.

Baskı yaşamamıza sebep olan durumlar:

- Sınavlar
- Aile içi ilişkiler
- Arkadaş ilişkileri
- Çevremizdeki insanların tutumları

Baskı sonucu oluşan duygusal belirtiler:

- Öfke
- Heyecan
- Mutsuzluk
- Utanç
- Suçluluk

Baskı sonucu oluşan davranışsal belirtiler:

- Agresiflik
- Saldırganlık
- Uyku düzeninin bozulması

Baskı sonucu oluşan bedensel belirtiler:

- Terleme
- Karın ağrısı
- Kalp atışlarının değişmesi

Baskı altındaki kişi baskıya karşı çözüm bulmak için neler yapmalıdır?

- Ani davranışlar sergilememeli.
- Sakin kalmalı.
- Hataları varsa düşünmeli.
- Yaşanan olayın nedenini araştırmalı.
- Serinkanlı olmalı.
- Düşünceyi, planlamayı, mantık yürütmeyi ihmal etmemeli.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇABA, SABIR VE ZAMAN HAMURUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Bir ürün ortaya koymanın zaman, çaba ve sabır gerektirdiğini fark eder./30.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. 3 su bardağı un 2. 1 su bardağı su 3. 2 yemek kaşığı sıvı yağ 4. Hamuru hazırlamak için uygun bir kap
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Malzeme listesi öğrencilere önceden verilerek etkinliğin yapılacağı gün temin etmeleri sağlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>“Sevgili çocuklar, bugün etkinliğimize başlamadan önce sizlerden bugün için istediğim malzemeleri sıralarınızın üstüne koymanızı istiyorum.”</i> 2. Öğrenciler malzemelerini çıkardıktan sonra aşağıdaki yönerge verilir ve sorular sorulur: <ul style="list-style-type: none"> • Çaba, sabır ve zaman sözcükleri sizin için ne anlam ifade ediyor? • Önünüzdeki malzemeleri bu sözcüklerle eşleştirecek olsanız hangi eşleşmeleri yapardınız? Neden? 3. Öğrencilerden cevapları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: <i>“Önümüzdeki malzemelerden birisi un. Un elde edebilmek için en çok ihtiyacımız olan şeylerden biri sabırdır. Buğday tohumları ekim ayında toprağa ekilir ve kullanılacak hâle gelmeleri neredeyse ağustos ayını bulur. Buğdayların toplanması fabrikalarda işlenmesi ve un hâline gelmesi neredeyse bir yılı bulabilir.</i> <i>Bir diğer malzememiz ise yağ. Birçoğunuzun önünde ayçiçek yağı bulunuyor. Yani çekirdekte elde edilen bir yağ ve üretim süreci gerçekten çok zahmetli ve çaba gerektiriyor. 3 kilo çekirdeği işlediğinizde ancak 1 kilo yağ elde edebiliyorsunuz.</i> <i>Son malzememiz de yaşam kaynağımız olan su. Suyu hep zamana benzetirim</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

eğer onu kontrol edebilirsek dilediğimiz gibi kullanabilir ve yaşam kaynağımız hâline getirebiliriz. Ama eğer ona sahip çıkamazsak akar gider ve elimizde tutamayız.

Şimdi sizden bu malzemelerin gerçek isimlerini unutup çaba, sabır ve zaman isimlerine sahip olduklarını düşünerek karıştırıp bir hamur elde etmenizi ve o hamurdan kendinize özgü bir ürün ortaya koymanızı istiyorum. Bakalım neler çıkacak? Çok heyecanlıyım."

4. Yapılan ürünler tamamlandıktan sonra etkinliğe aşağıdaki sorular ile devam edilir:

- Ortaya kendinize özgü bir ürün koymak size nasıl hissettirdi?
- Malzemelerin ismiyle ilgili yaptığımız değişiklik konusunda neler düşünüyorsunuz?
- Çaba, sabır ve zaman ile bir ürün ortaya koymak arasında nasıl bir bağlantı vardır?

5. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili çocuklar, bugün her birimiz çaba, sabır ve zaman sözcüklerine farklı bir açıdan bakarak bizler için ne kadar önemli olduğunu fark etmiş olduk. Ortaya koyduğumuz ürün bugün yaptığımız hamurdan eşyalar gibi somut ya da fikirler gibi soyut olsa asla değişmeyen şey bu ürünler için gerekli olan çaba, sabır ve zamandır. Hayatınız boyunca bunun farkında olarak başka bir deyişle zamanınızı kontrol ederek, sabırlı olarak ve çaba göstererek ortaya koyacağınız her türlü ürünü merakla bekliyor olacağız."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden evlerini inceleyerek çok kullanılan bir ürünü belirlemeleri ve bu ürünün nasıl, ne zaman ve kim tarafından icat edildiğini araştırmaları ve icat eden kişinin çaba, sabır ve zamanı kullanıp kullanmadığını incelemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Fiziksel koşulların uygun olmadığı sınıf ortamlarında hamur yapma işlemi öğretmen tarafından gerçekleştirilir. Öğretmen hazırladığı hamur parçalarını şekillendirmek üzere öğrencilere verir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Akran eşleşmesine yer verilerek sosyal çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Esra ÖZTÜRK, Etkinlik Düzenleme Kurulu

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

NASIL YAPTIM, NEDEN YAPAMADIM?

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Başarı ve başarısızlık durumlarını açıklama biçimlerini değerlendirir./31.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma yapraklarının her birinden ikişer adet çoğaltılır.

Süreç
(Uygulama Basamakları):

1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak süreç başlatılır:

"Sevgili çocuklar, etkinliğimize geçmeden önce hepinizden arkanıza yaslanmanızı ve gözlerinizi kapatmanızı istiyorum. Şimdi her birimiz geçmişte başarılı ve başarısız olduğumuz durumları düşüneceğiz. Bu durumları düşünürken de kendimize şu soruları soracağız. Başarılı olduğum durumlarda nasıl başarıya ulaştım? Başarısız olduğum zamanlarda niçin başarısızdım?"

2. Öğrencilere yeteri kadar süre verildikten sonra öğrencilerden gözlerini açmaları istenir ve aşağıdaki sorular sorulur:
  - Başarılı olduğunuz anları ya da durumları düşünmek kendinizi nasıl hissettirdi?
  - Başarısız olduğunuz zamanları düşündüğünüzde neler hissettiniz?
  - Başarı ve başarısızlığınızın nedenlerini bulmakta zorlandınız mı?
3. Gönüllü öğrencilerin cevapları alındıktan sonra gruplara ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak öğrenciler 4 gruba ayrılır ve her bir gruba çalışma yapraklarından birer adet dağıtılır. Sonra aşağıdaki açıklama yapılır:

"Sevgili çocuklar, her grup için dağıttığım çalışma yapraklarında 7. sınıf öğrencilerinin girdikleri bir sınavın ardından neden başarılı ya da başarısız oldukları üzerine yorumları var. Sizden elinizdeki yorumları dikkatlice okumanızı ve öğrencilerin yaptığı açıklamalarda yer alan başarı/başarısızlık nedenlerini aşağıda yer alan 'uygun' ve 'uygun değil' sütunlarında değerlendirmenizi istiyorum. Haydi başlayalım."

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

4. Çalışma yapraklarını tamamlamaları için yeterli süre verildikten sonra her bir grubun bir sözcü seçmesi istenir.
5. Grup sözcülerinden sırayla tahtaya gelerek önce örnek olaylarını sonra da grup olarak uygun buldukları ya da bulmadıkları nedenleri ve niçin uygun bulup bulmadıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.
6. Paylaşımlar bittikten sonra aşağıdaki tartışma soruları ile sürece devam edilir:
  - Dersin başında başarı/başarısızlık durumlarınızı düşünmenizi istediğimde hangi nedenleri bulmuştunuz?
  - Bulduğunuz nedenler içerisinde uygun olmayanlar var mıydı? Bu konuda neler düşünüyorsunuz?
  - Başarı ve başarısızlık durumlarına bulduğumuz nedenler bizi nasıl etkiler?
7. Gönüllü öğrencilerden cevapları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili çocuklar, bugün sizlerle başarı ve başarısızlık durumlarını açıklama biçimlerimiz üzerine düşündük. Başarılı olmamızı sağlayan en önemli sebepler derslerimizi iyi dinlemek, sonrasında gerekli tekrarlarımızı yaparak öğrendiklerimizi pekiştirmek ve gerekli ek çalışmalarını yerine getirmektir. Bunlar dışındaki nedenler başarı/başarısızlık durumlarımızın nedeni olmaktan çok bizim kendimizi rahatlatmak adına kendimize yaptığımız açıklamalardır. Şu anda başarılı da olsak başarısız da eğer başarısızlığımızın nedenlerini uygun yollarla değerlendiremezsek başarısızlık bizim için kaçınılmaz hâle gelebilir. Bundan sonra her birinizden bugün öğrendiklerimiz doğrultusunda ilerlemenizi ve başarılı olmanızı diliyorum. Kısa vadede başarısız da olsanız, bu başarısızlığa ilişkin açıklamalarınız sizi başarıya götürecektir en güzel yol olacaktır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden dönem boyunca başarılı/başarısız olduğu durumları ve nedenlerini listeleyebileceği bir başarı defteri oluşturmaları ve bu deftere sürekli notlar almaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.
  2. Öğrencilerin başarılı ve başarısız olduğu durumlardaki davranış biçimleri üzerine vurgu yapılarak geri bildirim sunulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Başarılı olan öğrencilerin bu duruma ilişkin açıklamaları:

- Sınıftaki arkadaşlarımdan çok daha zekiyim.
- Öğretmenimin derste anlattıklarını çok iyi dinliyorum.
- Eve gittiğimde o gün öğrendiğim konuları tekrar ediyorum.
- Öğretmenimiz çok kolay sorular sordu.
- Şans benim yanımdaydı.
- Verimli ders çalışma yöntemlerini biliyor ve kullanıyorum.
- Anlamadığım konularda öğretmenime soru soruyorum.

UYGUN	UYGUN DEĞİL

Çalışma Yaprağı 2

Başarısız olan öğrencilerin bu duruma ilişkin açıklamaları:

- Sınıftaki arkadaşlarım benden daha zeki.
- Öğretmenimin derste anlattıklarını çok iyi dinlemiyorum.
- Eve gittiğimde o gün öğrendiğim konuları tekrar etmek yerine oyun oynuyorum.
- Öğretmenimiz çok zor sorular sordu.
- Şans benim yanımda değildi.
- Derste öğrendiğim konularla ilgili ek çalışmalar yapmıyorum.
- Çok devamsızlığım var. Okula gidemediğim zaman eksiklerimi telafi etmiyorum.

UYGUN	UYGUN DEĞİL

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

OKULUM BENİM İÇİN...

Gelişim Alanı

Akademik

Yeterlik Alanı

Okula ve Okulun Çevresine Uyum

Kazanım/Hafta

Okulun kendisi için önemini açıklar./32.Hafta

Sınıf Düzeyi

7. Sınıf

Süre

40 dk. (Bir ders saati)

Araç - Gereçler

1. Çalışma Yaprağı-1

Uygulayıcı İçin
Ön Hazırlık

1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

1. Etkinliğin amacının öğrencilerin okulun kendileri için önemini açıklayabilmeleri olduğu belirtilir.
2. Öğrencilerden kendileri için önemini fark ettikleri bir anıyı düşünüp paylaşımında bulunmaları istenir. İstekli olan öğrencilerden sınıf içi paylaşımları alınır. Etkinliğin bu kısmı için süre 10 dakikayı geçmemelidir.
3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve burada yer alan hikâye, uygulayıcı tarafından bir kez sesli şekilde sınıfa okunduktan sonra şu yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler, okuduğum yarım bırakılmış hikâyeyi kendinizi ana kahramanının yerine koyarak okulun sizin için önemini ifade edebileceğiniz şekilde tamamlamanızı istiyorum. Ayrıca hikâyenize içeriğe uygun, yaratıcı, orijinal bir başlık bulmanızı istiyorum."*
4. Öğrencilere hikâyeyi tamamlamaları ve başlık oluşturmaları için ders süresini de göz önünde bulundurarak yeterli bir süre verilir. Süre sonunda gönüllü öğrencilerden yazdıklarını sınıfla paylaşmaları sağlanır.
5. Paylaşımlarından ötürü öğrencilere teşekkür ettikten sonra aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç devam ettirilir:
  - Kendinizi hikâyedeki öğrencinin yerine koyarak okulun önemi üzerine düşünmek size nasıl bir bakış açısı kazandı, neler hissettirdi?
  - Okulu sizin için önemi kılan şeyler nelerdir?
  - Okulun şu ana kadar düşünmediğiniz bir önemi ve değeri olduğunu fark ettiniz mi? Bu size nasıl hissettirdi?
  - Okulun başkalarının gözünden önemini dinlemek size neler düşündürdü/hissettirdi?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Bugün sizlerle okulun önemine ilişkin bir etkinlik gerçekleştirdik. İnsanlar doğduklarından itibaren ilişki kurma, etkileşimde bulunma gereksinimi bulunan sosyal varlıklardır. Okul yalnızca dersleri öğrendiğimiz yer değil bir birey olarak var olduğumuz aynı zamanda arkadaşlık kurduğumuz, bizden büyüklerle tek başımıza iletişim kurabildiğimiz ve ihtiyaç gereksinim ve isteklerimizi hayattaki kurallar çerçevesinde ifade edebildiğimiz bir ortamdır. Okulda geçirilen ve geçirilecek zamanlarda mutluluk, sevinç, belki üzüntü, çoğu zaman heyecan ve merak duygularını hissettiren olaylar yaşarız. Yaşanılan olaylar ve hissettiğimiz duygular okulun bizim için önemini oluşturur. Hepimiz için okulun önemini farklı bakış açılarından anlatma şansına sahip olmanın oldukça verimli olduğunu düşünüyorum. Elbette ki okul ve öğrenme ortamları hayatımızın her anında olmaya devam edecekler bu nedenle hak ettikleri önem ve değeri vermeliyiz. Hepinize bu etkinlikte yer aldığınız için teşekkür ediyorum." İfadeleriyle etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere bir sonraki hafta için okulu bir birey olarak ve kendilerinin bir arkadaşymış gibi düşünerek ona (okula) bir mektup yazmaları istenebilir. Gönüllü öğrencilerin çalışmalarını sınıfta paylaşımları sağlanır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağındaki yazıların puntosu büyütülerek ya da gereksinimi olanlar için Braille ile yazılarak materyal uyarlaması yapılabilir.
2. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
3. Hikâyeyi yazarak tamamlamak yerine öğrencilerin devamını resim çizerek tamamlaması seçeneği de sunularak tepkiler farklılaştırılabilir.

Uygulayıcıya Not:

-

Etkinliği Geliştiren:

Zeynep ALTUNCU

Çalışma Yaprağı 1

“.....”

Bebekliğinden beri okula gitmek istemişti. Okula gitme yaşı gelene kadar 'Ben ne zaman okula gideceğim?' diye sormaktan da sıkılmamıştı. Yemeğini kendi yiyor, boyamalarını yapıyor, dişlerini fırçalayabiliyordu. Onun için bunlar yeterliydi. Bir an önce okula gidip bir sürü arkadaş edinmek, oyunlar oynamak, öğretmenleri ile tanışıp derslerini dinlemek, eve gelince de ödevlerini yapmak istiyordu. Bir sürü hikâye kitabı vardı ama okuyamadıktan sonra ne işe yarar diye düşünüyordu. Sonunda okula başladı. Büyük bir heyecanla her gün okula gidiyor, eve geldiğinde de ertesi gün okulda neler olacak diye heyecandan uyuyamıyordu. Tam da hayal ettiği gibiydi okul. Birinci sınıfta okuma-yazmayı, saymayı, basit işlemleri öğrendi. İkinci sınıfta matematikte ilerledi. Üçüncü sınıfta kitap okumanın hayal gücünü geliştirdiğini fark etti. Dördüncü, beşinci ve altıncı sınıf... Hepsi böyle göz açıp kapayıncaya kadar geçmişti. Araştırmayı, derslerde hiç duymadığı kelimelerle karşılaşmayı, yeni şeyler keşfetmeyi seviyordu. Yedinci sınıfın birinci dönemi bitmiş ikinci döneme henüz başlamışlardı ki eğitime artık uzaktan devam edileceğini öğrendi. İyi de uzaktan eğitim, okula gitmekle aynı olmazdı ki. En başta tüm arkadaşları okulların uzaktan yapılmasına çok sevinmişlerdi ama zaman geçince okulun sadece eğitim alınan yer olmadığını fark ettiler .....

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARLARIMIZ BAĞIMSIZ DEĞİLDİR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Bu zamana kadar verdiği kararları karar verme sürecini etkileyen faktörler açısından değerlendirir./33.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Küçük, renkli yapışkanlı kâğıtlar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Her öğrenciye renkli yapışkanlı kâğıtlardan dağıtılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğe ısınma oyunu ile başlanır. Bütün öğrenciler yerlerinde otururlarken bir öğrenci arkadaşlarına arkası dönük şekilde tahtaya çıkar. Gözlerini kapatır. Sınıftan gönüllü bir öğrenci adı söylenmeden sınıfta saklanır ya da dışarı çıkarılır. Son olarak diğer tüm öğrenciler farklı yerlere otururlar. Sırtı dönük öğrenciden sınıfa bakması ve kimin saklandığını/dışarı çıktığını bulması istenir. Bulamazsa ebe değiştirilir. Oyun iki veya üç kere oynanır. 2. Isınma oyunu sonrası sınıf düzeni sağlandıktan sonra "Bu etkinliğimizde şimdiye kadar verdiğimiz kararlarda karar verme sürecimizi etkileyen etkenlerin farkına varmayı amaçlıyoruz." ifadeleriyle etkinliğin amacı açıklanır. 3. Öğrencilerin kendi hayatlarında vermeleri gereken kararları verme süreçlerini hatırlamaları istenir. Karar verme sürecini etkileyen faktörler ile ilgili öğrencilere şu hatırlatma yapılarak altı çizili ifadeler tahtaya yazılır. <i>"Karar verme sürecini etkileyen faktörler denince aklımıza; daha önceki yaşantılarımız, karar konusu ile ilgili düşüncemiz ve bakış açımız, değerlerimiz, karara ilişkin duygularımız, sorumluluk ve görevlerimiz, karar verme sonucunda elde edilecek veya kaybedileceklereye yönelik tahminlerimiz, içinde yaşadığımız çevre ve toplum gelmektedir."</i> Önemli veya başkaları tarafından verilen kararların dışındaki kararları ile ilgili paylaşım yapmak isteyen öğrencilere söz verilir. 4. "Karar verirken size biraz önce hatırlattığım faktörlerden hangileri kararlarınızı en çok etkilemiş? Hatırlatılan faktörlerin dışında karar verme sürecinizi etkileyen faktörler varsa bunlar nelerdir?" soruları yöneltilerek öğrencilerin karar vermelerini etkileyen faktörleri fark etmeleri sağlanır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Öğrencilere şimdiye kadar verdikleri en önemli kararı düşünerek verdikleri karar sürecini etkileyen faktörleri ellerindeki kâğıtların arkasına yazmaları ve kaç tane faktör var ise kâğıdın önüne büyükçe rakam olarak yazmaları istenir. Tüm öğrenciler kâğıtlarını tahtanın istedikleri yerine yapıştırırlar.
6. *"Karar verme işi bir durum hakkında birden çok seçenekten birini seçmek olduğu gibi problem olarak görülen bir durumun çözümü için harekete geçirici bir adım da olabilir. Burada da gördüğümüz gibi karar sayısından çok o kararları etkileyen faktörler bulunmaktadır. Daha önce belirtilen faktörlere ek olarak, karar verme süresi, konuya ilişkin motivasyonumuz, karardan kaç kişinin, nasıl etkileneceği gibi etmenler de kararlarımızda rol oynar."* ifadeleri öğrencilere okunur.
7. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilerek sınıf içi etkileşim sağlanır:
  - Karar verme sürecinizi etkileyen faktörlerin fazlalığını görmek size nasıl hissettirdi?
  - Karar verme sürecine yönelik yeni etkenler fark ettiniz mi? Bunlar nelerdir?
8. *"Yaşamımız boyunca vereceğimiz kararlarımızın etkili olmasını, karşılaştığımız problemleri sağlıklı çözüme yardımcı olmasını istiyorsak vereceğimiz kararlarımızı etkileyen birden çok faktörü göz önünde bulundurarak karar verdiğimiz farkında olmalı ve çok yönlü düşünerek karar verebilmeliyiz."* ifadeleri ile etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden ailelerindeki büyük kararların verilme sürecinde hangi faktörlerin rol oynadığını fark etmeleri için aile üyeleriyle görüşmeler yapmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı öğrencilerin vereceği kişisel karar örneklerinde olumsuz bir ifade olmamasına dikkat etmelidir. Olumlu ve günlük yaşamdan örnekler vermeleri konusunda öğrenciler motive edilmelidir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Öğretmenin tahtaya yazdığı ifadelerin tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük ve koyu olmasına dikkat edilerek fiziksel çevre düzenlenebilir.
  2. Öğrencilerin verdikleri kararları kâğıtlara yazmaları sırasında öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.
  3. Yapılan açıklamalar, verilen yönergeler ve sorulan sorularda kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Zeynep ALTUNCU

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

ADIM ADIM KARAR VERİYORUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Karar verme basamaklarını açıklar./34.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu-1 etkinlik öncesinde okunarak hazırlanılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının karar verme basamaklarını açıklamak olduğu söylenerek etkinliğe giriş yapılır. 2. Öğrencilere "Günlük hayatınızda, farkında olarak veya olmayarak birçok konuda kararlar verirsiniz. Bunların içinde kaçta yatacağınız, ne zaman uyanacağınız, ne giyeceğiniz, ödevleri saat kaçta yapacağınız, ne yiyeceğiniz gibi konularda verdiğiniz kararların yanı sıra; daha farklı, ileride seçeceğimiz okul, bölüm, meslek, belki bir arkadaş grubu gibi konularla ilgili kararlarınız da yer almaktadır." şeklinde açıklama yapılır. 3. Öğrencilere kararlar alırken nelere dikkat ettikleri; karar aşamalarının neler olduğu sorularak gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. 4. Öğrencilere "Kararlarımızı alırken sizlerin de söylediği gibi bazı sıralamalara, basamaklara dikkat ederiz. Bunlara 'Karar Verme Basamakları' denir ve basamaklara dikkat ettiğimiz sürece aldığımız kararlardan memnun olma, olumsuzlukları ortadan kaldırma şansımız artacaktır." denir. 5. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir: "Şimdi sizlere dağıttığım çalışma yaprağında 1. bölümde karar basamaklarının sıralaması karışık olarak verilmiştir. 2. bölümde ise basamakların sıralı olarak tanımları bulunmaktadır. 2. bölümde noktalı yerlere 1. bölümde bulduğunuz karar verme basamaklarını yazmanızı istiyorum." 6. Ardından gönüllü öğrencilerden sıralamalara verdikleri cevaplar alınır. Verilen cevaplardaki eksiklikler Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılarak tamamlanır. 7. Paylaşımlardan sonra, sürece aşağıdaki sorular ile devam edilir:

Süreç (Uygulama Basamakları):

- Çalışma yaprağında sıralamaları yaparken karar verme süreci ile ilgili ne fark ettiniz?
- Sizin için hangi bilgiler yeniydi?
- Bu basamaklardan hangisini veya hangilerini kullandığınızı fark ettiniz?
- Karar verme sürecinizde hangi basamakları az kullandığınızı fark ettiniz?

8. Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki gibi benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır: *"Bugün sizlerle karar verme basamaklarını gözden geçirdik. Bu basamakları kullanmamız uygun, sağlıklı ve isabetli kararlar vermemizi kolaylaştırır. Bu nedenle herhangi bir karar alırken, tercih ve seçimler yaparken, problem çözerken bu basamakları dikkate almak önemlidir."*

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Çalışma yaprağı geri toplanmaz ve öğrencilerden bir hafta sonraki etkinlik zamanına kadar, Çalışma Yaprağı-1'de yer alan karar verme basamaklarını hatırlayarak; karar vermelerini gerektiren bir durumu kâğıdın en altına not etmeleri (BÖLÜM 3) ve çalışma yaprağını bir sonraki etkinlikte yanında getirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

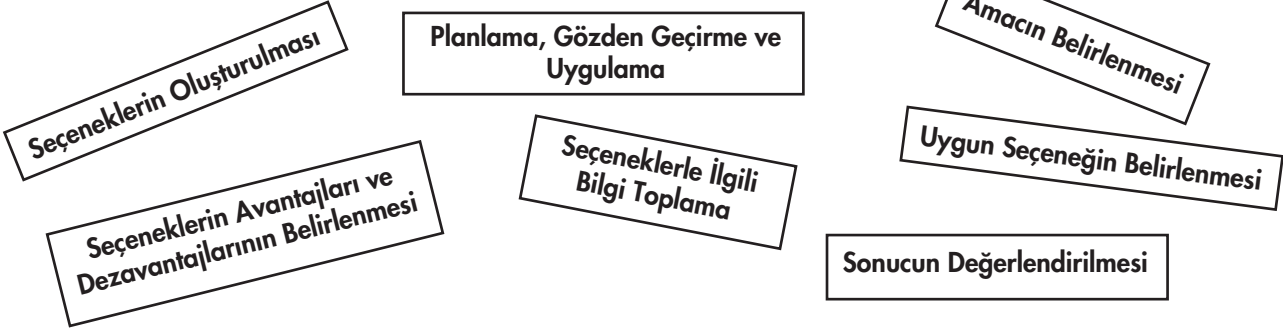
1. Etkinlik Bilgi Notunda yer alan bilgilerin önceden okunması önemlidir. Özel gereksinimli öğrenciler için;
  1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
  2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.
  3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması sırasında öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.
  4. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Sema EYİER

Çalışma Yaprağı 1

1.BÖLÜM: Karar verme basamakları karışık olarak aşağıda verilmiştir.

2.BÖLÜM:

YÖNERGE: Karar verme basamaklarının tanımları aşağıda basamak sıralamasına uygun olarak verilmiştir. Yukarıda karışık olarak verilmiş basamakları tanımlara uygun olarak noktalı yerlere yazınız.

1-.....: Neye ulaşmak istiyorum? Vereceğin kararda asıl olarak neye sahip olmak istediğini bulmak üzerine düşünebilirsin.

2-.....: Ulaşacağım amaca kaç farklı yoldan gidebilirim? Seçeneklerini listele. Tüm tercihleri mutlaka listelemelisin. *(Alternatif bakış açısı olması bakımından önemli.)*

3-.....: Bu yollar hakkında nasıl bilgi sahibi olabilirim? Belirlediğiniz seçenekler ile ilgili bilgi toplayın. Aileniz, arkadaşlarınız, kitaplar, internet vs. bu konuda size yardımcı olabilir.

4-.....:Bu yollar benim amacıma ulaşma ne kadar yardımcı olacak?
Kullanacağın her seçeneğin olumlu olumsuz yanlarını değerlendir. Hangi seçenek sana ne kazandıracak? İlk soruda elde etmek istediğini amacını karşılamaya yeterli mi? Her seçenek için en kötü senaryo ne olabilir? Düşün.

5-.....:
Seçenekler arasında en uygununa karar verme.
Elde ettiğiniz bilgiler doğrultusunda kararınızı netleştirmek için gereksiz seçenekleri eleyin.
Aldığınız karardan nasıl etkileneceksin? Yaşamında olan kişiler nasıl etkilenecek? Kimler etkilenecek?

6-.....: Seçtiğim yolda nasıl ilerleyeceğim? Son zamanda yeni bilgi oluştu mu? Harekete geçme. Kararı uygulama.
Ne yapmaya karar verdiğinizde, hangi adımları uygulayacağınızı netleştir. Belirlediğin karara ulaşmak için nasıl bir süreç izlemen gerekiyor? Bu noktada sana kimler yardımcı olabilir? Kararını uygulamak için hangi önlemleri almalısın? Bu soruların yanıtlarını belirleyerek eylem planınızı oluştur. Artık ne yapmanız gerektiğini, süreçte nasıl bir yol izleyeceğinizi ve aldığınız kararın olası sonuçlarını biliyorsunuz. Yapmanız gereken tek şey, zaman kaybetmeden harekete geçmek. Unutmayın, başlamak bitirmenin yarısıdır.

7-.....: Kararın denetimi, takibi.
Sorunun çözüme ulaşip ulaşmadığı değerlendirilir. Eğer amaç veya amaçlarına ulaşmamışsa aşamalar tekrar gözden geçirilir. Herkes her zaman en doğru kararı alacak diye bir kural yoktur. Yanlış yolda olma ihtimalinize karşı mutlaka ikinci bir plan da oluşturmalısınız. İşler istediğiniz gibi gitmezse kendinize yüklenmek yerine yedek planınıza başvurun.

BÖLÜM 3:

GELECEK ETKİNLİK İÇİN BİR KARAR VERME DURUMUNU BURAYA NOT ET: .....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Karar Verme Basamakları

1. Amacın Belirlenmesi: Neye ulaşmak istiyorum? Vereceğim kararda asıl olarak neye sahip olmak istediğini bulmak üzerine düşünebilirsin. Bu bir duygu bile olabilir. (Özgürlük, güç, başarı, rahatlık...)

2. Seçeneklerin Oluşturulması: Ulaşacağım amaca kaç farklı yoldan gidebilirim? Seçeneklerini listele. Tüm tercihleri mutlaka listelemelisin. (Alternatif bakış açısı olması bakımından önemli.)

3. Seçeneklerle İlgili Bilgi Toplama: Bu yollar hakkında nasıl bilgi sahibi olabilirim? Belirlediğiniz seçenekler ile ilgili bilgi toplayın. Aileniz, arkadaşlarınız, kitaplar, internet vs. bu konuda size yardımcı olabilir.

4. Seçeneklerin Avantajları ve Dezavantajlarının Belirlenmesi: Bu yollar benim amacıma ulaşmama ne kadar yardımcı olacak?

Kullanacağın her seçeneğin olumlu olumsuz yanlarını değerlendir. Avantaj ve dezavantajlarını irdele. Hangi seçenek sana ne kazandıracak? İlk soruda elde etmek istediğini karşılamaya yeterli mi? Her seçenek için en kötü senaryo ne olabilir? Düşün.

5. Uygun Seçeneğin Belirlenmesi: Seçenekler arasından en uygununa karar verme.

Aldığın karardan nasıl etkileneceksin? Yaşamında olan kişiler nasıl etkilenecek? Kimler etkilenecek? Elde ettiğiniz bilgiler doğrultusunda kararınızı netleştirmek için gereksiz seçenekleri eleyin.

6. Planlama, Gözden Geçirme ve Uygulama: Seçtiğim yolda nasıl ilerleyeceğim? Son zamanda yeni bilgi oluştu mu? Harekete geçme. Kararı uygulama.

Ne yapmaya karar verdiğinizde, hangi adımları uygulayacağınızı netleştir. Belirlediğin karara ulaşmak için nasıl bir süreç izlemen gerekiyor? Bu noktada sana kimler yardımcı olabilir? Kararını uygulamak için hangi önlemleri almalısın? Bu soruların yanıtlarını belirleyerek eylem planınızı oluştur. Artık ne yapmanız gerektiğini, süreçte nasıl bir yol izleyeceğinizi ve aldığınız kararın olası sonuçlarını biliyorsunuz. Yapmanız gereken tek şey, zaman kaybetmeden harekete geçmek. Unutmayın, başlamak bitirmenin yarısıdır.

7. Sonucun Değerlendirilmesi: Kararın denetimi, takibi.

Sorunun çözüme ulaşışp ulaşmadığı değerlendirilir. Eğer amaç veya amaçlarına ulaşmamışsa aşamalar tekrar gözden geçirilir. Herkes her zaman en doğru kararı alacak diye bir kural yoktur. Yanlış yolda olma ihtimalinize karşı mutlaka ikinci bir plan da oluşturmalsınız. İşler istediğiniz gibi gitmezse kendinize yüklenmek yerine yedek planınıza başvurun.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARLARIMI ŞANSA BIRAKMIYORUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Karar verme basamaklarını kullanır./35.Hafta
Sınıf Düzeyi	7. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. "Adım Adım Karar Veriyorum" (bir önceki haftanın etkinliği) etkinliğinde kullanılan Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-1 etkinlik öncesinde hazırda bulundurulur. 2. Bir önceki etkinliğe ait çalışma yaprağını getirmeyen öğrenciler için Karar verme Basamakları Etkinlik Bilgi Notu-1 PPT veya Word sayfası olarak hazırlanabilir ve tahtaya yansıtılabilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere "Sevgili öğrenciler! Bir önceki etkinlikte karar verme basamakları üzerinde durduk. Bu basamakları uygulayarak daha isabetli kararlar verebileceğimizi, basamaklara dikkat ettiğimiz sürece aldığımız kararlardan memnun olma, olumsuzlukları ortadan kaldırma şansımızın artacağını konuştuk. Bu basamakların yaşamımızda vereceğimiz birçok karar sürecinde etkili olduğundan bahsettik. Bugün sizlerle karar verme basamaklarını sırasıyla uygulayarak örnekler oluşturacağız." yönergesi verilerek etkinliğin amacı açıklanır. 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve "Geçen hafta kullandığınız Çalışma Yapraklarını da çıkarmanızı istiyorum. Son bir hafta içinde karar vermeniz gerektiren bir durumu bu çalışma yaprağında 3. bölüme not etmenizi istemiştik. Not ettiğiniz durumu yeni dağıttığım KARARIMI ŞANSA BIRAKMIYORUM çalışma yaprağı üzerinde ele almanızı ve karar aşamalarınızı oluşturmanızı istiyorum." şeklinde açıklama yapılır ve belli bir süre verilir. 3. Gönüllü öğrencilerden karar verme basamaklarına göre değerlendirdikleri kararlarını sınıfla paylaşmaları istenir. 4. Paylaşımdan sonra, sürece aşağıdaki sorular ile devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> Çalışma yaprağında basamakları oluştururken karar verme süreci ile ilgili ne fark ettiniz?

Süreç (Uygulama Basamakları):

- Sizin için hangi basamak daha kolaydı?
  - Hangi basamakta zorlandığınızı fark ettiniz?
  - Bu şekilde karar vermeseydiniz kararınız daha farklı olabilir miydi? Nasıl?
  - Bu basamakları başka hangi durum ve olaylarda kullanabilirsiniz?
5. Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır: *"Bugün sizlerle karar verme basamaklarını kullandık. Hayatımızın her anında vereceğimiz kararlarda bu basamakları kullanabileceğimizi, verdiğiniz örneklerle de görmüş olduk. Bu basamakları kullanmamız hayatımızı kolaylaştırır, mantığımızı ve duygularımıza uygun kararlar vermemizi sağlar. Kararlar şansa bırakılmayacak kadar değerlidir ve hayatımıza yön verir."*

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Karar Verme Basamaklarını kullanarak aldıkları kararları; varsa günlüklerine yoksa bir deftere, dosyaya tarih belirterek not etmeleri ve ara ara okuyup gözden geçirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notunda yer alan bilgilerin önceden okunması önemlidir.
  2. Etkinlik Bilgi Notu-1 "Karar Verme Basamakları" PPT veya Word sayfası olarak etkileşimli tahta/projeksiyon ile yansıtılabilir.
  3. Bölüm 3'ü doldurmadan gelen öğrencilere, karar verme durumu bulmaları için kısa bir süre verilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
  2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.
  3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması sırasında öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.
  4. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Sema EYİER

Çalışma Yaprağı 1

KARARLARIMI ŞANSA BIRAKMIYORUM

YÖNERGE: Karar vermenizi gerektiren bir durumu örnekten de yararlanarak yazınız ve karar verme basamaklarını kullanarak noktalı yerleri doldurunuz.

ÖRNEK DURUMLAR: Bilgisayar almak, hobi edinmek, yatma saatini ayarlamak, arkadaşımınla geziye gitmek vb.

DURUM: .....

1. Amacın Belirlenmesi

.....
.....
.....
.....

2. Seçeneklerin Oluşturulması

.....
.....
.....
.....

3. Seçeneklerle İlgili Bilgi Toplama

.....
.....
.....

4. Seçeneklerin Avantajları ve Dezavantajlarının Belirlenmesi

.....
.....
.....

5. Uygun Seçeneğin Belirlenmesi

.....
.....
.....

6. Planlama, Gözden Geçirme ve Uygulama

.....
.....
.....

7. Sonucun Değerlendirilmesi

.....
.....
.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

KARAR VERME BASAMAKLARI

1. Amacın Belirlenmesi: Neye ulaşmak istiyorum?

Vereceğin kararda asıl olarak neye sahip olmak istediğini bulmak üzerine düşünebilirsin. Bu bir duygu bile olabilir. (Özgürlük, güç, başarı, rahatlık...)

2. Seçeneklerin Oluşturulması: Ulaşacağım amaca kaç farklı yoldan gidebilirim?

Seçeneklerini listele. Tüm tercihleri mutlaka listelemelisin. (Alternatif bakış açısı olması bakımından önemli.)

3. Seçeneklerle İlgili Bilgi Toplama: Bu yollar hakkında nasıl bilgi sahibi olabilirim?

Belirlediğiniz seçenekler ile ilgili bilgi toplayın. Aileniz, arkadaşlarınız, kitaplar, internet vs. bu konuda size yardımcı olabilir.

4. Seçeneklerin Avantajları ve Dezavantajlarının Belirlenmesi: Bu yollar benim amacıma ulaşmama ne kadar yardımcı olacak?

Kullanacağın her seçeneğin olumlu olumsuz yanlarını değerlendir. Avantaj ve dezavantajlarını irdele. Hangi seçenek sana ne kazandıracak? İlk soruda elde etmek istediğini karşılamaya yeterli mi? Her seçenek için en kötü senaryo ne olabilir? Düşün.

5. Uygun Seçeneğin Belirlenmesi: Seçenekler arasından en uygununa karar verme.

Aldığın karardan nasıl etkileneceksin? Yaşamında olan kişiler nasıl etkilenecek? Kimler etkilenecek? Elde ettiğiniz bilgiler doğrultusunda kararınızı netleştirmek için gereksiz seçenekleri eleyin.

6. Planlama, Gözden Geçirme ve Uygulama: Seçtiğim yolda nasıl ilerleyeceğim? Son zamanda yeni bilgi oluştu mu? Harekete geçme. Kararı uygulama.

Ne yapmaya karar verdiğinizde hangi adımları uygulayacağınızı netleştir. Belirlediğin karara ulaşmak için nasıl bir süreç izlemen gerekiyor? Bu noktada sana kimler yardımcı olabilir? Kararını uygulamak için hangi önlemleri almalısın? Bu soruların yanıtlarını belirleyerek eylem planınızı oluştur. Artık ne yapmanız gerektiğini, süreçte nasıl bir yol izleyeceğinizi ve aldığınız kararın olası sonuçlarını biliyorsunuz. Yapmanız gereken tek şey, zaman kaybetmeden harekete geçmek. Unutmayın, başlamak bitirmenin yarısıdır.

7. Sonucun Değerlendirilmesi: Kararın denetimi, takibi.

Sorunun çözüme ulaşıp ulaşmadığı değerlendirilir. Eğer amaç veya amaçlarına ulaşmamışsa aşamalar tekrar gözden geçirilir. Herkes her zaman en doğru kararı alacak diye bir kural yoktur. Yanlış yolda olma ihtimalinize karşı mutlaka ikinci bir plan da oluşturmalsınız. İşler istediğiniz gibi gitmezse kendinize yüklenmek yerine yedek planınıza başvurun.

7. SINIF ETKİNLİKLERİ

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır./36.Hafta
Sınıf Düzeyi	İlkokul-Ortaokul-Lise kademelerindeki tüm sınıf düzeyleri
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının sene boyunca sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak boş bırakılan yerleri kendi düşünce ve duygularına göre doldurmaları istenir. Öğrencilere Çalışma Yaprağı- 1'i doldurmaları için yeterli süre verilir. Ardından gönüllü öğrenciler Çalışma Yaprağı- 1'deki cevaplarını paylaşır. (Gönüllü öğrenci çıkmaması halinde uygulayıcı teşvik eder.) Paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. <ul style="list-style-type: none"> Rehberlik etkinliklerine yönelik duygu ve düşünceleriniz neler? Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için önerileriniz neler? Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan sizi etkileyen bir yaşantınızı paylaşır mısınız? Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır. <p><i>"Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde akademik gelişim, kariyer gelişimi, sosyal duygusal gelişim alanlarında birçok faaliyete katıldınız. Bu etkinliklerle akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınızı planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik kazanımlar elde ettiniz. Aynı zamanda kendinizi tanıyıp, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirdiniz. Kişiler arası becerileri geliştirmek için</i></p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

çalıştınız. Meslekleri tanıyıp, çalışma hayatı konusunda bilgiler edindiniz. Rehberlik etkinlikleri bu bilgiler ışığında sizi hayata hazırlama, beceri kazandırma, güçlü yanlarınızı geliştirme konularında destekler. Eğitim öğretim sürecinizde yine rehberlik etkinlikleri yaparak yeni kazanımlar öğreneceksiniz. Bu dönemin etkinlikleri sona erdi, ancak siz bu zamana kadar öğrendiğiniz bilgi ve becerileri yaşamınıza geçirebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden istedikleri bir konu ile ilgili etkinlik tasarımları istenir. Tasarlanan etkinlikler okul psikolojik danışmanına /rehber öğretmenine iletilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmeni tasarlanan etkinlikleri EBA ya yükleyebilir veya etkinlik oluşturma birimlerine ulaştırabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Derya ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

Boşlukları Dolduralım

Bu sene yaptığınız rehberlik etkinliklerinin değerlendirilmesi, geliştirilebilmesi amacıyla sizin fikirlerinize ihtiyacımız var. Etkinliklere ilişkin duygu ve düşüncelerinizi boş bırakılan kısımlara yazabilirsiniz. İhtiyaç duyar sanız arka sayfayı kullanabilirsiniz.

1- Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde .....
.....
.....
faaliyetleri yaptık.

2- Rehberlik etkinliklerinde daha önce bilmediğim.....
.....
.....
konuları öğrendim.

3- En çok.....
.....
.....
etkinliklere katılmaktan keyif aldım.

4- .....
.....
.....
etkinliklere katılmaktan çok hoşlanmadım.

5- Bence .....
.....
.....
konularında da etkinlikler olmalı.

TEŞEKKÜR EDERİM.

